

Een hondencrèche; als beschutte werkplek

Nathasha Schouman

Sociaal Pedagogische Hulpverlening 4B deeltijd

begeleiding/ beoordeling door:

Hetty van Eijk & Bas de Jong

Onderdeel: Productverslag

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
1. Inleiding.....	3
2. De instelling	4
2.1 Inleiding.....	4
2.2 Het (literatuur)onderzoek.....	4
2.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek.....	5
2.3.1 Wat voor stichting is Ipse?.....	5
2.3.2 Wat is de visie van Ipse?.....	5
2.3.3 Wat is de financiële situatie van Ipse?.....	5
2.3.4 Wat is Beschut Werken binnen Ipse?	6
2.3.5 Wat is de doelstelling van Beschut Werk?	6
2.3.6 Wat is het huidige aanbod binnen Beschut Werk?	6
2.3.7 Wat is het toekomstige aanbod binnen Beschut Werk?	7
2.3.8 Is er animo onder cliënten om met honden te werken?.....	7
2.3.9 Hoe worden cliënten geworven binnen Beschut Werk?	7
2.3.10 Hoe wordt er binnen Beschut Werken geëvalueerd?	7
2.3.11 Hoe wordt er binnen Beschut Werken een begeleidingsplan opgesteld?.....	8
3. De doelstelling	9
3.1 Inleiding.....	9
3.2 Het (literatuur)onderzoek.....	9
3.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek.....	9
3.3.1 Wat is de visie van Ipse?.....	9
3.3.2 Wat is de doelstelling van Beschut Werken?	10
3.3.3 Wat is mijn visie op beschut werk?	10
3.3.4 Wat komt overeen bij de koppeling van de verschillende visies en doelstellingen?.....	11
3.4 Conclusie	11
3.5 Het advies en de verantwoording van het advies	11
4. De Beschutte Werkplek	13
4.1 Inleiding.....	13
4.2 Het (literatuur)onderzoek.....	13
4.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek.....	14
4.3.1 Welke wet en regelgeving is er van toepassing op een Beschutte Werkplek?	14
4.3.2 Welke vaardigheden hebben cliënten nodig binnen de hondencrèche?	14
4.3.3 Passen deze vaardigheden binnen de doelstelling van de hondencrèche?	16
4.3.4 Wat is Totale Communicatie?.....	16
4.3.5 Wat is het Eigen Initiatief Model (EIM)?	19
4.3.6 Wat moeten de vaardigheden en de attitude van de begeleider zijn?.....	23
4.3.7 Welke functies zijn er binnen de dagbesteding?	24
4.3.8 Is er animo voor opvang onder de hondenbezitters van Ipse?	24
4.3.9 Op welke tijden moet de hondencrèche open zijn?.....	24
4.4 Conclusies.....	24
4.5 De adviezen en hun verantwoording.....	27
5. Het gebouw	30
5.1 Inleiding.....	30
5.2 Het (literatuur)onderzoek.....	30
5.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek.....	30
5.3.1 Welke wetten/ regels zijn er van toepassing bij een hondencrèche?.....	30
5.3.2 Welke wetten/ regels zijn er van toepassing op het gebouw?	31
5.3.3 Welke wetten/ regels zijn er van toepassing voor de locatie.....	31
5.4 De conclusie	32
5.5 De adviezen en hun verantwoording.....	33

6.	De financiën	34
6.1	Inleiding.....	34
6.2	Het (literatuur)onderzoek.....	34
6.3	Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek.....	35
6.3.1	Hoe kan berekend worden wat een gebouw moet kosten?.....	35
6.3.2	Aan welke bouw- en investeringskosten moet worden gedacht?.....	35
6.3.3	Wat zijn de kosten voor de locatie?	35
6.3.4	Heeft Ipse het benodigde geld?.....	36
6.3.5	Wat zijn de financiële risico's	36
6.3.6	Met welke personeelskosten moet Ipse rekening houden?	36
6.3.7	Hoe wordt de betaling van cliënten geregeld?.....	37
6.3.8	Hoe kunnen de openingsuren financieel gewaarborgd worden?.....	37
6.4	Conclusies.....	38
6.5	De adviezen en hun verantwoording.....	40
7.	De implementatie	44
7.1	Inleiding.....	44
7.2	Het (literatuur)onderzoek.....	44
7.3	Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek.....	44
7.3.1	Zijn er implementatie middelen voor projecten binnen stichting Ipse?	44
7.3.2	Wat is projectmatig werken?	44
7.3.3	Hoe kan de al vergaarde informatie gebruikt worden binnen het projectplan?.....	46
7.3.4	Welke informatie is nog nodig voor dit projectplan en hoe komt Ipse hier aan?.....	46
7.3.5	Welke risicofactoren belemmeren een mogelijke implementatie?.....	46
7.4	Conclusie	48
7.5	De adviezen en hun verantwoording.....	50
8.	Vorm van het product.....	52
8.1	Inleiding.....	52
8.2	Het (literatuur)onderzoek.....	52
8.3	Hoe schrijf ik een adviesrapport	52
8.4	Conclusies.....	57
8.5	Verantwoording van de productvorm	60
9.	Verslag van het proces.....	61
9.1	Proces tot het productverslag.....	61
9.2	Proces van het productverslag	62
9.3	Proces van het product.....	64
Dankwoord.....		65
Literatuurlijst		66
Bijlage 1; Interview Dhr. J. Janssen..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		
Bijlage 2; Interview Mevr. M. Besse..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		
Bijlage 3; Functiebeschrijving begeleider dagbesteding.. Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		
Bijlage 4; Functieprofiel assistent begeleider dagbesteding..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		
Bijlage 5; Inventarisatie hondencrèche		
Bijlage 6; Interview Dhr. Ing. M. Rijdsdijk..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		
Bijlage 7; Programma van eisen..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		
Bijlage 8, Overzicht kostenraming		
Bijlage 9; Projectplan..... Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.		

1. Inleiding

Dit is het productverslag dat geschreven is naar aanleiding van het afstudeerproduct van de opleiding tot Sociaal Pedagogisch Hulpverlener aan de Haagse Hoge School. Het product dat ik heb geschreven is een adviesrapport. In dit rapport wordt antwoord gegeven op de vraag waar de instelling rekening mee moet houden bij het opzetten van een hondencrèche als beschutte werkplek. Ook moesten er adviezen gegeven worden hoe om te gaan met eventuele knelpunten.

Om advies te kunnen geven heb ik eerst onderzoek gedaan. Hoe dit in zijn werk is gegaan en welke vragen ik mezelf heb gesteld is terug te vinden in dit rapport. Om overzicht te creëren heb ik elk hoofdstuk op dezelfde manier opgebouwd, namelijk:

- Inleiding
- Het (literatuur)onderzoek
- Antwoorden op de deelvragen
- Conclusies
- Adviezen en hun verantwoording

In de verschillende hoofdstukken is alle informatie die ik bij elkaar heb gezocht terug te vinden. Deze informatie was nodig om tot een goed advies te kunnen komen.

De hoofdstukken zijn zo veel mogelijk ingedeeld op dezelfde manier als het product. Wat daarin behandeld wordt is te lezen in de inleiding van ieder hoofdstuk.

De volgende hoofdstukken komen nog aan bod in dit productverslag

Hoofdstuk 2; gaat over de instelling.

Hoofdstuk 3; gaat over de doelstelling

Hoofdstuk 4; gaat over de beschutte werkplek

Hoofdstuk 5; gaat over het gebouw

Hoofdstuk 6; gaat over de financiën

Hoofdstuk 7; gaat over de implementatie

Hoofdstuk 8; gaat over de vorm van het product

Hoofdstuk 9; gaat over het proces

Daarna volgen het dankwoord en de literatuurlijst. Als laatste komen alle bijlagen.

Ik wens u een prettig lezen toe.

Nathasha Schouman

2. De instelling

2.1 Inleiding

De vraag van de locatiemanager moet wel passen binnen Ipse als instelling. Maar wie/wat is Ipse, en wat is beschut werk? Op deze vragen ga ik in dit hoofdstuk antwoord geven. Dit doe ik door een aantal deelvragen uit te werken. Deze deelvragen worden specifiek benoemd bij 2.2. Daar wordt ook aangegeven op welke manier ik onderzoek heb gedaan en waar ik de informatie vandaag heb gehaald om deze vragen te beantwoorden. Daarna worden in 2.3 alle deelvragen stuk voor stuk uitgesplitst en beantwoord.

2.2 Het (literatuur)onderzoek

Het adviesrapport is geschreven voor Ipse, een instelling die zorg biedt aan mensen met een verstandelijke handicap. De vraag die de locatiemanager Beschut Werken had was:

Geef ons adviezen over de omstandigheden waar wij rekening mee moet houden bij het opzetten van een hondencrèche als beschutte werkplek en geef bij knelpunten indien mogelijk adviezen om deze op te lossen.

Wanneer je een adviesrapport schrijft voor een instelling is het wel van belang te weten om welke instelling het gaat en wat hun visie en/of doelstellingen zijn. Het gaat hierbij om de vraag, wat is Ipse?; en wat is Beschut Werk binnen Ipse?, om tot een volledig antwoord te komen zijn de vragen uitgesplitst in de volgende deelvragen:

- Wat voor stichting is Ipse?
- Wat is de visie van Ipse?
- Wat is de financiële situatie van Ipse?
- Wat is Beschut Werken binnen Ipse?
- Wat is de doelstelling van Beschut Werk?
- Wat is het huidige aanbod?
- Wat wordt het toekomstige aanbod?
- Is er animo onder de cliënten van Ipse om te werken met honden?
- Hoe worden binnen Ipse cliënten geworven voor de werkplekken binnen Beschut Werken?

Deze deelvragen komen uit het startdocument dat is geschreven en zijn n.a.v. het verloop van het onderzoek uitgebreid. De verantwoording voor de uitbreiding is te vinden in het hoofdstuk verantwoording van het proces.

Om antwoorden op deze deelvragen te krijgen heb ik literatuuronderzoek gedaan in de jaarverslagen van Ipse in de jaren 2001 en 2002. Ook heb ik het strategisch plan 2001-2005 gebruikt en de internetsite van Ipse. Voor de vragen over Beschut Werken heb ik gebruik gemaakt van het jaarplan voor 2004, de infomap Beschut Werken en de notitie Beschut/begeleid werken Craeyenburch. Om aanvullende informatie te verkrijgen heb ik een interview gehouden met Mevr. M. Besse, de locatiemanager van Beschut Werk.

2.3   Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek

2.3.1   Wat voor stichting is Ipse?

Ipse is een instelling die is gefuseerd uit vier verschillende stichtingen te weten:

- Van der Woudenstichting te Delft
- Stichting Craeyenburch te Nootdorp
- Stichting De Hoven te Naaldwijk
- Stichting ter Behartiging van de Belangen van Verstandelijk Gehandicapten (BBV) in Zoetermeer (website www.ipse.nl)

“Ipse heeft momenteel 90 verschillende locaties in Zuid-Holland waar mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking worden begeleid.... De grootste locatie is het buurtschap Craeyenburch in Nootdorp waar veel cliënten een veelzijdige woonplek hebben...Ruim 2.200 professionele medewerkers en 550 vrijwilligers zetten hun beste talenten en krachten in om mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking zo goed mogelijk te begeleiden .... Mensen met een verstandelijke handicap kunnen bij Ipse wonen, leren, werken en recreëren. Intensieve zorg aan mensen met een zeer ernstige of meervoudige handicap is binnen Ipse een specialisme waar veel ervaring mee is opgebouwd.....het woonaanbod van Ipse is zeer divers, variërende van beschermd wonen in een groep tot individueel wonen in een wijk. ....Ipse komt ook aan huis en op school. Thuiszorg en ambulante begeleiding zijn 2 sterke punten van Ipse” (Ipse jaarverslag 2002).

Ipse streeft een open en goede relatie na met haar cliënten en hun vertegenwoordigers. In deze relatie zijn kwaliteit, vernieuwing en de afstemming van het aanbod op vragen van cliënten voortdurend onderwerp van communicatie. (Ipse strategisch beleidsplan 2001-2005)

2.3.2   Wat is de visie van Ipse?

“In november 2002 heeft de directieraad haar visie voor de komende jaren als volgt samengevat: ‘met respect voor de cliënt, bieden wij een passend aanbod dat tot stand komt via interactie’. Drie kernbegrippen staan centraal: respect, passend aanbod en interactie.” (Ipse jaarverslag 2002)

2.3.3   Wat is de financiële situatie van Ipse?

Ipse is na de fusie in 2001geconfronteerd met een aantal onverwacht oplopende kosten. Deze kosten hebben geresulteerd in een schuld van 13 miljoen gulden. De afgelopen jaren heeft Ipse bezuinigd op een aantal uitgaven waardoor de gestelde financiële doelen zijn gehaald. (Ipse jaarverslag 2001)

2.3.4 Wat is Beschut Werken binnen Ipse?

Beschut Werken is een werkvorm die tussen meer traditionele dagbesteding en begeleid werken inzit. Binnen Beschut Werken wordt van de cliënt verwacht dat hij/ zij ongeveer een uur zelfstandig kan werken. Bij Begeleid Werken bijvoorbeeld moet een cliënt hele dagen zelfstandig kunnen werken (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

Volgens de beleidsnotitie Beschut en Begeleid Werken van stichting Craeyenburch uit 1998 zijn onderstaande kenmerken specifiek voor Beschut Werken:

- training van arbeidsmatige vaardigheden
- de veilige condities waarbinnen dit plaatsvindt, geheel onder de vleugels van de instelling
- niet gericht op het leveren van arbeidsmatige productie doch bevordering van de vaardigheden van de deelnemers

2.3.5 Wat is de doelstelling van Beschut Werk?

“Doelstelling van Beschut Werken is het trainen in en het bevorderen van het maatschappelijke functioneren van mensen met een arbeidshandicap. Wij geven ondersteuning, begeleiding en training aan cliënten in het verkrijgen of behouden van een (additionele baan) binnen een beschutte werkplek”. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

2.3.6 Wat is het huidige aanbod binnen Beschut Werk?

Voor cliënten zijn er momenteel de volgende werkplekken:

Transport; helpen met het vervoeren van cliënten van en naar de dagopvang
Restaurant; helpen met dekken van tafels en weer afruimen en schoonmaken
Keuken; werken in de spoelkeuken en zorgen voor een schone vaat
Linnenkamer; helpen met sorteren van kleding en leeghalen van machines
Woning; huishoudelijke functie op een woning
Crèche; verzorgen van lunch, drinken en doen van boodschappen
Kinderboerderij; helpen met voeren, schoonmaken, vegen en verzorgen
Dienstengebouw; assisteren van de onderhoudsman van het dienstengebouw
Vinkenpad; scheiden van oude spullen en maken van haard hout, helpen van de tuindienst
Catering; verzorgen van koffiekarren bij vergaderingen, verzorgen/ bijhouden van de pantry's
Postkamer; verwerken van de interne post van de stichting en diverse administratieve taken (infomap Beschut Werken)

2.3.7 Wat is het toekomstige aanbod binnen Beschut Werk?

In 2004 wil men 3 nieuwe projecten gaan starten, namelijk;

- Bezorgdienst; hier worden een aantal cliënten gekoppeld aan de winkel voor het brengen van bestelde boodschappen naar de woning en het rondbrengen van pakketjes.
- Tweedehands winkeltje; er wordt nog overleg gepleegd hoe dit precies vorm zal krijgen met gemeente Nootdorp en het bestuur van de kringloopwinkel.
- Gemeente Nootdorp heeft een verzoek ingediend om cliënten te laten werken in het dorp en winkelcentrum de Parade. (infomap Beschut Werken)

Daarnaast wordt er gekeken of er beschutte werkplekken gecreëerd kunnen worden op een manege. Dit is echter nog onzeker. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

2.3.8 Is er animo onder cliënten om met honden te werken?

Er zijn cliënten die de wens hebben om met dieren te werken, en zeker ook met honden. Reacties van cliënten als personeel hun hond meeneemt zijn meestal erg positief. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

2.3.9 Hoe worden cliënten geworven binnen Beschut Werk?

Cliënten worden binnen Ipse op verschillende manieren geworven voor de diverse werkplekken. Er is een cliëntenkrant genaamd Oeps. Hierin worden de verschillende vacatures die bureau Beschut Werken heeft gepubliceerd. Cliënten kunnen hierop reageren. Ook kunnen cliënten een aanmeldingsformulier aanvragen bij bureau Beschut Werken. Als zij dit terug hebben gestuurd volgt er een sollicitatiegesprek waarin gekeken kan worden naar wat de cliënt wil en wat Beschut Werken verwacht. Komt dit overeen dan kan de cliënt bij Beschut Werken gaan werken.

De laatste mogelijkheid is dat een cliënt een aanvraag heeft gedaan voor dagbesteding bij het zorgloket en op basis van zijn/ haar aanmelding wordt doorverwezen naar bureau Beschut Werken. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

2.3.10 Hoe wordt er binnen Beschut Werken geëvalueerd?

In de huidige situatie wordt er elke 2 maanden samen met de cliënt een evaluatiegesprek gevoerd over het verloop van de werkzaamheden. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Een kopie hiervan blijft bij Beschut Werken en een kopie hiervan wordt naar de woonvoorziening van de cliënt gezonden.

Gesprekspunten zijn:

- Motivatie
- Taken
- Zelfstandigheid
- Sociale contacten (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

2.3.11 Hoe wordt er binnen Beschut Werken een begeleidingsplan opgesteld?

Binnen stichting Ipse wordt er vanaf januari 2004 gewerkt met een nieuw begeleidingsplan. Dit plan moet door alle diensten worden ingevuld. De bedoeling is om elkaar aan te vullen waardoor een completer beeld ontstaat van de cliënt. Iedere afdeling heeft zijn eigen onderdeel in dit plan en zijn eigen verantwoordelijkheid. Het invullen zal worden gedaan door de begeleider van de groep en worden gecontroleerd door de locatiemanager. Indien dit nodig is kan er een beroep worden gedaan op de gedragsdeskundige. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

3. De doelstelling

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een conceptdoelstelling voor de hondencrèche als beschutte werkplek ontwikkeld. Om ervoor te zorgen dat deze ook bij de instelling past wordt eerst onderzocht wat de verschillende visies zijn. Deze visies worden daarna aan elkaar gekoppeld en er wordt bekeken wat de overeenkomsten zijn. Op basis van deze overeenkomsten wordt een advies gegeven. Dit advies wordt daarna verantwoord.

3.2 Het (literatuur)onderzoek

Om een advies te kunnen geven over de doelstelling van de hondencrèche als beschut werkplek is het belangrijk om de visie van Ipse en de doelstelling van Beschut Werk te kennen. Deze zijn uit het literatuuronderzoek in hoofdstuk 2.3 naar voren gekomen. Zelf heb ik ook een visie op beschut werk. Het is belangrijk deze op papier te zetten om zo mijn eigen inbreng in de doelstelling helder te houden. De concept doelstelling voor de hondencrèche moet wel binnen de visie van Ipse en de doelstelling van Beschut Werk passen. Deelvragen voor dit hoofdstuk zijn:

- Wat is de visie van Ipse?
- Wat is de doelstelling van Beschut Werk?
- Wat is mijn visie op Beschut Werk?
- Wat komt overeen bij een koppeling van de verschillende visies/ doelstellingen?

Deze deelvragen komen uit het startdocument dat is geschreven en zijn n.a.v. het verloop van het onderzoek uitgebreid. De verantwoording voor de uitbreiding is te vinden in het hoofdstuk 9; verantwoording van het proces.

Voor het beantwoorden heb ik gebruik gemaakt van het jaarverslag 2003 van Ipse en een interview dat ik heb gehouden met Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk. Mijn eigen visie en de koppeling van de verschillende visies hebben geen basis in de literatuur.

3.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek

3.3.1 Wat is de visie van Ipse?

“In november 2002 heeft de directieraad haar visie voor de komende jaren als volgt samengevat: ‘met respect voor de cliënt, bieden wij een passend aanbod dat tot stand komt via interactie’. Drie kernbegrippen staan centraal: respect, passend aanbod en interactie.” (Ipse jaarverslag 2002)

3.3.2 Wat is de doelstelling van Beschut Werken?

“Doelstelling van Beschut Werken is het trainen in en het bevorderen van het maatschappelijke functioneren van mensen met een arbeidshandicap. Wij geven ondersteuning, begeleiding en training aan cliënten in het verkrijgen of behouden van een (additionele baan) binnen een beschutte werkplek”. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

3.3.3 Wat is mijn visie op beschut werk?

Als ik mijn visie op omgang met verstandelijk gehandicapten zou beschrijven zou dit een afspiegeling worden van hoe ik zelf behandeld zou willen worden in een vergelijkbare situatie. Met recht voor mijn eigen mening, mijn eigen lijf, mijn eigen voorkeuren en een eigen invulling van mijn leven. Hieraan zit wel een beperking door het begripsvermogen (“het niveau”) van een cliënt. Dit creëert ook een spanningsveld want, wanneer kan een cliënt een keuze niet goed inschatten en wanneer kiest hij/ zij gewoon anders dan dat de begeleider zou doen en is dit een overwogen keuze? Dit zal volgens mij de eeuwige vraag en het eeuwige spanningsveld binnen de hulpverlening blijven. Hoe kan ik dan toch zo goed mogelijk zorg bieden aan verstandelijk gehandicapte cliënten binnen een beschutte werkplek?

Ik vind dat verstandelijk gehandicapten hun leven zo moeten kunnen invullen als zij dit willen binnen grenzen van het maatschappelijk aanvaardbare. Vanuit de overheid wordt normalisatie in de woon-, werk- en levensomstandigheden voor verstandelijk gehandicapten gepropageerd. Voor valide mensen is het niet meer dan normaal dat zij werk kiezen dat zij leuk vinden en wat bij hun past. Dit zou voor niet valide mensen eveneens moeten gelden. Het huidige aanbod van beschut werk is niet voldoende voor alle cliënten die met dieren willen werken. Hierdoor zijn sommige cliënten aangewezen op ander werk. Door het huidige aanbod uit te breiden geef je cliënten de mogelijkheid om te kiezen wat voor werk ze willen doen. Als werk of begeleid werken voor cliënten niet haalbaar is vind ik dat hier aanpassingen in mogelijk moeten zijn om ervoor te zorgen dat cliënten toch tot nuttige, zinvolle en voor hen plezierige werkvorm kunnen komen.

Daarnaast vind ik het belangrijk om cliënten door begeleiding zo onafhankelijk mogelijk te maken van hun begeleiders. Dit omdat cliënten zo in staat worden gesteld zoveel mogelijk zelf invulling aan hun leven te geven. Cliënten zijn vaak in staat meer zelf te doen en te kunnen dan wordt gedacht, maar door een rigide manier van het aanleren van vaardigheden lopen cliënten vast op het moment dat zich een onverwachte situatie binnen de aangeleerde vaardigheid voordoet. Volgens mij kunnen zulke problemen voorkomen worden door een probleemoplossende manier van vaardigheden aanleren. Daarnaast moeten cliënten op alle mogelijke manier de kans krijgen via communicatie duidelijk te maken wat zij willen en hoe zij dit willen.

Binnen de maatschappij wordt ook gepropageerd dat aanpassingen op het werk mogelijk moeten zijn als een arbeidsgehandicapte daardoor wel werk kan uitvoeren. Ook dit wil ik meenemen binnen de werkvorm die ik op wil zetten. Als een cliënt aanpassingen nodig heeft zou ik binnen de grenzen van het budget en de aanwezige mankracht zoveel mogelijk het werk willen aanpassen om ervoor te zorgen dat de cliënt toch een geschikte werkplek kan vinden.

3.3.4 Wat komt overeen bij de koppeling van de verschillende visies en doelstellingen?

Als ik kijk naar de onderwerpen die in de diversie visies naar voren komen zie ik overeenkomsten in mijn visie en die van Ipse wanneer het gaat om respect en interactie. Ook het passende aanbod komt overeen want dat is nu net mijn motivatie voor de vraagstelling omdat deze op dit zeer specifieke gebied nog niet voldoende is. Volgens de neergezette visie zou Ipse dit met mij eens moeten zijn. Wanneer ik specifiek kijk naar de overeenkomsten met de visie van Beschut Werken en die van mijzelf liggen de raakvlakken vooral op de ondersteuning en begeleiding van cliënten. Ook het verwerven van werk en genoeg mogelijkheden bezitten om dit te behouden stemt met elkaar overeen. Voor zowel Beschut Werken als mij is het belangrijk dat cliënten maatschappelijk kunnen functioneren.

3.4 Conclusie

De visie van Ipse en van Beschut Werk vullen elkaar aan. Mijn eigen visie heeft raakvlakken met de visie van zowel Ipse als Beschut Werk. Mijn visie is uitgebreider beschreven en omvat om die reden ook meer uitgewerkte aandachtspunten dan de andere visies.

Wanneer we de belangrijkste pijlers uit alle doelstellingen en visies meenemen om een doestelling voor deze beschutte werkplek te bedenken zouden de volgende onderdelen daar een rol in spelen.

- Respect
- Interactie
- Ondersteuning/ begeleiding
- Verwerven en behouden van mogelijkheden
- Maatschappelijk functioneren

3.5 Het advies en de verantwoording van het advies

Ik geef bij de verantwoording alleen aan waarom ik niet een ander advies heb gegeven. De reden(en) waarom ik dit advies wel geef zijn terug te vinden in het product.

Het gegeven advies:

Ik adviseer u om onderstaande doelstelling als concept doelstelling voor de hondencrèche te nemen, deze is:

- De hondencrèche is een beschutte werkplek waar cliënten begeleid worden in het werken en omgaan met de honden die daar worden opgevangen. De honden die opgevangen worden zijn van werknemers van Ipse. De interactie tussen de cliënten en begeleiders gaat op basis van zelfstandigheid, respect voor elkaar en een goede communicatie.

Naar aanleiding van de pijlers die genoemd worden in de conclusie ben ik de concept doelstelling gaan maken. Ik had dit niet hoeven doen. Echter dan was mijn advies een uit de lucht gegrepen verhaal geworden dat geen raakvlak had met de visie van de instelling en Beschut Werk. Daarnaast had ik niets hoeven op te schrijven over mijn eigen visie.

Als ik dit niet had gedaan had deze visie wel meegewogen in mijn adviezen (het meewegen van je eigen visie doe je volgens mij altijd). Alleen had ik dan geen duidelijkheid gehad over de inbreng van mijn visie. Door het inzichtelijk maken van mijn eigen visie heb ik dit voorkomen.

Ik heb voor een manier gekozen waarbij ik alle pijlers aan bod laat komen. Wanneer ik het meeste waarde had gehecht aan alleen respect zou het de cliënt hebben ontbroken aan methodieken die ingezet kunnen worden om vaardigheden aan te leren. Dit zou ook zijn gebeurd als ik het accent alleen op één ander onderdeel had gericht. Daarom heb ik hier niet voor gekozen.

Als ik het geheel ga samenvatten zie ik als uitgangspunten:

- Maatschappelijk functioneren en het verwerven van mogelijkheden

Dit gebeurd door middel van:

- Ondersteuning/ begeleiding en interactie

De bijbehorende attitude is gebaseerd op:

- Respect

4. De Beschutte Werkplek

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komt de beschutte werkplek aan bod. In hoofdstuk 4.2 wordt benoemd wat de deelvragen hiervoor zijn en waar en hoe er (literatuur) onderzoek is gedaan. In 4.3 komen dan alle deelvragen aan bod. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit deelvragen over wet en regelgeving, de cliënten, de begeleiding, en de klanten (hondenbezitters). Daarna volgen de conclusies. Als laatste worden de adviezen weergegeven en de verantwoording hiervan.

4.2 Het (literatuur)onderzoek

Om duidelijk te krijgen wat er allemaal van belang is bij een hondencrèche als beschutte werkplek heb ik een aantal deelvragen opgesteld. Deze deelvragen zijn:

- Welke wet en regelgeving is er van toepassing op een Beschutte Werkplek?
- Welke vaardigheden hebben cliënten nodig binnen de hondencrèche?
- Passen deze vaardigheden binnen de doelstelling van de hondencrèche?
- Wat is Totale Communicatie?
- Wat is het Eigen Initiatief Model (EIM)?
- Wat moet de vaardigheden en de attitude van de begeleider hondencrèche zijn?
- Welke functies kent men binnen de dagbesteding?
- Is er animo voor opvang onder de hondenbezitters op Ipse?
- Op welke tijden moet de hondencrèche open zijn?

Deze deelvragen komen uit het startdocument dat is geschreven en zijn n.a.v. het verloop van het onderzoek uitgebreid. De verantwoording voor de uitbreiding is te vinden in het hoofdstuk 9; verantwoording van het proces.

Om antwoorden op de deelvragen te krijgen heb ik informatie opgezocht op de website van de arbeidsinspectie. Om erachter te komen welke vaardigheden cliënten nodig hebben in een hondencrèche, heb ik een interview gehouden met een begeleider van een hondencrèche als dagopvang op de Willem van den Bergh stichting. Om informatie te verkrijgen over Totale Communicatie heb ik gebruik gemaakt van een boek over Totale Communicatie van Oksam en Scheres. Daarnaast heb ik symposiumteksten gebruikt van Drs. Scheres e Drs. Algera.

Om antwoord te krijgen op de vraag wat het EIM is heb ik literatuur gebruikt van J. Timmer en gebruik gemaakt van websites over het EIM.

Over de vaardigheden en attitude die de begeleider van de hondencrèche moet hebben is zeer weinig literatuur te vinden. De enige literatuur die ik heb gevonden gaat over vaardigheden en attitude m.b.t. het gebruik van het EIM. Deze zijn wel opgenomen. Daarnaast heb ik vanuit de andere literatuur en onderzoek (ook eerder in het rapport) zelf een aanvulling gemaakt over de benodigde vaardigheden en attitude.

4.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek

4.3.1 Welke wet en regelgeving is er van toepassing op een Beschutte Werkplek?

In het kader van Beschut Werk als werkplek gelden ook een aantal wetten. De drie meest bepalende en belangrijkste zijn:

- de Arbeidsomstandighedenwet.
- de Arbeidstijdenwet.
- de Wet arbeid vreemdelingen. (website arbeidsinspectie)

4.3.2 Welke vaardigheden hebben cliënten nodig binnen de hondencrèche?

Op een hondencrèche moeten diverse vaardigheden worden beheerst. Om duidelijk te maken welke geef ik een globaal overzicht. Deze vaardigheden zijn vrij vertaald uit het interview gehouden met J. Janssen, begeleider hondencrèche Kwispel.

Sociaal:

- Contact met hondeneigenaren aangaan/ onderhouden
- Samenwerken met andere cliënten

Honden:

- Honden aannemen/ afgeven
- Honden aan/ aflijnen
- Honden uitlaten
- Hondenpoep opruimen
- Met honden spelen
- Honden borstelen/ kammen

Algemeen:

- Kennels schoonmaken
- Buitenruimte vegen
- Algemene ruimte/ toilet schoonmaken
- Drinken maken/ inschenken
- Telefoon aannemen

Deze vaardigheden zijn meer uit te splitsen in verschillende deelvaardigheden. De bovenstaande lijst zou er dan als volgt uit kunnen zien:

Sociaal:

- Contact met hondeneigenaren aangaan/ onderhouden
  - Het begroeten van de hondeneigenaar
  - Het communiceren met de eigenaar over de toestand van de hond
  - Eventuele bijzonderheden doorgeven
  - Afscheid nemen van de hondeneigenaar
- Samenwerken met andere cliënten
  - Kunnen communiceren over het werk
  - Een taakverdeling kunnen afspreken
  - Zich aan gemaakte afspraken kunnen houden
  - Elkaar kunnen complimenteren
  - Elkaar kunnen aanspreken op vergissingen

Honden:

- Honden aannemen/ afgeven
  - Het aanpakken van de riem
  - Met de hond kunnen voortbewegen (lopen/rolstoel)
  - De hond naar de kennel kunnen brengen
  - De kennel openen/ sluiten
  - De hond uit de kennel kunnen halen
- Honden aan/ aflijnen
  - De riem kunnen losmaken van de halsband
  - Indien dit niet mogelijk is door motoriek problemen zou gekeken kunnen worden naar het verwijderen van de riem met de halsband
- Honden uitlaten
  - Met de hond kunnen voortbewegen (lopen/rolstoel)
  - De riem kunnen vasthouden of aan de rolstoel binden
- Hondenpoep opruimen
  - Kunnen bukken
  - Met een schep of poepzak de hondendrol opscheppen
  - De hondenpoep weggooien in bosjes of poepzak in vuilnisbak deponeren
- Met honden spelen
  - Een bal of speeltje kunnen vastpakken, gooien, aanpakken evt. m.b.v. hulpmiddelen
  - Snoepjes of speeltjes kunnen verstoppen voor de hond
  - De hond kunnen aaien
- Honden borstelen/ kammen
  - Een borstel of kam kunnen vasthouden
  - De hond kunnen borstelen/kammen zonder de hond pijn te doen

Algemeen:

- Kennels schoonmaken
  - Omgaan met schoonmaakmiddelen
  - Omgaan met koud en heet water
  - Kunnen moppen
  - Emmers kunnen verplaatsen
  - Zien wat schoon is en wat niet
  - Omgaan met hogedruk reiniger
- Buitenruimte vegen
  - Zien wat schoon is en wat niet
  - Kunnen vegen met een bezem
- Algemene ruimte/ toilet schoonmaken
  - Omgaan met schoonmaakmiddelen
  - Omgaan met koud en heet water
  - Kunnen bukken
  - Zien wat schoon is en wat niet
  - Kunnen afwassen/ afdrogen
  - Kunnen poetsen
- Drinken maken/ inschenken
  - Water kunnen pakken voor koffie/ thee
  - Apparaat kunnen bedienen
  - Kopjes/bekers klaar kunnen zetten
  - Evt. melk en suiker klaar kunnen zetten
  - Water en limonadesiroop in juiste hoeveelheid kunnen mengen
  - Kopjes/bekers kunnen inschenken

- Telefoon aannemen
  - Telefoon kunnen vasthouden
  - Verstaanbaar kunnen praten
  - Zich netjes kunnen voorstellen bij het opnemen van de telefoon
  - Begeleiders kunnen roepen indien nodig
  - Een boodschap kunnen onthouden/ doorgeven

Deze lijst is een uitsplitsing die niet volledig is. Omdat elke deelactiviteit ook weer in meerdere stappen is onder te verdelen is dit ook bijna niet te doen. Uitgangspunt is dat binnen de groep cliënten zoveel mogelijk vaardigheden aanwezig zijn. Niet elke cliënt hoeft alle vaardigheden te beheersen. Daarnaast kan men d.m.v. training het aantal vaardigheden dat de cliënt beheerst uitbreid worden.

4.3.3 Passen deze vaardigheden binnen de doelstelling van de hondencrèche?

Het is de bedoeling, volgens de visie van Beschut Werken, dat zoveel mogelijk werkzaamheden die gedaan moeten worden door cliënten zelf worden uitgevoerd. Eigenlijk moeten behalve de administratie, evaluatie en de planning, dus zoveel mogelijk taken door cliënten kunnen worden uitgevoerd. Deze vaardigheden passen dus binnen de doelstelling van beschut werken. Daarnaast passen deze vaardigheden ook binnen de geadviseerde doelstelling voor de hondencrèche.

4.3.4 Wat is Totale Communicatie?

Totale Communicatie is een methodiek waarmee binnen de instelling al een aantal jaren wordt gewerkt.

Volgens de symposiumtekst 'Hoe bedoel je?' is de definitie van Totale Communicatie: *"Het tegelijkertijd en meer bewust gebruik maken van alle uitingsvormen van communicatie."* (symposiumtekst II, 'Hoe bedoel je?')

Wat is het belang van Communicatie?

De vraag blijft nu waarom die aandacht voor communicatie c.q. waarom moeten wij communiceren? Communicatie is o.a. ter bevordering van:

- Veiligheid
- Kennisoverdracht
- Taalverwerving
- Gedrag regulering
- Behoeftes aangeven
- Abstract leren denken
- Gesprekken voeren
- Zelfstandigheid vergroten (symposiumtekst I, 'Hoe bedoel je?')

Wat is goede communicatie?

Maar wat is nu een geslaagde communicatie? Volgens Oskam/Scheres (2000,14) is communicatie geslaagd wanneer men de ander begrijpt en zelf begrepen wordt.

Volgens Oskam/ Scheres (2000, 15) zijn er 4 voorwaarden die ten grondslag liggen aan een succesvolle communicatie:

1. ervaringen opdoen, zowel bewust als onbewust
2. leren begrijpen dat er een reactie volgt op een actie en vice versa. Dit is een voorwaarde om te komen tot wederkerigheid en dus een dialoog
3. leren communiceren via middelen die passen bij het eigen niveau en de eigen mogelijkheden
4. leren ervaren welke betekenis het voeren van een dialoog heeft.

Wat zijn de verschillende ervaringsordeningen?

Bij Totale Communicatie wordt gebruik gemaakt van de ervaringsordeningen zoals die zijn opgesteld door mevr. Timmers-Huigens. Deze ervaring zijn opgedeeld in 4 niveaus te weten:

1. lichaamsgebonden ordenen
2. associatief ordenen
3. structurerend ordenen
4. vormgevend ordenen

1. Lichaamsgebonden ordenen

“Je eigen lichaam ordent je leven door middel van lust- en onlustgevoelens. We noemen dit het *primaire ordeningsprincipe*. Op alle prikkels, ervaringen, gebeurtenissen en situaties reageren mensen het eerst lichaamsgebonden. Deze ordening ligt immers aan de basis van de ordeningsprincipes die nog zullen volgen [...] De verstandelijk gehandicapte die zijn wereld lichaamsgebonden ordent kan het beste worden aangesproken op *non-symbolisch niveau*. [...] Deze communicatie wordt het beste aangeboden in dagelijks terugkerende patronen. De verstandelijk gehandicapte reageert alleen als de prikkel, in de vorm van het voorwerp, de persoon of de activiteit ook daadwerkelijk aanwezig is”. (Oskam/ Scheres 2000,22)

2. Associatief ordenen

“Mensen die associatief ordenen zijn in staat om verbanden te leggen tussen handelingen en gebeurtenissen die dagelijks terugkeren, [...] Na eenvoudige associaties ontstaan er associatiereeksen. Deze reeksen zijn nog star. Dit wil zeggen dat de situaties of handelingen op dezelfde wijze en in dezelfde volgorde moeten plaatsvinden”.
Er moet altijd worden voldaan aan dezelfde voorwaarden anders wordt de situatie niet begrepen...De verstandelijk gehandicapte die zijn wereld associatief ordent wordt het beste toegesproken in een- of tweewoordzinnen, met foto's of gebaren die direct aansluiten bij de concrete situatie...de verstandelijk gehandicapte die associatief ordent begrijpt en gebruikt communicatie op *presymbolisch niveau*. (Oskam/ Scheres 2000,23)

3. structurerend ordenen

Mensen die structurerend ordenen hebben het inzicht dat je associatiereeksen kunt variëren, zonder dat zij het overzicht verliezen of de situatie als onveilig ervaren...de verstandelijk gehandicapte die structurerend ordent, kan worden aangesproken op *symbolisch niveau*. Er kan dus gebruik gemaakt worden van drie- of vierwoordzinnen die betrekking hebben op zowel het hier en nu als op het verleden en de toekomst. Er is sprake van inzicht in de tijd. De gespreksonderwerpen liggen niet alleen in de sfeer van primaire behoeften, maar ook in de sfeer van eerder opgedane ervaringen en van gebeurtenissen die nog moeten plaatsvinden. Tevens kan er gecommuniceerd worden over gevoelens. De gesproken taal wordt ondersteund met gebaren, foto's of andere communicatiemiddelen op symbolisch niveau. (Oskam/ Scheres 2000,24)

4. vormgevend ordenen

Vormgevend ordenen kan betekenen: iets extra's, iets unieks en persoonlijks toevoegen aan de bestaande structuur. Vormgevend ordenen kan zijn: net een andere route lopen dan je normaal doet, kiezen wat je wilt eten, kleding kiezen. Voor vormgevend ordenen heeft een mens zekere vrijheid nodig....Vormgevend ordenen heeft natuurlijk ook een zekere mate van vrijheid als resultaat. Voor een verstandelijk gehandicapte betekent dit dat hij zelf kan omgaan met communicatiemiddelen en niet alleen kan communiceren op basis van gewoonte. (Oskam/ Scheres 2000,24)

Bepalen van het communicatieniveau

Om te komen tot een goed individueel communicatieplan zijn er een aantal instrumenten beschikbaar. Bij de toepassing van deze instrumenten is het van belang dat men een gedegen kennis van normale en afwijkende taalontwikkeling heeft en in het bijzonder van de communicatie ontwikkeling. Een aantal instrumenten mag dan ook alleen maar worden toegepast door een logopedist en/of gedragswetenschapper, in samenwerking met een begeleider die de verstandelijk gehandicapte goed kent. Behalve het communicatieniveau moet ook de sociaal-emotionele ontwikkeling, de zelfredzaamheid en zelfstandigheid in kaart worden gebracht.

Instrumenten die kunnen worden gebruikt zijn:

- schema van Shane
- de Sociale Redzaamheidschaal voor Zwakzinnigen (SRZ)
- CommunicatieProfiel-Z (CPZ)
- Ervaringsordeningen volgens Timmers-Huigens
- Observatieschalen volgens Granlund en Olsson
- De vocabulairelijst
- Lijst van communicatieve functies
- De ComVoor (Oskam/ Scheres 2000)

De verschillende communicatieniveau's zijn:

- Non-symbolisch niveau
- Presymbolisch niveau
- Symbolisch niveau

Communicatiemiddelen

Bij elke communicatie niveau horen bepaalde communicatie middelen die aansluiten bij de manier waarop de verstandelijk gehandicapte de wereld ordent. Deze zijn op:

Non-symbolisch niveau

De communicatiemiddelen die behoren tot het non-symbolisch niveau zijn: het toepassen van lichaamstaal (ook fysiologische veranderingen), het gebruik van ruimte en het manipuleren met voorwerpen. Andere informatiebronnen zijn het reukorgaan, het tastzintuig en gebruiksvoorwerpen. Uit onderzoek is gebleken dat 95% van de communicatie via lichaamstaal verloopt. Wanneer men de lichaamstaal van de verstandelijk gehandicapte goed begrijpt kan men hier veel waardevolle communicatie uit halen. Gebruiksvoorwerpen behorende bij de daadwerkelijke situatie kunnen ook goede communicatiemiddelen zijn. Belangrijk is wel dat de verstandelijk gehandicapte voldoende tijd krijgt om de informatie te verwerken. Het tempo van de communicatie moet dus aangepast worden aan de verstandelijk gehandicapte. (Oskam/ Scheres 2000)

Presymbolisch niveau

Naast alle communicatiemiddelen die gebruikt worden op non-symbolisch niveau kan men op presymbolisch niveau ook gebruik maken van foto's, gebaren, voorwerpen, pictogrammen en imiterend verklanken. Voorwerpen dienen als communicatiesysteem. Ze worden als verwijzer gebruikt alleen niet meer in de situatie, maar vóór de situatie. De voorwerpen moeten voldoen aan een aantal factoren om te kunnen functioneren zoals; aansluiten bij de interesse, wordt gekoppeld aan 1 activiteit enz. foto's kunnen een goed communicatiemiddel zijn als de inhoud ervan een bekende en herkenbare weergave van de werkelijkheid is. Door middel van imiterend verklanken geeft een verstandelijk gehandicapte een relatie aan tussen één klank en een begrip of situatie. (Oskam/ Scheres 2000).

Symbolisch niveau

"Communicatie behorend bij het symbolisch niveau zijn op non-vocaal gebied: pictogrammen, gebaren(taal) en geschreven taal (schrift). Op vocaal gebied: spreken en zingen". Op dit niveau worden pictogrammen ook gebruikt voor tijdsbepalingen, vraagwoorden, personen en werkwoorden. Er zijn verschillende gebarentalen en systemen die gebruikt kunnen worden. (Oskam/ Scheres 2000).

Aanbieden van communicatiemiddelen

Elk communicatiemiddel kan men in verschillende te onderscheiden stappen aanbieden aan de verstandelijk gehandicapte. Deze volgorde is:

- Contact maken; stap waarbij d.m.v. contact maken een veilige sfeer maken waarin communicatie mogelijk is. Hier kan gebruik worden gemaakt van de verwijzende functie van materiaal.
- Uitlokken; stap waarbij het leren gebruiken van het communicatiemiddel, indien nodig samen met de begeleider, centraal staat. Dit is het vergroten van het passieve begrip.
- Communiceren in de concrete situatie; Stap waarbij de verstandelijk gehandicapte zelf actief gaat communiceren.
- Communicatie uitbouwen en generaliseren; stap waarbij uitbreiding van het gebruik buiten de concrete situatie plaats vindt.

4.3.5 Wat is het Eigen Initiatief Model (EIM)?

Het EIM is een leermodel waar nog niet mee wordt gewerkt binnen Ipse. Hoe men dit model kan invoeren binnen de stichting wordt uitgewerkt bij het hoofdstuk implementatie

"EIM is een leermodel voor mensen met een verstandelijke beperking en de mensen die hen ondersteunen. EIM richt zich op het leren van denkvaardigheden ter vergroting van de zelfredzaamheid in het dagelijks leven: thuis, op het werk en in de vrije tijd. Bij EIM gaat het niet alleen om de vraag hoe ondersteuners (ouders, begeleiders, docenten, enzovoort) mensen met een beperking vaardigheden aan moeten leren, maar vooral ook om de vraag op welke manier mensen met een beperking - door zelf te leren nadenken - zichzelf vaardigheden kunnen aanleren. EIM is een uitwerking van de visie waarvan de kernbegrippen zijn: burgerschap, gelijke rechten en plichten, zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en ondersteuning in de eigen leefomgeving" (website EIM) .

"De constatering dat mensen met een verstandelijke beperking moeite hebben met generaliseren was eind jaren tachtig voor de afdeling Orthopedagogiek van de Rijks universiteit Groningen (RuG) aanleiding het Eigen Initiatief Model (EIM) te ontwikkelen.

Een van de uitgangspunten van EIM is dat het generalisatieprobleem samenhangt met:

- Een gebrekkige beheersing van zogenoemde algemene vaardigheden;
- Aangeleerde afhankelijkheid van veel mensen met een verstandelijke beperking;
- Het hulpverlenersyndroom (Van Gennep. 1994) van veel begeleiders.” (J. Timmer, 2003)

Wat zijn de pijlers van het EIM?

“Als men wil gaan werken met EIM dan dient men aandacht te besteden aan 5 pijlers. De eerste drie pijlers vormen tezamen de kern van EIM. De laatste twee pijlers zijn te beschouwen als de randvoorwaarden.

1. Algemene Vaardigheden
2. Leren van Algemene Vaardigheden
3. Coaching bij de toepassing van vaardigheden in het dagelijks leven
4. Training als onderdeel van een meeromvattend toekomstplan
5. Inbedding van EIM in de organisatie” (J. Timmer, 2003)

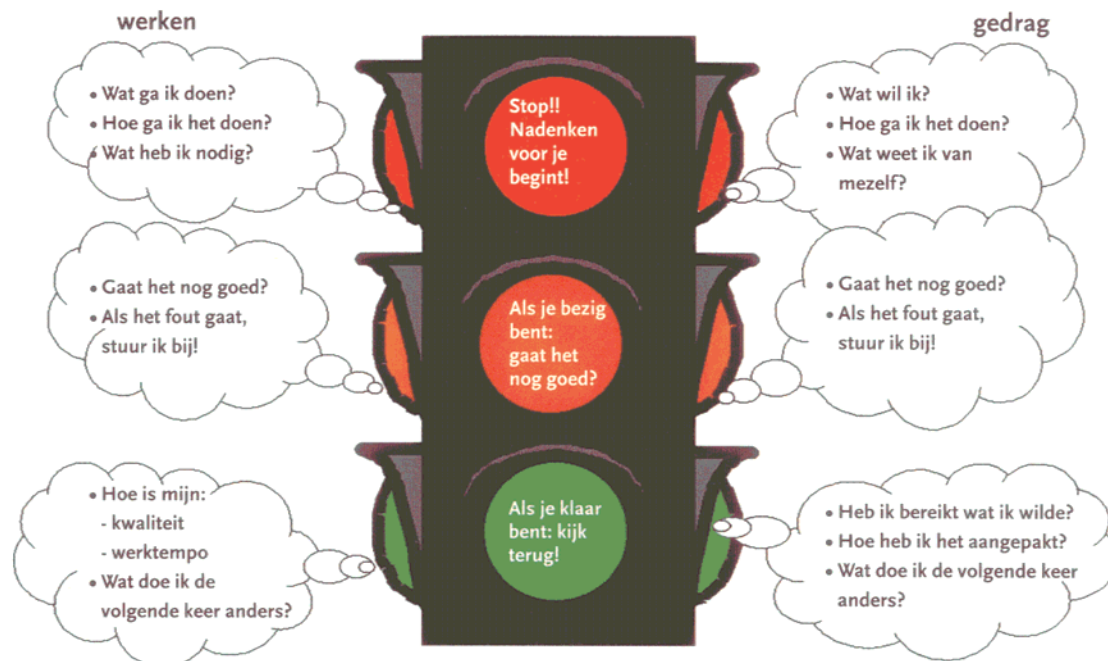
Wat zijn algemene vaardigheden?

“Algemene vaardigheden zijn denkvaardigheden waarmee iemand zijn handelen bepaalt en reguleert. EIM onderscheidt drie verschillende algemene vaardigheden:

1. Oriënteren: nadenken voor je begint en een plan maken;
2. Uitvoeren: nadenken terwijl je bezig bent en in de gaten houden of je bereikt wat je wilt bereiken;
3. Evalueren: controleren of je hebt bereikt wat je wilde bereiken en terug kijken op en leren van de manier waarop je het hebt aangepakt.”

“EIM Leert mensen over dit soort vragen nadenken door in de instructie kennis over te dragen over elk van de drie algemene vaardigheden en in de coaching mensen veel en gevarieerde ervaringen aan te bieden waarin zij de denkvragen leren onthouden en beantwoorden en aan de hand daarvan te handelen”.

“Ter ondersteuning van de training is het idee van algemene vaardigheden in een afbeelding van een verkeerslicht weergegeven (afbeelding 1). Dit verkeerslicht vat in beeldende vorm weer waar het om gaat zowel bij het uitvoeren van taken (werken) als bij het functioneren in allerlei situaties (gedrag). Stoppen als het licht op rood staat, goed op blijven letten als het stoplicht op oranje staat en ‘Bij groen doorgaan volgens de benadering waarmee het beste resultaat bereikt kan worden’. (J. Timmer, 2003)

afbeelding 1

Hoe leer je algemene vaardigheden aan?

De bij EIM behorende instructie is gericht op kennisoverdracht van het hoe, waarom en wanneer van de drie algemene vaardigheden en laat zich globaal het best typeren als directief op denkniveau en non directief op uitvoeringsniveau.”

Het aanleren van deze vaardigheden gebeurt door middel van een leergesprek. In dit gesprek kunnen verschillende fases worden onderscheiden namelijk:

Stap 1: Introductie

“Als men begint met een training in algemene vaardigheden is het nuttig een langer gesprek te plannen waarin men het principe van het ‘verkeerslicht’ introduceert en doorspreekt. In dit introductiegesprek probeert men ook een eerste beeld te krijgen van wat de betreffende persoon zelf weet en hoe hij bepaalde situaties beleeft, Het gesprek gebruikt men om de persoon te motiveren om te leren.” (J. Timmer, 2003)

Stap 2: Beginsituatie

“Vaak is het probleem waarmee de persoon worstelt een probleem dat hij steeds weer tegenkomt in allerlei verschillende situaties....Om het leerproces en de resultaten daarvan overzichtelijk te houden is het belangrijk te bepalen vanuit welke beginsituatie men werkt. (J. Timmer, 2003)

Stap 3: Probleemselectie

Het is raadzaam één probleem tegelijkertijd aan te pakken. Als we het principe van het ‘verkeerslicht’ nemen dan zijn er feitelijk drie aangrijpingspunten’: denken voor je begint, denken terwijl je bezig bent en denken als je klaar bent. Het hangt van de persoon af waarmee begonnen wordt. (J. Timmer, 2003)

Stap 4: Selectie van doelen

Bij EIM gaat het erom dat de persoon leert om beter te functioneren door toepassing van algemene vaardigheden... Doelen zijn dus altijd gekoppeld aan concrete situaties, gedrag of taken. (J. Timmer, 2003)

Stap 5: Een eerste haalbare stap

"De grote valkuil bij EIM is werken aan te grote doelen. Zelf de was leren doen of zelfstandig opdrachten voeren ...vraagt tijd. Dit is helemaal het geval als iemand nog veel moeite heeft zelf te bedenken op welke manier een taak aan te pakken of situaties te benaderen. Werken aan te grote doelen betekent vaak teleurstelling. En mislukkingen werken in de hand dat de persoon ongemotiveerd raakt. Juist daarom moet men zoeken naar voor de persoon haalbare stappen'. Stappen waarvan men zeker weet dat ze door de persoon te zetten zijn, zodat hij positieve leerervaringen krijgt waardoor zijn zelfvertrouwen toeneemt. In het formuleren van haalbare stappen ligt de verbinding met de te leren algemene vaardigheden." (J. Timmer, 2003)

Stap 6: Evaluatieafspraken

"Positieve leerresultaten motiveren. Juist daarom moet men ook benoemen wanneer het resultaat van de eerste haalbare stap is gehaald. Men maakt concreet wat de persoon zal bereiken als hij de eerste stap met succes heeft gezet....Het succes bij EIM hangt samen met de mate waarin iemand zelf heeft nagedacht en met het bereiken van een eerste positief resultaat in termen van een eerste haalbare stap. (J. Timmer, 2003)

Wat is coachen?

"Coachen is mensen in het dagelijks leven ondersteunen zodat zij optimaal kunnen functioneren. Ondersteuning met als uitgangspunt dat zij het zelf (kunnen of leren) doen en de ruimte en het vertrouwen krijgen hun capaciteiten optimaal te benutten en verder te ontwikkelen". (J. Timmer, 2003)

Wat zijn de uitgangspunten van coachen?

Als uitgangspunten voor coaching formuleren we:

1. Zelfstandigheid verantwoordelijkheid, initiatief om te handelen bij de persoon zelf leggen. Het eerste uitgangspunt is dat de persoon met de verstandelijke beperking de ruimte krijgt zelfstandig te functioneren en initiatief te nemen en verantwoordelijkheid krijgt voor de dingen die hij moet doen. Dit alles binnen de grenzen van zijn mogelijkheden: wat hij kan doet hij zelf.

2. Ruimte geven, grenzen, en kaders stellen.

Als tweede uitgangspunt geldt dat men de verwachtingen die men heeft van de persoon afstemt op zijn mogelijkheden en hem ruimte geeft om deze mogelijkheden verder te ontwikkelen. Men legt de verantwoordelijkheid bij de persoon zelf, maar zorgt ervoor dat men hem niet laat 'zwemmen: wat hij kan leren, leert hij zo doen met ondersteuning.

3. Ondersteunen.

Als derde uitgangspunt geldt het principe ondersteunen bij noden. Ondersteunen op die momenten dat de persoon dat nodig heeft. Ondersteuning met als doel te persoon te helpen zicht te krijgen op situaties, eigen gedrag en alternatieven daarvoor. Deze drie uitgangspunten hebben consequenties voor de houding en het handelen van begeleiders. Zij zijn ervoor verantwoordelijk steeds kritisch te bezien of hun verwachtingen zijn afgestemd op de mogelijkheden van de betrokken persoon (randvoorwaarden), Tegelijkertijd moeten zij kritisch nadenken over de manier waarop zij hen in het dagelijks leven ondersteunen (houding en gedrag). (J. Timmer, 2003)

4.3.6 Wat moeten de vaardigheden en de attitude van de begeleider zijn?

“De ervaring leert dat toepassing van EIM een fundamentele omslag vraagt in het denken over en werken met mensen met een verstandelijke beperking”. (J. Timmer, 2003)

“Gevolgen die werken met het Eigen Initiatief Model kunnen hebben voor de begeleider zijn:

- Niet meer vanuit jezelf maar vanuit de bewoner redeneren
- Gevoelsmatige omslag naar gelijkwaardige relaties
- Ruimte voor zelf ontdekken i.p.v. instructies geven
- Voorwaardenscheppend werken i.p.v. uitvoerend bezig zijn
- Het praktisch toepassen van methodisch handelen”. (klik.2,2004,23)

De begeleider van de beschutte werkplaats moet een aantal dingen kunnen, kennen en willen. Hier is in de literatuur behalve het voorgaande stuk niet veel te vinden. Om deze reden heb ik zelf een lijst gemaakt van vaardigheden en attitude die ik belangrijk vind. Om meer inzichtelijk te maken wat deze dingen zijn en om welke grondhoudingen het gaat maak ik een splitsing tussen attitude en vaardigheden.

Attitude

De begeleider moet affiniteit hebben met honden

De begeleider kan zich kunnen vinden in de visie van de instelling

De begeleider kan zich kunnen vinden in de visie van Beschut Werken

De begeleider kan zich kunnen vinden in de doelstelling, van de hondencrèche, zoals deze (uiteindelijk) door de stichting wordt vastgelegd.

De begeleider wil werken met Totale Communicatie

De begeleider ziet het belang in van communicatie in de interactie.

De begeleider wil zorgen voor voorwaarden die nodig zijn om tot een goede communicatie te komen

De begeleider wil bewust gebruik maken van alle uitingvormen van communicatie.

De begeleider wil kennis van communicatiemiddelen en stappen van het aanbieden bewust inzetten om tot een goede communicatie te komen met de cliënt.

De begeleider wil werken met het EIM

Vaardigheden

De begeleider kent de ervaringsordeningen van Timmers-Huigens en gebruikt deze in de dagelijkse omgang met cliënten. Hierdoor weet hij/zij met cliënten te communiceren op hun eigen niveau van communicatie

De begeleider heeft voldoende kennis van Totale Communicatie om een gedragsdeskundige de benodigde informatie te verstrekken voor een goede bepaling van het communicatieniveau van een cliënt.

De begeleider heeft kennis van de verschillende communicatiemiddelen die bij de verschillende communicatieniveaus horen en kan deze effectief inzetten.

De begeleider kent de verschillende stappen in het aanbieden van communicatie en kan deze effectief inzetten t.b.v. de communicatie met de cliënt.

De begeleider kent de pijlers van het EIM en werkt hiermee in de praktijk

De begeleider kent de 3 algemene vaardigheden waarop EIM steunt en verwerkt deze in het dagelijks handelen

De begeleider kent de verschillende fases die worden gebruikt binnen EIM om algemene vaardigheden aan te leren

De begeleider kan coaching, zoals deze wordt toegepast binnen EIM, inzetten om cliënten te begeleiden.

De begeleider kan evalueren zoals dit binnen beschut werken gebruikelijk is.

De begeleider kan het begeleidingsplan zoals dit door Ipse wordt gebruikt invullen.

4.3.7 Welke functies zijn er binnen de dagbesteding?

Binnen de dagbesteding kent men 2 functies binnen de begeleiding deze zijn: assistent begeleider dagbesteding en groepsbegeleider dagbesteding. Beide functieomschrijvingen zijn bijgevoegd als bijlage 3 en 4.

4.3.8 Is er animo voor opvang onder de hondenbezitters van Ipse?

Om na te gaan of er onder de medewerkers die een hond hebben ook daadwerkelijk behoefte is aan opvang heb ik op het intranet van Ipse een oproep gedaan aan deze doelgroep. De vraag was of zij mee wilden werken aan een klein onderzoek dat ging over opvang van hun hond. Hierop heb ik 33 reacties gekregen. Van deze mensen waren er 20 die interesse hadden in opvang voor hun hond. Het gaat hierbij om een totaal van 80 dagdelen opvang verdeeld over de hele week. Bij dit getal heb ik niet de aanmeldingen meegenomen van mensen die vakantiewerk doen of onregelmatige opvang nodig hebben. Wanneer de hondencrèche er is en meer naamsbekendheid heeft is het waarschijnlijk dat er meer aanmeldingen zullen volgen. De reacties zijn opgenomen als bijlage 5.

4.3.9 Op welke tijden moet de hondencrèche open zijn?

De medewerkers die geïnteresseerd zijn in opvang voor hun hond werken zowel regelmatig als wisselende diensten. Om een zo groot mogelijk bereik onder hondenbezitters te krijgen is het belangrijk te kijken wanneer de behoefte aan opvang het grootste is. Dit blijkt tijdens vroege diensten en kantoortijden te zijn. Openingstijden tussen 7.00 en 17.00 geven daardoor de grootste zekerheid om honden om op te vangen. Daarnaast werken cliënten binnen Beschut Werken op werktijden tussen 9.00 en 17.00 uur. Wanneer er duidelijk voor wordt gekozen om de honden door cliënten te laten verzorgen dien je als instelling ook rekening te houden met de werktijden van de cliënten.

4.4 Conclusies

In het kader van de hondencrèche als werkplek gelden de volgende wetten:

- de Arbeidsomstandighedenwet.
- de Arbeidstijdenwet.
- de Wet arbeid vreemdelingen. (website arbeidsinspectie)

Op een hondencrèche moeten diverse vaardigheden worden beheerst. Een grove indeling van deze vaardigheden is:

Sociaal:

- Contact met hondeneigenaren aangaan/ onderhouden
- Samenwerken met andere cliënten

Honden:

- Honden aannemen/ afgeven
- Honden aan/ aflijnen
- Honden uitlaten
- Hondenpoep opruimen
- Met honden spelen
- Honden borstelen/ kammen

Algemeen:

- Kennels schoonmaken
- Buitenruimte vegen
- Algemene ruimte/ toilet schoonmaken
- Drinken maken/ inschenken
- Telefoon aannemen

Deze vaardigheden passen binnen de doelstelling van beschut werken. Daarnaast passen deze vaardigheden ook binnen de geadviseerde doelstelling voor de hondencrèche.

Totale Communicatie is een methodiek waarmee binnen de instelling al een aantal jaren wordt gewerkt. Totale Communicatie is: *“Het tegelijkertijd en meer bewust gebruik maken van alle uitingsvormen van communicatie.”* Communicatie is geslaagd wanneer men de ander begrijpt en zelf begrepen wordt. Hieraan liggen 4 voorwaarden ten grondslag.

Communicatie is o.a. ter bevordering van:

- Veiligheid
- Kennisoverdracht
- Taalverwerving
- Gedrag regulering
- Behoeftes aangeven
- Abstract leren denken
- Gesprekken voeren
- Zelfstandigheid vergroten

Bij Totale Communicatie wordt gebruik gemaakt van de ervaringsordeningen zoals die zijn opgesteld door mevr. Timmers-Huigens. Deze ervaring zijn opgedeeld in 4 niveaus te weten:

- 1) lichaamsgebonden ordenen; er wordt voornamelijk lichaamsgebonden gereageerd
- 2) associatief ordenen; er worden verbanden en associatiereeksen gemaakt
- 3) structurerend ordenen; er wordt begrepen dat associatiereeksen kunnen variëren
- 4) vormgevend ordenen; er kan iets persoonlijks worden toegevoegd aan de structuur

Instrumenten die kunnen worden gebruikt om het communicatieniveau te bepalen zijn:

- schema van Shane
- de Sociale Redzaamheidschaal voor Zwakzinnigen (SRZ)
- CommunicatieProfiel-Z (CPZ)
- Ervaringsordeningen volgens Timmers-Huigens
- Observatieschalen volgens Granlund en Olsson
- De vocabulairelijst
- Lijst van communicatieve functies
- De ComVoor

De verschillende communicatieniveaus met hun communicatiemiddelen zijn:

- Non-symbolisch niveau; het toepassen van lichaamstaal, het gebruik van ruimte en het manipuleren met voorwerpen. Andere informatiebronnen zijn de zintuigen
- Presymbolisch niveau; het gebruik maken van foto's, gebaren, voorwerpen, pictogrammen en imiterend verklanken hieraan zijn voorwaarden verbonden
- Symbolisch niveau; op non-vocaal gebied: pictogrammen, gebaren(taal) en geschreven taal (schrift). Op vocaal gebied: spreken en zingen". pictogrammen worden gebruikt voor tijdsbepalingen, vraagwoorden, personen en werkwoorden.

Bij elke communicatie niveau horen bepaalde communicatie middelen die aansluiten bij de manier waarop de verstandelijk gehandicapte de wereld ordent.

Elk communicatiemiddel kan men in verschillende te onderscheiden stappen aanbieden aan de verstandelijk gehandicapte. Deze volgorde is:

- Contact maken
- Uitlokken
- Communiceren in de concrete situatie
- Communicatie uitbouwen en generaliseren

"EIM is een leermodel voor mensen met een verstandelijke beperking en de mensen die hen ondersteunen. EIM richt zich op het leren van denkvaardigheden ter vergroting van de zelfredzaamheid in het dagelijks leven: thuis, op het werk en in de vrije tijd. "

"Als men wil gaan werken met EIM dan dient men aandacht te besteden aan 5 pijlers. De eerste drie pijlers vormen tezamen de kern van EIM. De laatste twee pijlers zijn te beschouwen als de randvoorwaarden.

1. Algemene Vaardigheden
2. Leren van Algemene Vaardigheden
3. Coaching bij de toepassing van vaardigheden in het dagelijks leven
4. Training als onderdeel van een meeromvattend toekomstplan
5. Inbedding van EIM in de organisatie" (J. Timmer, 2003)

"Algemene vaardigheden zijn denkvaardigheden waarmee iemand zijn handelen bepaalt en reguleert. EIM onderscheidt drie verschillende algemene vaardigheden:

1. Oriënteren: nadenken voor je begint en een plan maken;
2. Uitvoeren: nadenken terwijl je bezig bent en in de gaten houden of je bereikt wat je wilt bereiken;
3. Evalueren: controleren of je hebt bereikt wat je wilde bereiken en terug kijken open leren van de manier waarop je het hebt aangepakt."

Het aanleren van deze vaardigheden gebeurt door middel van een leergesprek. In dit gesprek kunnen verschillende fases worden onderscheiden namelijk:

- Stap 1: Introductie
- Stap 2: Beginsituatie
- Stap 3: Probleemselectie
- Stap 4: Selectie van doelen
- Stap 5: Een eerste haalbare stap
- Stap 6: Evaluatieafspraken

Coachen is mensen in het dagelijkse leven ondersteunen zodat zij optimaal kunnen functioneren. Ondersteuning met als uitgangspunt dat zij het zelf (kunnen of leren) doen en de ruimte en het vertrouwen krijgen hun capaciteiten optimaal te benutten en verder te ontwikkelen.

Als uitgangspunten voor coaching formuleren we:

1. Zelfstandigheid verantwoordelijkheid, initiatief om te handelen bij de persoon zelf leggen.
2. Ruimte geven, grenzen, en kaders stellen.
3. Ondersteunen.

“De ervaring leert dat toepassing van EIM een fundamentele omslag vraagt in het denken over en werken met mensen met een verstandelijke beperking”.

“Gevolgen die werken met het Eigen Initiatief Model kunnen hebben voor de begeleider zijn:

- Niet meer vanuit jezelf maar vanuit de bewoner redeneren
- Gevoelsmatige omslag naar gelijkwaardige relaties
- Ruimte voor zelf ontdekken i.p.v. instructies geven
- Voorwaardenscheppend werken i.p.v. uitvoerend bezig zijn
- Het praktisch toepassen van methodisch handelen”.

De begeleider van de beschutte werkplaats moet een aantal dingen kunnen, kennen en willen. Hier is in de literatuur niet veel over te vinden. In de attitude is eigenlijk puntsgewijs opgenoemd wat de diverse belangrijke punten zijn in de eerder genoemde hoofdstukken. Bij de attitude heb ik vooral de wil tot... benoemd. Bij de vaardigheden ben ik dezelfde punten langsgegaan en heb daar het kennisniveau aangegeven

Binnen de dagbesteding kent men de functie van assistent begeleider dagbesteding en begeleider dagbesteding

Er 20 mensen die interesse hebben in opvang voor hun hond. Het gaat hierbij om een totaal van 80 dagdelen opvang verdeeld over de hele week. Wanneer de hondencreche er is en meer naamsbekendheid heeft is het waarschijnlijk dat er meer aanmeldingen zullen volgen

Om een zo groot mogelijk bereik onder hondenbezitters te krijgen is het belangrijk te kijken wanneer de behoefte aan opvang het grootste is. Dit blijkt tijdens vroege diensten en kantoortijden te zijn. Openingstijden tussen 7.00 en 17.00 geven daardoor de grootste zekerheid op honden om op te vangen. Daarnaast werken cliënten binnen Beschut Werken op werktijden tussen 9.00 en 17.00 uur.

4.5 De adviezen en hun verantwoording

Ik geef bij de verantwoording alleen aan waarom ik niet een ander advies heb gegeven. De reden(en) waarom ik dit advies wel geef zijn terug te vinden in het product.

Het gegeven advies:

- Omdat er in de hondencreche personeel aanwezig zal zijn adviseer ik u rekening te houden met de volgende arbeidswetten:
  1. Arbeidsomstandighedenwet
  2. Arbeidstijdenwet
  3. Wet arbeid vreemdelingen

Omdat het hier om wetten gaat is er geen argumentatie mogelijk om de instelling iets anders dan bovenstaande te adviseren. Het gaat om wetten en hieraan moet worden voldaan. De verantwoording is daarom zeer kort.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om Totale Communicatie als methodiek in te zetten ter verbetering van de communicatie en sociale vaardigheden

Er zijn genoeg andere communicatiesystemen binnen de gezondheidszorg die ik had kunnen onderzoeken. Dit was voor mijn gevoel echter niet logisch geweest. We gebruiken binnen de instelling een methodiek die het gebruik van alle communicatiemogelijkheden toestaat. Je beperken tot 1 manier zou dus zonde zijn. Daarnaast is het niet logisch om verschillende methodieken binnen 1 instelling te gebruiken.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om het Eigen Initiatief Model (EIM) als methodiek in te zetten om cliënten vaardigheden aan te leren, waardoor zij in staat zullen zijn zelfstandiger te werken.

Voor het aanleren van vaardigheden zijn meer methodieken beschreven dan ik ooit zal achterhalen. Het was geen doen om al deze methodieken te gaan beschrijven binnen dit procesverslag. Ik had al uitgezocht wat de visies van de instelling, beschut werk en van mij zijn. De criteria hiervan heb ik gebruikt om de conceptdoelstelling van de hondencrèche op te zetten en een methodiek te zoeken. De reden dat ik niet voor andere methodieken heb gekozen is omdat deze meestal een zeer rigide manier van aanleren hebben. Je werkt volgens vastgestelde stappen en als je iets hebt bereikt mag je verder met de volgende. Wanneer er dan iets anders is dan normaal zie je vaak gebeuren dat de cliënt niet meer tot handelen komt omdat hem nooit geleerd is probleemoplossend te handelen. Nog een reden om niet voor andere methodieken te kiezen was dat deze niet inzetbaar waren in meerdere onderdelen van het leven van de cliënt. EIM kan zowel binnen werk, vrije tijd en wonen worden gebruikt, als voor technische of sociale vaardigheden. Daarnaast heb ik nu de kans om mijn eigen stempel op de manier van aanleren te drukken omdat er binnen de instelling geen methodiek voor is.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om de begeleider van de cliënten een cursus Totale Communicatie en een cursus Eigen Initiatief Model te laten volgen, wanneer de begeleider deze methodieken niet kan toepassen.

Het zijn beiden methodieken die om speciale vaardigheden vragen. Een boek erover lezen is hiermee niet voldoende om deze methodes op een kwalitatief goede manier toe te passen binnen de dagelijkse praktijk. De vaardigheden in het toepassen worden hier onvoldoende mee geoefend. Een goede achtergrond (zowel beheersing van de theorie als een cursus voor inzicht in het praktische deel) is voor een juiste toepassing van deze methodieken van belang. Om die reden was het voor mij niet mogelijk om iets anders te adviseren.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om de werknemer die de cliënten gaat begeleiden aan te nemen in de functie van begeleider dagbesteding m/v.

Voordat ik dit advies heb gegeven heb ik eerst gekeken naar de functies en functieomschrijvingen waarmee Ipse binnen de dagbesteding werkt. De andere functie die wordt gebruikt was de functie van assistent begeleider. Gekeken naar de attitude en vaardigheden die aan iemand binnen deze functie gesteld mogen worden kwam dit niet overeen met de vaardigheden en attitude die ik eerder omschreven had als noodzakelijk op basis van eerdere theorie. Om die reden is het niet mogelijk iemand in deze functie aan te stellen.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u rekening te houden met een aanloop van 80 dagdelen opvang per week voor de hondencrèche.

Uit het onderzoek kwam dit getal naar voren. Ik had de incidentele aanvragen en de aanvragen van vakantiekrachten nog mee kunnen rekenen. Ik vond dit echter niet reëel omdat deze mensen geen structureel gebruik maken van de voorziening. Ik zou hiermee alleen de cijfers opkrikken t.b.v. de instelling maar hiermee geen realistisch beeld schetsen. Met het aantal mensen dat daadwerkelijk structureel interesse heeft in opvang geef ik wel een realistisch beeld.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u de openingstijden van de hondencrèche vast te stellen van 7.00 tot 17.00, met een pauze tussen de middag van 12.00 tot 13.00 uur.

Bij de oproep kreeg ik ook reacties van mensen die om opvang vroegen in het weekend, 's avonds en tijdens vakanties. Ik heb er echter niet voor gekozen om dit mee te nemen in het advies. De bedoeling is niet om een pension op te zetten voor de honden van de werknemers van Ipse. Wel is de bedoeling om werkplekken te creëren voor cliënten van Ipse. Als neveneffect hiervan verlichten we ook de eventuele problemen onder de hondenbezitters. Wanneer de crèche zou draaien en de behoefte hieraan blijkt toch erg groot te zijn zou dit altijd nog overwogen kunnen worden. Steeds meer mensen gaan onregelmatig werken en misschien zijn er ook wel cliënten die dit willen. Uiteraard zou dit ook gevolgen hebben voor begeleiding e.d. omdat ik hier niet voor kies ga ik niet in op deze gevolgen.

5. Het gebouw

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden alle zaken rondom het gebouw besproken. In hoofdstuk 5.2 worden eerst de deelvragen behandeld en wordt aangegeven waar de verschillende informatie vandaan is gehaald. In hoofdstuk 5.3 worden punt voor punt alle deelvragen van dit hoofdstuk behandeld met daarbij de uitkomsten van het onderzoek/ de antwoorden op de deelvragen. In 5.4 worden de conclusies van dit hoofdstuk weergegeven. Als laatste worden de adviezen en hun verantwoording behandeld.

5.2 Het (literatuur)onderzoek

Er zijn een aantal wetten en regels die van toepassing zijn op een gebouw dat als hondencrèche gaat dienen. De vraag is welke wetten en regels dit zijn?

Deelvragen voor dit hoofdstuk zijn:

- Welke wetten/ regels zijn er van toepassing bij een hondencrèche?
- Welke wetten/ regels zijn er van toepassing op het gebouw?
- Welke wetten/ regels zijn er van toepassing voor de locatie?

Deze deelvragen komen uit het startdocument dat is geschreven en zijn n.a.v. het verloop van het onderzoek uitgebreid. De verantwoording voor de uitbreiding is te vinden in het hoofdstuk verantwoording van het proces.

Om antwoord te krijgen op deelvragen voor dit hoofdstuk heb ik informatie ingewonnen bij websites o.a. het bouwbesluitonline, de Dierenbescherming en het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijk Ontwikkeling en Milieu (VROM). Ook heb ik gebruik gemaakt van een cursusmap van de LOI met informatie die van toepassing is op het diploma vakbekwaam beheerder. Als laatste heb ik een interview gehouden met elektrotechnisch Ingenieur Dhr. M. Rijdsijk, werkzaam als projectleider bij een adviesbureau in utiliteitsbouw.

5.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek

5.3.1 Welke wetten/ regels zijn er van toepassing bij een hondencrèche?

De wet die van toepassing is op de hondencrèche is de “gezondheids- en welzijnswet voor dieren” (GWWD). “Sinds 23 september 1992 is de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) van kracht. Deze wet regelt de bescherming van het welzijn en de gezondheid van gehouden dieren. Hij geeft regels voor het verrichten van lichamelijke ingrepen, het doden, de huisvesting, het fokken, verkopen en verloten van dieren, het vervoer en het gebruik van dieren bij wedstrijden. Verder zijn er regels in de wet opgenomen over het verrichten van biotechnologische handelingen met dieren en zijn er regels vastgelegd over agressieve dieren, het fokken van vee, de export van dieren en de wijze van toezicht en opsporing.”(webpagina dierenbescherming)

Uit deze wet vloeien een aantal besluiten voort waaraan de hondencrèche zich moet houden één hiervan is het "Honden en Katten Besluit" (HKB). Het was onduidelijk of het HKB wel of niet was ingegaan. Het HKB was al ingegaan maar is in september 2003 door minister Veerman van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit teruggedraaid. Het HKB is momenteel door minister Veerman ingevoerd tot 2006. Hoe de regelingen er daarna uit gaan zien is nog onzeker. (webpagina dierenbescherming)

5.3.2 Welke wetten/ regels zijn er van toepassing op het gebouw?

Op alle gebouwen die gebouwd zijn/ worden is het bouwbesluit van toepassing, deze vloeit voort uit de Woningwet. Deze wet geeft regels voor gebouwen t.a.v. veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Daarnaast moet ook voldaan worden aan de Milieuwet, de Wet op de Geluidshinder en moet er een gebruikersvergunning worden aangevraagd. (interview Dhr. Ing. M. Rijdsdijk)

5.3.3 Welke wetten/ regels zijn er van toepassing voor de locatie

De eisen die worden gesteld aan de locatie zijn uit te splitsen in eisen m.b.t. het terrein en nutsvoorzieningen die aanwezig moeten zijn.

Het terrein

"Voorts zijn er een of meer speelweides of buitenrennen op het terrein aanwezig, evenals een parkeergelegenheid. Het gehele terrein moet doelmatig zijn ingericht. Er moet bv. rekening worden gehouden met een eventuele uitbreiding van de capaciteit van dieren- en dienstenruimten, aansluitingen nutsbedrijven en installaties.[...] De aan- en afvoerweg en het parkeerterrein liggen bij voorkeur niet langs de dierenverblijven.

Het terrein wordt begrensd door een hekwerk. Dit dient enerzijds tegen ongewenst binnendringen van publiek en anderzijds tegen het uitbreken van dieren. Het model Bouwvoorwaarden noemt in dit verband een hek van gevlochten gaas of, beter nog, van gepuntlast thermisch verzinkt gaas, op staanders van beton, thermisch verzinkt staal of aluminium, die 30cm diep in de grond zijn geplaatst. De hoogte van het hekwerk is minimaal 2 meter. Aan de bovenzijde van het hekwerk kan men nog met bepaalde tussenruimten schuine (naar binnen toe hellende) stangen van 50cm lengte aanbrengen, die zijn voorzien van drie gladde draden. Geen prikkeldraad gebruiken: dit kan de dieren verwonden..... Volgens het Model Bouwvoorwaarden dienen op de vestigingsplek een aantal voorzieningen aanwezig te zijn, die we hierna zullen noemen". (cursusmap Vakbekwaam beheerder, LOI, 2003)

Nutsvoorzieningen

"Op de vestigingsplek is de aanwezigheid van de volgende nutsvoorzieningen vereist. Er moet een elektriciteitsinstallatie aanwezig zijn (220 volt). Veelal zal kracht- stroom (380V) voor bepaalde machines, zoals sommige soorten hogedruk spuiten of hakselmachines, nodig zijn.

Ook een drinkwatervoorziening is een vereiste.

Afvoerleidingen moeten tevens aanwezig zijn; deze worden, indien mogelijk, aangesloten op het openbaar riool. Indien dit niet mogelijk is, moet worden aangesloten op speciale putten of tanks. Dit dient echter zodanig te gebeuren dat geen verontreiniging van water, bodem of lucht optreedt.

Een energiebron ten behoeve van verwarming dient ook aanwezig te zijn, d.w.z. gas via distributienet of via tanks, of olie via tanks. Over alternatieve energiebronnen, zoals zonne-

energie, aardwarmte of windenergie is veel informatie beschikbaar. [...]Ook dient het tehuis aangesloten te zijn op het distributienet van een telecombedrijf. Dit voor postbezorging en met het oog op voorzieningen als telefoon-, fax- en internetverbinding". (cursusmap Vakbekwaam beheerder, LOI, 2003)

5.4 De conclusie

De wet die van toepassing is op de hondencrèche is de "gezondheids- en welzijnswet voor dieren" (GWWD). "Sinds 23 september 1992 is de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) van kracht.

Uit deze wet vloeien een aantal besluiten voort waaraan de hondencrèche zich moet houden één hiervan is het "Honden en Katten Besluit" (HKB). Het HKB is momenteel door minister Veerman ingevoerd tot 2006. Hoe de regelingen er daarna uit gaan zien is nog onzeker.

Op alle gebouwen die gebouwd zijn/ worden is het bouwbesluit van toepassing dit vloeit voort uit de woningwet. Daarnaast moet ook voldaan worden aan de milieuwet, de wet op de geluidshinder en moet er een gebruikersvergunning worden aangevraagd.

De eisen die worden gesteld aan de locatie zijn uit te splitsen in eisen m.b.t. het terrein en nutsvoorzieningen die aanwezig moeten zijn.

Het terrein

- Er dienen een of meer speelweides of buitenrennen op het terrein aanwezig te zijn indien er geen buitenkennels aanwezig zijn
- Een parkeergelegenheid.
- Het gehele terrein moet doelmatig zijn ingericht
- De aan- en afvoerweg en het parkeerterrein liggen bij voorkeur niet langs de dierenverblijven.
- Het terrein wordt begrensd door een hekwerk.

Nutsvoorzieningen

- Er moet een elektriciteitsinstallatie aanwezig zijn (220 volt)
- Ook een drinkwatervoorziening is een vereiste.
- Afvoerleidingen moeten tevens aanwezig zijn; Indien dit niet mogelijk is, moet worden aangesloten op speciale putten of tanks.
- Een energiebron ten behoeve van verwarming dient ook aanwezig te zijn
- Ook dient het tehuis aangesloten te zijn op het distributienet van een telecombedrijf

5.5 De adviezen en hun verantwoording

Ik geef bij de verantwoording alleen aan waarom ik niet een ander advies heb gegeven. De reden(en) waarom ik dit advies wel geef zijn terug te vinden in het product.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om, voor het realiseren van een hondencrèche als beschutte werkplek, rekening te houden met de volgende wet en regelgeving:
  - Milieuwet
  - Woningwet
  - Bouwbesluit
  - Gezondheids- en welzijnswet voor dieren
  - Honden en KattenBesluit
  - De Wet Geluidshinder
  - Verkrijgen van een gebruikersvergunning

Ik zie geen andere mogelijkheid dan het geven van dit advies. Als ik een van de genoemde punten niet adviseer geeft dit problemen. Alle genoemde onderdelen zijn namelijk wetten, wettelijke bepalingen of besluiten waaraan men zich dient te houden.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om een specialist te consulteren die kan adviseren over een geschikte locatie voor de hondencrèche. Hierbij valt onder andere te denken aan een architect of bouwkundig aannemer met ervaring op het gebied van huisvesting van mensen en dieren. Voor de selectie van een geschikte locatie zijn de volgende aandachtspunten van belang:
  - Voldoet aan Honden en Katten Besluit
  - Voldoet aan Bouwbesluit
  - Voldoet aan de Wet Geluidshinder

Behalve te adviseren zou de instelling ook gewoon een hondencrèche kunnen bouwen en het beste ervan hopen. Echter als de bouw en de locatie niet voldoen aan het HKB en de wet geluidshinder zal er door de gemeente nooit een vergunning voor worden afgegeven. Om deze reden is het niet verstandig zo maar iets, ergens te gaan bouwen. Ook zou iemand die "iets" van bouwen weet binnen de instelling hiervoor ingeschakeld kunnen worden. Ook dit leek mij niet verstandig. Ten eerste is het maar de vraag of dan wel aan alle gestelde eisen wordt voldaan en iemand daar voldoende kennis van heeft. Daarnaast kan de instelling zich dan ook nergens op beroepen. Door een specialist te laten onderzoeken wat er nodig is kan men bij een slecht uitgevoerd advies de aansprakelijkheid bij een partij buiten de instelling leggen die geacht wordt wel de vereiste kennis te bezitten. Hierdoor wordt het risico op een foutief advies sterk verkleind maar is nooit helemaal afwezig zoals bij de risico analyse bij implementatie terug te vinden is.

6. De financiën

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaat alle aandacht uit naar de financiële kant van de hondencrèche als beschutte werkplek. In hoofdstuk 6.2 worden de deelvragen voor dit hoofdstuk gegeven en wordt aangegeven hoe ik d.m.v. het (literatuur)onderzoek tot de antwoorden ben gekomen. In 6.3 komen dan daadwerkelijk alle deelvragen en de antwoorden aan bod. 6.4 is het deel waarde conclusies van dit hoofdstuk staan en van daar uit zijn in hoofdstuk 6.5 de adviezen en hun verantwoording gegeven.

6.2 Het (literatuur)onderzoek

Een aspect dat van belang is bij de opzet van een nieuw project zijn de financiën. Elk project kost geld en dit moet beschikbaar zijn wil het project een financiële dekking hebben.

Deelvragen van het onderdeel financiën zijn:

- Hoe kan berekend worden wat een gebouw moet kosten?
- Aan welke bouw- en investeringskosten moet worden gedacht?
- Wat zijn de kosten voor de locatie?
- Heeft Ipse het benodigde geld?
- Wat zijn de financiële risico's
- Met welke personeelskosten moet Ipse rekening houden?
- Hoe wordt de betaling van cliënten geregeld?
- Hoe kunnen de openingsuren financieel gewaarborgd worden?

Deze deelvragen komen uit het startdocument dat is geschreven en zijn n.a.v. het verloop van het onderzoek uitgebreid. De verantwoording voor de uitbreiding is te vinden in het hoofdstuk verantwoording van het proces.

Bij dit onderdeel heb ik een interview gehouden met Dhr. Ing. M. Rijdsdijk om inzicht te krijgen in de kosten die het neerzetten van een gebouw en/of locatie met zich meebrengen. Niet alle informatie is direct uit boeken te halen. Er bestaat geen boek dat verteld hoe duur een hondencrèche neerzetten is. De benodigde informatie is dan ook door Dhr. Ing. M. Rijdsdijk en mijzelf ontwikkeld n.a.v. vragen en uitwerkingen van eerdere hoofdstukken. Zo zijn de kosten van het gebouw gebaseerd op kengetallen waarbij de benodigde vierkante meters uit de diverse wetteksten zijn gehaald die in hoofdstuk 5 zijn aangegeven. De financiële risico's zijn vanuit ervaring van Dhr. Ing. M. Rijdsdijk aangegeven in een interview. Het antwoord op de vraag of Ipse het benodigde geld heeft wordt beantwoord door informatie uit hoofdstuk 2 in combinatie met antwoorden uit een interview met Dhr. J. Jansen, begeleider hondencrèche Kwispel.

De personeelskosten zijn voortgekomen uit eerder onderzoek in hoofdstuk 4 en 5. In combinatie met de functiebeschrijvingen die door Ipse worden gebruikt en een interview met Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk. De betaling van cliënten is aangegeven in een interview met Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk. De gewenste openingsuren zijn voortgekomen uit hoofdstuk 4. De financiële constructie hiervoor is door mij bedacht.

6.3   Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek

6.3.1   Hoe kan berekend worden wat een gebouw moet kosten?

Wanneer men een gebouw gaat ontwerpen moet eerst bekend zijn wat voor gebouw dit moet worden. En waar dit gebouw aan moet voldoen (wetgeving). Om hier duidelijkheid over te krijgen wordt er door de gebruiker een programma van eisen opgesteld. Een dergelijk programma valt uiteen in een functioneel (functie) en ruimtelijk (soort ruimtes) programma van eisen. Hiermee zullen de architect en de aannemers/ingenieurs moeten werken. Op basis van deze gegevens kan ook een kostenraming m.b.v. kentallen worden gemaakt. (interview Dhr. Ing. M. Rijsdijk) Het gemaakt programma van eisen voor de hondencrèche is opgenomen als bijlage 7.

6.3.2   Aan welke bouw- en investeringskosten moet worden gedacht?

Vanuit het programma van eisen is er een kostenraming opgesteld m.b.v. kentallen die in de bouw worden gebruikt. (interview Dhr. Ing. M. Rijsdijk) Dit is exclusief grondkosten mocht het nog nodig zijn om grond aan te kopen.

Bouwkundige kosten worden geschat op:	€ 254.760,00
Kosten voor de technische installatie worden geschat op:	€ 23.980,00
Kosten voor de inventaris worden geschat op:	€ 44.520,00
Kosten voor de kennelruimte worden geschat op:	€ 6.263,00

Totale investeringskosten worden geschat op: **€ 329.523,00**

Daarnaast komt er per cliënt een bedrag bij van ongeveer **€ 100,00** voor werkkleding en schoeisel.

Voor de budgetaanvraag zal een post van 15% extra opgenomen moeten worden voor directiekosten en onvoorziene kosten. (interview Dhr. Ing. M. Rijsdijk)

De uitwerking van de bouw en investeringskosten is te vinden in bijlage 8

6.3.3   Wat zijn de kosten voor de locatie?

Indien, uit onderzoek van een specialist, blijkt dat er op het terrein van buurtschap Craeyenburch geen geschikte locatie is adviseer ik u rekening te houden met extra kosten voor de aankoop van geschikt terrein en de hier bijbehoren de kosten. Indien gekeken wordt naar een geschikte locatie in de nabije omgeving van het buurtschap Craeyenburch zal rekening gehouden moeten worden met een aanvullende investering variërend tussen de € 550.000,00 en € 950.000,00 afhankelijk van de staat van de grond (bouwrijp). (interview Dhr. Ing. M. Rijsdijk)

6.3.4 Heeft Ipse het benodigde geld?

Ipse is een instelling die recentelijk te maken heeft gekregen met onverwacht hoge kosten/ uitgaven. Hierdoor is er een schuld ontstaan van 13 miljoen gulden. Het is om deze reden niet zeker dat er voldoende budget is om de kosten van de opzet van een hondencrèche te betalen. Dit geldt zeker wanneer er op het terrein geen geschikte locatie gevonden kan worden. Hierdoor gaan de kosten flink omhoog.

Het aanvragen van subsidies of aanvragen van sponsoring zou deze financiële druk kunnen verlagen. (interview Dhr. J. Jansen, begeleider hondencrèche Kwispel)

6.3.5 Wat zijn de financiële risico's

Financiële risico's die de realisatie van een hondencrèche met zich mee brengen kunnen zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
- Veranderingen in de economie die de prijzen binnen de markt en dus de kosten van investering beïnvloeden
- De mogelijke aankoop van een geschikte locatie indien deze niet op het terrein gevonden kan worden. (interview Dhr. Ing. M. Rijdsdijk)

6.3.6 Met welke personeelskosten moet Ipse rekening houden?

De begroting wordt vastgesteld door de organisatie, de formatie is 1 fte begeleider op 7 fte cliënten (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk). Dit betekent dat er 7 cliënten fulltime moeten werken om 1 personeelslid 100 % in te kunnen zetten.

Wanneer gekeken wordt naar de attitude en de vaardigheden die de begeleider moet beheersen (zie hoofdstuk 4) past dit bij de functie van een begeleider dagbesteding. Het functieprofiel is opgenomen als bijlage 4.

Vanuit het HKB wordt gesteld dat de eigenaar of beheerder van een bedrijfsinrichting het diploma vakbekwaam beheerder moet hebben. Zonder dit diploma mogen er in de crèche geen honden worden opgevangen. Wanneer het om een rechtspersoon als Ipse gaat moet er een beheerder worden aangesteld. (website ministerie van LNV)

Het totaal aan personeelskosten omvat ook de eerder al aangegeven scholing van de begeleider. Er zullen dus ook kosten zijn voor een cursus Totale Communicatie en een cursus Eigen Initiatief Model. Daarnaast moet rekening gehouden worden met het aanstellen van of opleiden van een Vakbekwaam Beheerder zoals wordt geëist vanuit de wetgeving.

6.3.7 Hoe wordt de betaling van cliënten geregeld?

Binnen Beschut Werken verdienen de cliënten salaris. Omdat zij doordat zij een uitkering ontvangen maar een bescheiden bedrag bij mogen verdienen is dit ook hetgeen ze verdienen met werken bij Beschut Werken. Een hoger salaris zou korting op hun uitkering betekenen. Het bedrag wat cliënten vrij kunnen bijverdienen is € 14,00 per week bij een volledige werkweek. Werkt de cliënt minder dan wordt er naar rato salaris berekend. Dit is € 2,50 per dagdeel. (interview Mevr. M. Besse, locatiemanager Beschut Werk)

6.3.8 Hoe kunnen de openingsuren financieel gewaarborgd worden?

Zoals eerder al is gebleken is de grootste behoefte aan opvang van honden tijdens vroege diensten (7.30-15.30) en kantoortijden. De openingstijden zouden dus van 7.00 tot 17.00 zijn met een pauze van 12.00 tot 13.00. dit betekent dat er in de crèche 9 uur per dag personeel aanwezig is. De arbeidsduur van 100% is volgens de CAO verstandelijk gehandicapten 36 uur per week. Dit betekent dat de hondencrèche maar 4 dagen in de week open kan zijn.

Hierdoor wordt de dienstverlening zowel aan cliënten als klanten (hondenbezitters) echter sterk verkleind. Er zijn 2 mogelijkheden om aan financiële dekking te komen

1. De hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde

Voor werknemers met kinderen is er al lange tijd de mogelijkheid tot kinderopvang waar Ipse, door CAO regelingen, een bijdrage aan levert. Voor werknemers met honden is er momenteel niets, deze regelen alles zelf. Dit houdt in de praktijk vaak in dat zij minder flexibel zijn in het rooster en/ of een voorkeur hebben voor avond- of slaapdiensten. Bij werknemers die op kantoortijden werken wordt soms voor opvang in een (duur) pension gekozen, of gaat men halve dagen werken.

Momenteel bestaat de mogelijkheid om binnen een CAO afspraken te maken over een keuzesysteem voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Dit gaat in overleg met de ondernemingsraad van de instelling.

Wanneer, uit onderzoek, zou blijken dat de behoefte hieraan onder de werknemers van Ipse voldoende is zou u ervoor kunnen kiezen om de opvang in overleg met de ondernemingsraad als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden. Is dit mogelijk dan zou de eventuele eigen bijdrage van hondenbezitters kunnen vervallen.

2. Een eigen bijdrage van de hondenbezitters.

De hondeneigenaren zouden een eigen bijdrage kunnen betalen voor de opvang van hun hond. Deze bijdrage zou een bedrag kunnen zijn van € 2,00 per hond, per dagdeel opvang in de hondencrèche.

Dit bedrag zou voldoende kunnen zijn voor het salaris van een assistent begeleider voor FTE 0,30 (10,8 uur per week). Met het aannemen van een assistent begeleider voor deze uren ontstaat de mogelijkheid de gewenste uren ook daadwerkelijk open te zijn en toch begeleiding aan de cliënten aan te bieden. Deze eigen bijdrage zou kunnen vervallen op het moment dat het mogelijk is om de opvang in de hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden.

Een rekensom m.b.t. de opbrengsten van een eigen bijdrage zou er als volgt uit kunnen zien:

21 honden x €2,00 bijdrage x 2 dagdelen	=	€ 84, 00 per dag
€ 84,00 per dag x 5 dagen per week	=	€ 420,00 per week
€ 420,00 per week x 52 weken per jaar	=	€ 21840,00 per jaar

Een assistent begeleider in functieschaal 30 kost gemiddeld (gekeken naar de schaal en de functie jaren) €1802,00 bruto salaris per maand exclusief werkgeversbijdragen. Een begeleider die 30% werkt kost $\pm$ € 540,00 per maand. Per jaar zou dit een bedrag zijn van $\pm$ € 6487,00. Dit is ruimschoots onder de inkomsten verkregen uit de eigen bijdrage. Het restant zou gebruikt kunnen worden om versnaperingen voor mens en dier aan te schaffen, speelgoed e.d. voor de honden te kopen en investeringen te doen. Deze rekensom houdt ook in dat wanneer er 49 dagdelen honden worden opgevangen het financieel dekkend is om een assistent begeleider voor 30% aan te nemen.

6.4 Conclusies

Om duidelijk te krijgen hoeveel een gebouw gaat kosten moet de wetgeving, waaraan het gebouw moet voldoen duidelijk zijn. Daarnaast wordt naar de wensen van de opdrachtgever gekeken en wordt een programma van eisen opgesteld. Op basis van deze gegevens kan een kostenraming worden gemaakt.

Vanuit het programma van eisen is er een kostenraming opgesteld worden m.b.v. kentallen die in de bouw worden gebruikt. (interview Dhr. Ing. M. Rijsdijk) Dit is exclusief grondkosten mocht het nog nodig zijn om grond aan te kopen.

Bouwkundige kosten worden geschat op:	€ 254.760,00
Kosten voor de technische installatie worden geschat op:	€ 23.980,00
Kosten voor de inventaris worden geschat op:	€ 44.520,00
Kosten voor de kennelruimte worden geschat op:	€ 6.263,00

Totale investeringskosten worden geschat op: **€ 329.523,00**

Daarnaast komt er per cliënt een bedrag bij van ongeveer **€ 100,00** voor werkkleding en schoeisel. Voor de budgetaanvraag zal een post van 15% extra opgenomen moeten worden voor directiekosten en onvoorziene kosten.

Indien blijkt dat er op het terrein van buurtschap Craeyenburch geen geschikte locatie is kunnen de kosten van een aanvullende investering variëren tussen de € 550.000,00 en € 950.000,00 afhankelijk van de staat van de grond (bouwrijp).

Het is niet zeker dat er voldoende budget is om de kosten van de opzet van een hondencrèche te betalen. Dit geldt zeker wanneer er op het terrein geen geschikte locatie gevonden kan worden. Hierdoor gaan de kosten flink omhoog. Het aanvragen van subsidies of aanvragen van sponsoring zou deze financiële druk kunnen verlagen.

Financiële risico's die de realisatie van een hondencrèche met zich mee brengen kunnen zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
- Veranderingen in de economie die de prijzen binnen de markt en dus de kosten van investering beïnvloeden
- De mogelijke aankoop van een geschikte locatie indien deze niet op het terrein gevonden kan worden.

De begroting wordt vastgesteld door de organisatie, de formatie is 1 fte begeleider op 7 fte cliënten. Dit betekent dat er 7 cliënten fulltime moeten werken om 1 personeelslid 100 % in te kunnen zetten.

Wanneer gekeken wordt naar de attitude en de vaardigheden die de begeleider moet beheersen (zie hoofdstuk 4) past dit bij de functie van een begeleider dagbesteding.

Vanuit het HKB wordt gesteld dat de eigenaar of beheerder van een bedrijfsinrichting het diploma vakbekwaam beheerder moet hebben. Zonder dit diploma mogen er in de crèche geen honden worden opgevangen. Wanneer het om een rechtspersoon als Ipse gaat moet er een beheerder worden aangesteld.

Het totaal aan personeelskosten omvat ook de eerder al aangegeven scholing van de begeleider. Deze bestaan uit; een cursus Totale Communicatie, een cursus Eigen Initiatief Model en het aanstellen van of opleiden van een Vakbekwaam Beheerder zoals wordt geëist vanuit de wetgeving.

Binnen Beschut Werken verdienen de cliënten salaris. Het bedrag wat cliënten vrij kunnen bijverdienen is € 14,00 per week bij een volledige werkweek. Werkt de cliënt minder dan wordt er naar rato salaris berekend. Dit is € 2,50 per dagdeel.

De grootste behoefte aan opvang van honden tijdens vroege diensten en kantoortijden. De openingstijden zouden van 7.00 tot 17.00 zijn met een pauze van 12.00 tot 13.00. Dit betekent dat er in de crèche 9 uur per dag personeel aanwezig is. De arbeidsduur van 100% is volgens de CAO verstandelijk gehandicapt 36 uur per week. Dit betekent dat de hondencrèche maar 4 dagen in de week open kan zijn. Hierdoor wordt de dienstverlening zowel aan cliënten als klanten (hondenbezitters) echter sterk verkleind. Er zijn 2 mogelijkheden om aan financiële dekking te komen

1. De hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde

Momenteel bestaat de mogelijkheid om binnen een CAO afspraken te maken over een keuzesysteem voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Dit gaat in overleg met de ondernemingsraad van de instelling.

Wanneer, uit onderzoek, zou blijken dat de behoefte hieraan onder de werknemers van Ipse voldoende is zou u ervoor kunnen kiezen om de opvang in overleg met de ondernemingsraad als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden. Is dit mogelijk dan zou de eventuele eigen bijdrage van hondenbezitters kunnen vervallen.

2. Een eigen bijdrage van de hondenbezitters.

Het zou mogelijk zijn om de hondeneigenaren een eigen bijdrage te laten betalen voor de opvang van hun hond. Deze bijdrage zou een bedrag kunnen zijn van € 2,00 per hond, per dagdeel opvang in de hondencrèche.

Dit bedrag zou voldoende kunnen zijn voor het salaris van een assistent begeleider voor FTE 0,30 (10,8 uur per week). Met het aannemen van een assistent begeleider voor deze uren ontstaat de mogelijkheid de gewenste uren ook daadwerkelijk open te zijn en toch begeleiding aan de cliënten aan te bieden. Deze eigen bijdrage zou kunnen vervallen op het moment dat het mogelijk is om de opvang in de hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden.

Een rekensom m.b.t. de opbrengsten van een eigen bijdrage zou er als volgt uit kunnen zien:

21 honden x €2,00 bijdrage x 2 dagdelen	=	€ 84, 00 per dag
€ 84,00 per dag x 5 dagen per week	=	€ 420,00 per week
€ 420,00 per week x 52 weken per jaar	=	€ 21840,00 per jaar

Een assistent begeleider die 30% werkt kost € 540,00 per maand. Per jaar zou dit een bedrag zijn van € 6487,00. Dit is ruimschoots onder de inkomsten verkregen uit de eigen bijdrage exclusief werkgeversbijdragen. Het restant zou gebruikt kunnen worden om verschillende benodigdheden voor de crèche te bekostigen. Deze rekensom houdt ook in dat wanneer er 49 dagdelen honden worden opgevangen het financieel dekkend is om een assistent begeleider voor 30% aan te nemen.

6.5 De adviezen en hun verantwoording

Ik geef bij de verantwoording alleen aan waarom ik niet een ander advies heb gegeven. De reden(en) waarom ik dit advies wel geef zijn terug te vinden in het product.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om rekening te houden met een investeringsbudget van € 350.000,00, exclusief kosten voor aankoop van grond. Dit bedrag dekt de kosten voor het gebouw, de technische installatie, de inventaris, de kennelruimte en de initieel benodigde werkkleding. Voor de budgetaanvraag zal een post van 15% extra opgenomen moeten worden voor directiekosten en onvoorziene kosten.

Al eerder is aangegeven dat het gebouw aan een aantal wetten en bepalingen moet voldoen. Op basis van deze informatie is er een kostenraming gemaakt die een voorlopige schatting geeft over de te maken kosten. Ik had dit stuk er niet in kunnen zetten maar dan was naar mijn idee de informatie niet volledig geweest. Het rapport is juist bedoeld om adviezen op alle vlakken te geven en niet alleen op 1 vlak. Geen rekening houden met de gestelde eisen zou een lager kostenbeeld geven maar dit is dan ook niet correct. Bij het afgeven van bijvoorbeeld vergunningen zouden de gebreken alsnog naar boven komen en zouden er aanpassingen moeten gebeuren. Dit zorgt (omdat het later gebeurt) voor een hogere kostenpost, en geeft een vertekend beeld bij het oorspronkelijke advies., waardoor er een foutief advies zou worden gegeven.

Het gegeven advies:

- Indien, uit onderzoek van een specialist, blijkt dat er op het terrein van buurtschap Craeyenburch geen geschikte locatie is adviseer ik u rekening te houden met extra kosten voor de aankoop van geschikt terrein en de hier bijbehoren de kosten. Indien gekeken wordt naar een geschikte locatie in de nabije omgeving van het buurtschap Craeyenburch zal rekening gehouden moeten worden met een aanvullende investering variërend tussen de € 550.000,00 en € 950.000,00 afhankelijk van de staat van de grond (bouwrijp).

De verantwoording voor de keuze van een specialist is in hoofdstuk 5 en het adviesrapport al gegeven. Het gaat nu alleen om de kosten van de grondaankoop. Hier ben ik afgegaan op wat uit het interview met Dhr. Ing. M. Rijdsijk. is gekomen. Ik heb zelf onvoldoende verstand van grondprijzen om een eigen of ander advies te kunnen geven. Ik zou ook nog een makelaar hebben kunnen vragen wat de gemiddelde grondprijs in deze regio is maar dan moet ik met meer gespecificeerde locaties komen. Aangezien ik deze niet weet was het volgens mij het verstandigst om gebruik te maken van de informatie zoals ik die van Dhr. Ing. M. Rijdsijk heb gekregen.

Het gegeven advies:

- Wanneer de investeringskosten en/of grond en verwervingskosten voor de hondencrèche niet binnen beschikbare gelden van Ipse gevonden kunnen worden kan gezocht worden naar middelen als aanvraag van subsidies of sponsoring om benodigde gelden bij elkaar te krijgen.

Door de onverwachte kosten die Ipse in het verleden heeft moeten maken is het niet zeker dat de benodigde financiën voor dit project aanwezig zijn. Ik kan dit geheel niet meenemen in mijn adviesrapport. Door dit niet te doen houd ik geen rekening met de situatie van de instelling en dit is niet conform de eisen vanuit de reader van school. Daarnaast kan het project dan makkelijk gestopt worden omdat er geen geld voor is/ lijkt te zijn. Door een advies te geven hoe de stichting wel aan aanvullende financiën kan komen wordt de slagingskans van het project vergroot en rekening gehouden met de situatie van de instelling.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om rekening te houden met financiële risico's die de realisatie van een hondencrèche met zich mee brengen. Deze risico's kunnen zijn:
  - ✓ Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
  - ✓ Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
  - ✓ Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
  - ✓ Veranderingen in de economie die de prijzen binnen de markt en dus de kosten van investering beïnvloeden
  - ✓ De mogelijke aankoop van een geschikte locatie indien deze niet op het terrein gevonden kan worden.

Ook bij dit advies ben ik afgegaan op de expertise van Dhr. Ing. M. Rijdsijk. Ook bij dit advies ontbreekt het mij aan voldoende eigen kennis. Door gebruik te maken van de kennis van Dhr. Ing. M. Rijdsijk kan ik een realistischer advies geven dan wanneer ik op mijn eigen kennis af ga.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om de werknemer die de cliënten gaat begeleiden aan te nemen in de functie van begeleider dagbesteding.

Gekeken naar de functieprofielen die binnen de dagbesteding worden gebruikt was de enige andere mogelijkheid een begeleider aan te nemen in de functie van assistent begeleider. Binnen deze functie wordt er een lager niveau aan kennis en vaardigheden van de begeleider verwacht. Dit is niet erg maar, gezien de eisen die aan een begeleider binnen de hondencrèche worden gesteld is dit niet reëel. Van een assistent begeleider mag men niet het geëiste kennis-, vaardigheidsniveau in combinatie met deze salariëring verwachten.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om een beheerder voor de hondencrèche aan te nemen die voldoet aan de eisen (diploma) zoals deze worden gesteld in het Honden en KattenBesluit (HKB) of dit wil halen voor de opening van de hondencrèche

Het aanstellen van een beheerder is een wettelijke eis vanuit het HKB. Ik heb geen andere mogelijkheid dan dit advies te geven. Wanneer dit advies niet wordt opgevolgd voldoet men niet aan de wettelijke bepalingen die zijn gesteld. Wel is het mogelijk om de begeleider die wordt aangenomen het diploma vakbekwaam beheerder te laten halen. Ik zou nog kunnen adviseren om voor de beheerder en de begeleider 2 verschillende personen aan te nemen. Dit levert een flinke stijging van de personeelskosten op. Daarnaast loopt de instelling het risico van 2 kapiteins op 1 schip want wie heeft het nu voor het zeggen. Beiden hebben namelijk hun eigen vakkennis. Voordeel is dat wanneer er iemand ontslag neemt niet alle kennis gelijk verloren is. Dit laatste is te ondervangen door de ontslagtermijn te verlengen naar 2 maanden. Dit weegt mijn inziens op tegen de stijging van personeelskosten en mogelijke conflicten m.b.t. werkuitvoering.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om een cursusbudget te reserveren voor de begeleider van de hondencrèche.

In hoofdstuk 4 heb ik aangegeven dat ik vind dat de toekomstige begeleider van de hondencrèche de cursus Totale Communicatie en EIM moet doen. Daarnaast heb ik hierboven beschreven dat het goed mogelijk is die begeleider ook het diploma vakbekwaam beheerder te laten halen. Dit zijn alle intensieve cursussen waarbij je niet kan verwachten dat de begeleider dit in zijn/ haar vrije tijd doet of zelf betaald. Om deze reden moet de begeleider gedurende werktijd en op kosten van de werkgever kunnen studeren. Deze kosten kunnen oplopen en het zou raadzaam zijn dit van te voren in een budget in te passen zodat men niet voor verassingen komt te staan. Wordt dit niet gedaan kan men gaan bezuinigen door (alle) cursussen te laten vervallen en alleen het diploma vakbekwaam beheerder te laten volgen. Zoals eerder aangegeven vind ik dit geen goede zaak en hoop dit op deze manier te voorkomen.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om te onderzoeken of het mogelijk is de diensten van de hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden

Het is momenteel door de nieuwe CAO mogelijk om secundaire arbeidsvoorwaarden met de OR af te spreken. Een onderzoek zou kunnen uitwijzen of de belangstelling voor dit advies voldoende is. Een reden om dit niet te adviseren zouden de kosten zijn die worden gemaakt terwijl het om een redelijk kleine groep zou kunnen gaan. Ik denk zelf dat het eerste onderzoek vrijwel zonder kosten kan. Zelf heb ik de ervaring dat een oproep op het intranet goed werkt en het aantal geïnteresseerden zou hiermee snel en makkelijk gemeten kunnen worden. Deze cijfers zouden dan als basis kunnen dienen voor een beslissing over een eventueel uitgebreider onderzoek.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om de hondeneigenaren een eigen bijdrage te laten betalen voor de opvang van hun hond. Deze bijdrage zou een bedrag kunnen zijn van € 2,00 per hond, per dagdeel opvang in de hondencrèche.

De vraag van de klanten (hondenbezitters) is om 5 dagen per week open te zijn tijdens ruime kantooruren. Dit lukt niet met de formatie die vanuit de begeleiding beschikbaar is. Ik zou ook alleen kunnen adviseren om te kijken naar de crèche als secundaire arbeidsvoorwaarde. Wanneer ik dit doe vergroot ik echter de kans dat de crèche maar 4 dagen open is omdat het nog niet zeker is of het inzetten als secundaire arbeidsvoorwaarde wel mogelijk is. De rekensom die ik eerder heb gemaakt toont aan dat met een eigenbijdrage van €2,00 het al snel rendabel is om wel die assistent begeleider aan te nemen. De kans wordt hiermee aanzienlijk vergroot op een goede begeleiding en service voor de cliënt en de klant.

7. De implementatie

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt vooral de vraag hoe we alle punten kunnen implementeren behandeld. Ook nu starten we eerst met de deelvragen en het literatuuronderzoek in 7.2. Daarna ga ik de deelvragen stuk voor stuk beantwoorden in 7.3. In 7.4 komen de conclusies aan bod. Als laatste sluit ik af met de gegeven adviezen en hun verantwoording.

7.2 Het (literatuur)onderzoek

Elk project dat men wil realiseren volgt het traject van idee tot uitvoering. Het gaat te ver om alle aspecten en deelaspecten hiervan in dit productverslag te noemen omdat het anders een stuk over projectmatig werken zou worden. Om hier toch niet helemaal aan voorbij te gaan worden de deelvragen specifiek gekoppeld aan deze opzet en deze instelling. Dit om de vragen voldoende te beperken. Hiermee kom ik op de volgende deelvragen uit:

- Zijn er implementatie middelen voor projecten binnen stichting Ipse?
- Wat is projectmatig werken?
- Hoe kan de al vergaarde informatie gebruikt worden binnen het projectplan?
- Welke informatie is nog nodig voor dit projectplan en hoe komt Ipse hier aan?
- Welke risicofactoren belemmeren een mogelijke implementatie?

Deze deelvragen komen uit het startdocument dat is geschreven en zijn n.a.v. het verloop van het onderzoek uitgebreid. De verantwoording voor de uitbreiding is te vinden in het hoofdstuk verantwoording van het proces.

7.3 Antwoorden op de deelvragen vanuit het (literatuur)onderzoek

7.3.1 Zijn er implementatie middelen voor projecten binnen stichting Ipse?

Binnen de stichting wordt een projectplan gebruikt voor het opzetten van nieuwe projecten. Met behulp van dit formulier wordt een projectgroep opgericht en gaat men het projectmatig implementeren. Een kopie van een leeg projectformulier is te vinden als bijlage 9.

7.3.2 Wat is projectmatig werken?

Projectmatig werken is een eenmalige maximale prestatie leveren, gegeven een beperkte hoeveelheid middelen zodat:

- Effectiviteit eenvoudiger na te streven is
- Historisch gegroeide taak en verantwoordelijkheidsverdelingen geheel of gedeeltelijk worden vervangen door een tijdelijke structuur
- De oorspronkelijke probleemstelling van de gebruiker stapsgewijs wordt vertaald in functionele en operationele eisen
- Alle relevante activiteiten zoveel mogelijk in fasen worden verdeeld
(Wijnen, Renes en Storm)

Welke fases kent projectmatig werken?

In projectmatig werken kent men de volgende fases:

- Initiatiefase
  - Definitiefase
  - Ontwerpfase
  - Voorbereidingsfase
  - Realisatiefase
  - Nazorgfase
- (Wijnen, Renes en Storm)

Initiatiefase

In deze fase wordt besloten of iets wel of niet een project wordt. Daarnaast wordt het doel van het project bepaald, het te bereiken resultaat en de grenzen van het project moeten worden neergezet. (Wijnen, Renes en Storm)

Definitiefase

Hierin wordt zo concreet en duidelijk mogelijk geformuleerd wat het gewenste projectresultaat moet zijn. Aangegeven moet worden wat de taken in de ontwerpfase moeten worden (gedetailleerd) en de taken die in de andere fases uitgevoerd moeten worden (grof). (Wijnen, Renes en Storm)

Ontwerpfase

Centraal in deze fase staat het vinden van oplossingen. Voor alle voorkomende vragen en problemen moet men oplossingen vinden. Aan het einde van deze fase moet bekend zijn hoe het project er qua vorm en inhoud uit gaat zien. In deze fase treedt projectstructurering op. Verschillende projectonderdelen worden tot het meeste elementaire niveau geïdentificeerd. (Wijnen, Renes en Storm)

Voorbereidingsfase

Hier doet men alles wat nodig is om de realisatiefase zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen. De gekozen oplossingen uit de ontwerpfase moeten vertaald worden in praktisch realiseerbare eindresultaten. Alle hulpmiddelen moeten gereed zijn omdat alleen dan men ongestoord te kunnen realiseren c.q. te implementeren. (Wijnen, Renes en Storm)

Realisatiefase

“In deze fase wordt het werk van alle voorafgaande fasen geïntegreerd. Indien er geen realisatie van het projectresultaat plaatsvindt zijn alle voorafgaande activiteiten vruchteloos. Naarmate de voorafgaande fasen beter zijn uitgevoerd, zal de realisatie met minder storingen en fouten plaatsvinden”. (Wijnen, Renes en Storm)

Nazorgfase

Het hele project is bedoeld voor een goede nazorgfase opdat men het projectresultaat zal en kan gebruiken. De nazorgfase dient dan ook om deze te maximaliseren door storingen, klachten en onderhoud te minimaliseren.

7.3.3 Hoe kan de al vergaarde informatie gebruikt worden binnen het projectplan?

Alle informatie en adviezen uit het adviesrapport zijn in te passen in het door Ipse gebruikte projectplan. Er is voldoende informatie om, met een projectgroep, de initiatiefase en de definitiefase in te vullen. Een gedeelte van de informatie uit het adviesrapport is te gebruiken in de ontwerpfase.

7.3.4 Welke informatie is nog nodig voor dit projectplan en hoe komt Ipse hier aan?

In de Ontwerpfase, de voorbereidingsfase, de realisatiefase en de nazorgfase komt men nog informatie te kort. Deze informatie kan door een werkgroep verder worden onderzocht en worden uitgewerkt. Informatie die van cruciaal belang kan zijn is het wel of niet vinden van een geschikte locatie en de uitkomst van de kostendekking. De locatie kan alleen bepaald worden n.a.v. onderzoek door een deskundige. De kostendekking kan alleen worden bepaald door het management van de stichting. Verder is d.m.v. dit adviesrapport alle informatie aanwezig die nodig is om te starten met het projectplan.

7.3.5 Welke risicofactoren belemmeren een mogelijke implementatie?

Risicofactoren voor Totale Communicatie

Deze organisatie is al gewend om met Totale Communicatie te werken. Ook is er een speciale werkgroep voor aanwezig en is er voldoende kennis op de afdeling logopedie over Totale Communicatie. Om die reden vind ik dat er geen risicofactoren voor de implementatie voor Totale Communicatie zijn zolang van de aanwezige kennis gebruik wordt gemaakt.

Risicofactoren voor het EIM

EIM vraagt van alle betrokkenen (cliënten, professionals en de gehele organisatie) een investering. Randvoorwaarden voor een succesvolle invoering van EIM zijn:

- De organisatie moet een visie hebben/ krijgen, die in overstemming is met de ondersteuningsvisie; De beslissing om over te gaan tot invoering van EIM moet door het management genomen worden in samenspraak met alle betrokkenen.
- Het management introduceert EIM in de organisatie als vertaling of uitwerking van de visie van de organisatie;
- Het management stelt een projectgroep samen die een invoeringstraject (implementatieplan) opstelt, waarin aandacht wordt besteed aan de doelen die men wil realiseren op verschillende niveaus binnen de organisatie, de activiteiten die ondernomen moeten worden, evaluatiemomenten en een begroting van de te verwachten kosten die invoering van EIM met zich mee brengt;
- De organisatie voorziet in follow-up gericht op behoud van de kwaliteit van toepassing van EIM in de organisatie op lange termijn. Voortdurende uitwisseling van kennis en ervaringen tussen medewerkers in de vorm van intervisie en deskundigheidsbevordering van medewerkers zijn speerpunten van dit onderhoud.
- De invoering van EIM kan men beter op kleine schaal starten en het vervolgens als een olievlek laten uitbreiden. Aanbevolen wordt te beginnen met enthousiaste begeleiders en cliënten die in de organisatie als trekkers gaan functioneren en als zodanig een voorbeeld functie krijgen.
- Als men gaat werken met EIM moet men zich realiseren dat veel mensen met een verstandelijke beperking vaak al jarenlang gewend zijn verzorgd te worden. Juist daarom kan men bij mensen met een verstandelijke beperking weerstanden

verwachten die zich op allerlei manieren kunnen uiten. Deze weerstanden moet men serieus nemen. Dat betekent echter niet dat men er in mee gaat. Juist in de weerstand zit namelijk de valkuil verscholen van de aangeleerde afhankelijkheid.

- EIM lijkt een erg verbale methode.... Natuurlijk moet men soms uitleg geven. Maar juist de werkwijze bij de leergesprekken voorziet in kleine stappen. Het gesprek concentreert zich steeds op deze kleine stappen en het is dus niet noodzakelijk gesprekken te voeren die minuten lang duren....Het advies aan begeleiders is daarom altijd van te voren al goed na te denken over het onderwerp dat men aan de orde wil stellen en de uitleg die men wil geven. Men doet er goed aan niet meer dan één onderwerp tegelijkertijd te bespreken. (J. Timmer, 2003)

Risicofactoren gebouw, wet en regelgeving

Risico's die gelopen worden bij het gebouw en wet en regelgeving zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen.
- Economische veranderingen waardoor de marktwerking in de aannemerij wordt beïnvloed.

Deze factoren kunnen een verhoging van de kosten meebrengen doordat bijvoorbeeld aanpassingen in het oorspronkelijke plan nodig zijn.

Risicofactoren financiën

Risico's die gelopen worden bij de financiën zijn:

- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige- of milieukundige eisen
- De financiën voor de eerste investering moeten uit de beschikbare gelden van de stichting komen. Is dit niet mogelijk dan moet gekeken worden naar middelen als sponsoring

Risicofactoren cliënten

Er zou een risico kunnen zijn dat er onvoldoende cliënten zijn die in de hondencrèche willen werken. Volgens M. Besse, locatiemanager zijn er voldoende cliënten die dit willen. Daarnaast is het natuurlijk mogelijk dat deze groep cliënten zich uitbreidt als de crèche er staat (dit lijkt ook te gebeuren op de Willem van der Bergh stichting). Ook is het mogelijk deze werkplekken aan te bieden aan cliënten van andere instellingen binnen de regio.

Risicofactoren klanten

Wil er een werkplek zijn dan moeten er ook eigenaren zijn die voor hun hond(en) opvang nodig hebben. Om de behoefte aan opvang voor honden aan te tonen heb ik een oproep geplaatst op het intranet van de instelling met de vraag of medewerkers met honden wilden meewerken aan een onderzoekje. Hierop heb ik 30 reacties gehad. Van deze reacties zijn er 22 mensen die interesse hebben in opvang voor hun hond onder werktijd. Het gaat hierbij om 35 dagdelen opvang in de week verdeeld over alle aanmelders. Dit is exclusief mensen die als invaller of vakantiekracht werken.

Risicofactoren draagkracht door de organisatie

Er zou voor het plan als geheel onvoldoende steun kunnen zijn binnen het management van de stichting. Hierdoor zou de gehele realisering van het plan niet doorgaan. Indien blijkt dat het management er bezwaar tegen heeft vanwege problemen die zij voorzien in de interactie tussen honden en cliënten zou men contact op kunnen nemen met de Willem van der Bergh stichting in Noordwijk waar een dergelijk project in de vorm van dagopvang al draait.

7.4 Conclusie

Binnen de stichting wordt een projectplan gebruikt voor het opzetten van nieuwe projecten. Met behulp van dit formulier wordt een projectgroep opgericht en gaat men projectmatig implementeren.

Projectmatig werken is een eenmalige maximale prestatie leveren, gegeven een beperkte hoeveelheid middelen zodat:

- Effectiviteit eenvoudiger na te streven is
- Historisch gegroeide taak en verantwoordelijkheidsverdelingen geheel of gedeeltelijk worden vervangen door een tijdelijke structuur
- De oorspronkelijke probleemstelling van de gebruiker stapsgewijs wordt vertaald in functionele en operationele eisen
- Alle relevante activiteiten zoveel mogelijk in fasen worden verdeeld

In projectmatig werken kent men de volgende fases:

- Initiatiefase; in deze fase wordt besloten of iets wel of niet een project wordt.
- Definitiefase; nu wordt zo concreet en duidelijk mogelijk geformuleerd wat het gewenste projectresultaat moet zijn
- Ontwerpfase; voor alle voorkomende vragen en problemen moet men oplossingen vinden
- Voorbereidingsfase; de gekozen oplossingen uit de ontwerpfase moeten vertaald worden in praktisch realiseerbare eindresultaten
- Realisatiefase; in deze fase wordt het werk van alle voorafgaande fasen geïntegreerd
- Nazorgfase dient ervoor dat men het projectresultaat zal en kan gebruiken

Alle informatie en adviezen uit het adviesrapport zijn in te passen in het door Ipse gebruikte projectplan. Er is voldoende informatie om, met een projectgroep, de initiatiefase en de definitiefase in te vullen. Een gedeelte van de informatie uit het adviesrapport is te gebruiken in de ontwerpfase.

In de Ontwerpfase, de voorbereidingsfase, de realisatiefase en de nazorgfase komt men nog informatie te kort. Deze informatie kan door een werkgroep verder worden onderzocht en worden uitgewerkt. Informatie die van cruciaal belang kan zijn is het wel of niet vinden van een geschikte locatie en de uitkomst van de kostendekking. De locatie kan alleen bepaald worden n.a.v. onderzoek door een deskundige. De kostendekking kan alleen worden bepaald door het management van de stichting. Verder is d.m.v. dit adviesrapport alle informatie aanwezig die nodig is om te starten met het projectplan.

Risicofactoren voor de implementatie voor Totale Communicatie zijn er niet zolang van de op Ipse aanwezige kennis gebruik wordt gemaakt.

Randvoorwaarden voor een succesvolle invoering van EIM zijn:

- De organisatie moet een visie hebben/ krijgen, die in overstemming is met de ondersteuningsvisie
- Het management introduceert EIM in de organisatie als vertaling of uitwerking van de visie van de organisatie;
- Het management stelt een projectgroep samen die een invoeringstraject opstelt
- De organisatie moet zorgdragen voor onderhoud van de methodiek op lange termijn
- De invoering van EIM kan men beter op kleine schaal starten
- Men moet zich realiseren dat cliënten weerstand kunnen bieden tegen een andere manier van begeleiden
- EIM lijkt een erg verbale methode....maar d.m.v. korte gesprekjes kan men de stappen al aanleren.

Risico's die gelopen worden bij het gebouw en wet- en regelgeving zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen.
- Economische veranderingen waardoor de marktwerking in de aannemerij wordt beïnvloed.

Risico's die gelopen worden bij de financiën zijn:

- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
- De financiën voor de eerste investering moeten uit de beschikbare gelden van de stichting komen. Is dit niet mogelijk dan moet gekeken worden naar middelen als sponsoring

Al deze factoren kunnen een verhoging van de kosten meebrengen doordat bijvoorbeeld aanpassingen in het oorspronkelijke plan nodig zijn.

Er zou een risico kunnen zijn dat er onvoldoende cliënten zijn die in de hondencreche willen werken. Volgens M. Besse, locatiemanager zijn er voldoende cliënten die dit willen. Ook is het mogelijk deze werkplekken aan te bieden aan cliënten van andere instellingen binnen de regio.

Er zijn 22 mensen die interesse hebben in opvang voor hun hond onder werktijd. Het gaat hierbij om 35 dagdelen opvang verdeeld over alle aanmelders in de week. Alle geïnteresseerde werknemers werken in de gemeente Nootdorp voor Ipse.

Er zou voor het plan als geheel onvoldoende steun kunnen zijn binnen het management van de stichting. Hierdoor zou de gehele realisering van het plan niet door kunnen gaan. Indien blijkt dat het management er bezwaar tegen heeft vanwege problemen die zij voorzien in de interactie tussen honden en cliënten zou men contact op kunnen nemen met de Willem van der Bergh stichting in Noordwijk waar een dergelijk project in de vorm van dagopvang al draait.

7.5 De adviezen en hun verantwoording

Ik geef bij de verantwoording alleen aan waarom ik niet een ander advies heb gegeven. De reden(en) waarom ik dit advies wel geef zijn terug te vinden in het product.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer om het bestaande model voor de opzet van projecten binnen Ipse te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van dit project.

Ik zou kunnen adviseren om gewoon maar te gaan plannen maar dit zou geen methodische manier van werken zijn en gaat tegen alles in wat ons op de opleiding is geleerd. Wel zou ik een andere vorm van methodische werken kunnen adviseren. Dit is echter onlogisch omdat de gebruikte methode op Ipse voldoet aan de fases van projectmatig werken en daarnaast een methodiek is waar men mee bekend is op de instelling

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u bij de daadwerkelijke bouw van de hondencrèche dit kenbaar te maken via het intranet en het interne magazine, en te zorgen voor inschrijfformulieren.

Ik zou kunnen adviseren om helemaal niets kenbaar te maken tot de bouw klaar is maar dat werkt niet. Een instellingsterrein is sowieso net een klein dorp en wat er gaat gebeuren wordt altijd wel bekend. Daarnaast is een later tijdstip van bekendmaking niet goed voor de inschrijvingen van de hondenbezitters. Ook kunnen zij zo langzaam vertrouwd maken met het idee en afwegen of zij hier voor in willen schrijven.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u bij de daadwerkelijke realisering van de hondencrèche in het bouwstadium te gaan adverteren met vacatures voor deze beschutte werkplek. Wanneer hier niet voldoende cliënten op reageren is het een mogelijkheid om tijdelijk af te wachten of dit verandert of om deze werkplekken aan te bieden aan cliënten van andere instellingen binnen de regio.

Voor dit onderdeel geldt eigenlijk dezelfde redenering als bij het vorige advies. Geheimhouden lukt niet want ook cliënten weten wat er op het terrein gebeurt. Daarnaast kan de overstap naar ander werk ingrijpend zijn, en is het voor sommige cliënten misschien prettig om dit langzamer te doen.

Het gegeven advies:

- Ik adviseer u om vragen, die op een voorkeur wijzen om met honden te werken, op te nemen in de arbeidsinteresseset die binnen Ipse wordt gebruikt.

Ik zou dit advies achterwege kunnen laten zonder dat dit binnen het geheel opvalt. Ik vind dit echter ook een onderdeel van de cliënt zelf laten kiezen/ beslissen wat hij/zij wil. Door deze vragen kan de cliënt nadenken over het complete aanbod dat er is en daardoor tot een meer afgewogen keuze komen.

Het gegeven advies:

- In de initiatieffase zou er voor het plan als geheel onvoldoende steun kunnen zijn binnen het management van de stichting. Indien blijkt dat het management er bezwaar tegen heeft vanwege problemen die zij voorzien in de interactie tussen honden en cliënten zou ik adviseren contact op te nemen met de Willem van der Bergh stichting in Noordwijk. Daar draait een dergelijk project al in de vorm van dagopvang.

De vraag die er ligt komt vanuit de locatiemanager en niet vanuit het hogere management. Om die reden is het niet zeker dat er binnen de instelling voldoende draagkracht voor dit project is. Om dit te vergroten is dit advies gegeven. Er is volgens mij geen ander advies mogelijk dat hetzelfde doet. Wanneer ik hier geen advies over geef verklein ik dus automatisch de mogelijkheid tot het creëren van een voldoende groot draagvlak.

8. Vorm van het product

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vorm van het product. Ik had over de door mij gekozen vorm een aantal vragen. Hier ben ik een antwoord op gaan zoeken. De deelvragen staan vermeld in hoofdstuk 8.2 en de antwoorden in 8.3. de conclusies staan vermeld in hoofdstuk 8.4 en de verantwoording van de productvorm is te vinden in hoofdstuk 8.5.

8.2 Het (literatuur)onderzoek

Voor het schrijven van een adviesrapport zijn er in de reader vanuit de Haagse Hogeschool criteria gegeven. Deze criteria waren voor mij niet voldoende. Ik bleef met veel praktische vragen zitten met betrekking tot het schrijven van het adviesrapport. Hierop heb ik deze vraag gesteld bij de docent die de criteria had opgesteld. Helaas kon die mij ook niet verder helpen. Na veel zoeken op internet kwam ik een boek tegen dat hier specifiek voor is geschreven. Dit boek heet Overtuigende advies- en beleidsrapporten en is geschreven door Teeling en Houët. Dit heb ik als uitgangspunt gebruikt voor mijn deelvraag:

- Hoe schrijf ik een adviesrapport?
- Waar houd ik rekening mee als ik een rapport schrijf?
- Wat moet waar staan en waarom?

8.3 Hoe schrijf ik een adviesrapport

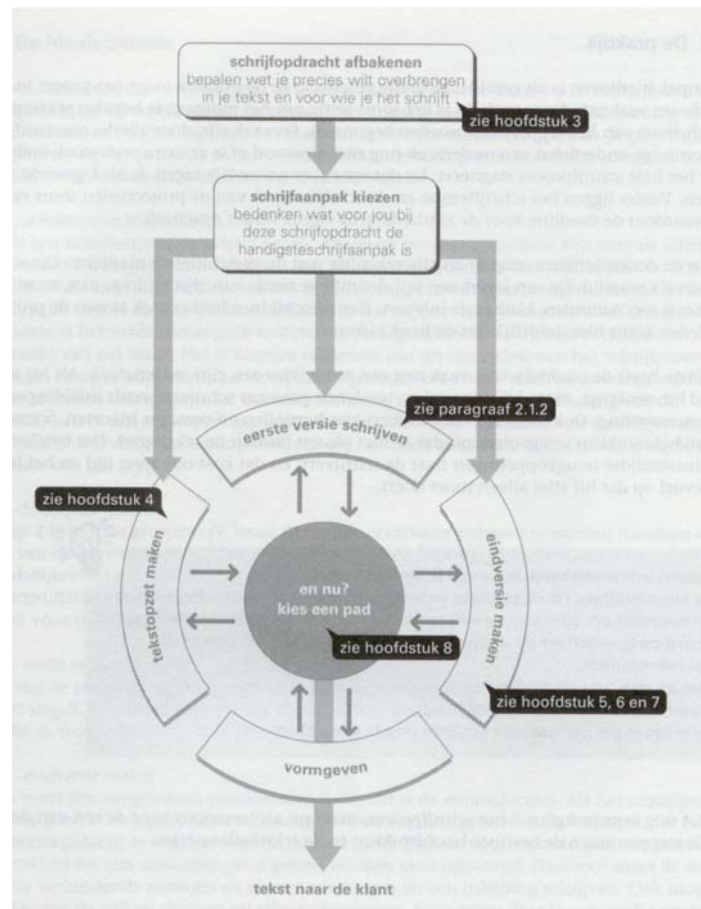
Het startpunt waarop je begint met schrijven is wanneer de adviesopdracht al in een vergevorderd stadium is, namelijk op het punt dat je al weet wat het beste voor de opdrachtgever is. Het schrijven van een adviesrapport blijkt ondanks de kennis die een adviseur of beleidsmedewerker heeft een vak apart. Vaak weet men niet hoe het schrijven efficiënt aan te pakken. (Teeling, Houët)

Het schrijven zelf kent geen vast begin maar wel een vast eindpunt omdat iedere schrijver zijn eigen aanpak heeft. Je hoeft de schrijftaken dus niet in een vaste volgorde uit te voeren.

De 7 deelprocessen zijn als volgt uit te splitsen.

- Schrijfopdracht af bakenen
  - Schrijfaanpak kiezen
  - Tekstopzet maken
  - De eerste versie schrijven
  - Eind versie maken
  - Resultaat beoordelen (en nu')
  - Vormgeven
- (Teeling, Houët)

Het schrijfproces is als volgt in een afbeelding weer te geven:

Afbeelding 2; het schrijfproces

Schrijfopdracht afbakenen

Schrijven begint ermee dat je de schrijfopdracht zo helder mogelijk krijgt. Je weet wie het rapport gaat lezen en wat je ermee wilt bereiken. Verder is het handig om een aantal zaken af te stemmen met de opdrachtgever. Moet het bijvoorbeeld een uitgebreid rapport worden van tien pagina's, of heb je aan anderhalf A4'tje genoeg? Heb je drie uur schrijftijd, of mag je er vier dagdelen over doen? Wil de lezer een inventarisatie van de huidige stand van zaken, of wil hij een uitgebreid advies? (Teeling, Houët)

Schrijfaanpak kiezen

"Als je je schrijfopdracht hebt afgebakend, kies je voor een schrijfstrategie. Dé ideale schrijfaanpak bestaat niet. Elk van de instapmogelijkheden heeft namelijk voors en tegens. En die hangen weer af van de persoon van de schrijver, van de soort tekst die je schrijft en van de situatie waarin je schrijft. Je kunt voor jezelf het beste uitmaken welke schrijfaanpak in een gegeven situatie voor jou de beste is...." (Teeling, Houët)

Tekstopzet maken

“Heb je een duidelijke schrijfp opdracht, dan is ook duidelijk welke informatie je moet opnemen en welke informatie achterwege kan blijven. Ook staat vast wat voor type tekst het gaat worden, bijvoorbeeld of het een rapport is met of zonder conclusie. Nu kun je vaststellen welke volgorde voor de verschillende onderwerpen van je rapport het meest geschikt is, steeds weer lettend op je doelgroep en het doel van je rapport. Ook op lagere niveaus van je rapport, op die van de verschillende hoofdstukken en paragrafen ga je op deze wijze te werk.” (Teeling, Houët)

De eerste versie schrijven

“Bij de eerste versie schrijf je zo snel mogelijk door, zodat je in snel tempo tekst produceert. Het gaat erom dat je op papier (scherm) krijgt wat je in je hoofd hebt- Typ daarom zoveel mogelijk door, zonder erop te letten of de formulering van de zinnen wel precies goed is. Ga dus nog niet aan de zinnen ‘knutselen’; in dit stadium hoeft de formulering nog niet perfect te zijn. Doorschrijven is namelijk een creatief proces, waarbij je geen kritische noot kunt gebruiken. ‘Het eindproduct van het doorschrijven is een eerste versie van de tekst. Het is handig je bij het doorschrijven in te leven in de lezer en je te realiseren of en in hoeverre hij een vakgenoot is. Stel ook vast in wat voor relatie je tot de lezer staat; dat kan namelijk van invloed zijn op de toon die je uiteindelijk hanteert. (Teeling, Houët)

Eindversie maken

Ben je toe aan de eindversie van het rapport, dan neem je de formulering van het rapport kritisch onder de loep en verbeter je woorden en zinnen, net zolang tot ze precies goed zijn. Je gaat de tekst van het rapport bijvoorbeeld bijschaven als je bij de beoordeling van een tussenversie een of meer van de volgende vragen niet naar tevredenheid kunt beantwoorden; Is het rapport toegankelijk gepresenteerd? Zijn de zinnen aantrekkelijk genoeg? Is alles duidelijk? Is de argumentatie overtuigend genoeg? Is de toon goed? Is het taalgebruik correct?” (Teeling, Houët)

Resultaat beoordelen (en nu’)

“Beoordelen van het schrijfresultaat doe je minimaal één keer, maar meestal maak je meerdere tussenversies die je aan je kritische oog onderwerpt. Bij de eerste ‘doorschrijfversie’ krijg je al een aardig idee van het eindresultaat. Ga in elk geval na of de structuur nog steeds de handigste is. Of kun je beter iets in de volgorde veranderen? Sluit de structuur aan bij de schrijfp opdracht waarmee je het schrijfproces binnenstapte? En klopt de onderbouwing nog? Zo niet, dan — eventueel opnieuw — naar de deeltaak tekstopzet maken’ en pas de structuur aan. Sluit de structuur aan bij de verwachtingen van je lezer maar is de formulering niet naar tevredenheid, dan kies je de deeltaak ‘eindversie maken’. Je oordeel bepaalt dus welke deelschrijftaak je opnieuw gaat uitvoeren.” (Teeling, Houët)

Vormgeven

“Voor de vormgeving bepaal je het lettertype, de lettergrootte, de grootte van de titels en sub- titels, en eventueel de marges en de kop- en voetregels. Vaak moet ook nog de vorm en eventueel de kleur van tabellen, grafieken en andere figuren worden vastgesteld. Je kunt deze taak al in een vrij vroeg stadium kiezen, maar je kunt het ook uitstellen totdat je tevreden bent over het tekstresultaat: inhoud en structuur zijn oké, het rapport laat zich prettig lezen en is overzichtelijk gepresenteerd; de vormgeving kan dan een waar feest zijn. Ook tussen de andere deelprocessen door kan vormgeven voor een prettige afwisseling binnen het schrijfproces zorgen.” (Teeling, Houët)

Kern van het rapport

Professionele rapporten kenmerken zich doordat zij optimaal zijn afgestemd op de informatiebehoefte van de lezer. Het startpunt is vaak dat de opdrachtgever een probleem of een vraag heeft en die aan jou voorlegt. De kwaliteit van je advies is sterk afhankelijk van de wijze waarop je het probleem van de klant of de vraagstelling weet te vertalen naar een heldere vraag waar jij als expert mee aan de slag kunt. Zo nodig vertaal je de vraag van de klant naar onderzoeksvragen. Zodra je weet wat de uitkomst is van het onderzoek dat je als expert verricht hebt kun je bepalen wat de precieze boodschap is die je de klant wil rapporteren. De boodschap die je aan de klant brengt in je rapport is dus bepalend voor de inhoud en de structuur van het rapport. (Teeling, Houët)

In grote lijnen zijn allerlei soorten rapporten uiteindelijk terug te brengen naar 2 soorten rapporten, namelijk:

- Rapporten die uitmonden in een conclusie of een advies
- Rapporten waarin iets in kaart wordt gebracht zonder conclusie of advies.

(Teeling, Houët)

Wil je een klant goed adviseren, dan wil je dat hij een bepaalde boodschap mee krijgt. Je kunt in zo'n geval voor een rapport kiezen waarin je je standpunt weergeeft en dit standpunt onderbouwt. Je kunt pas een maatregel voorstellen, nadat je de klant hebt overtuigd. Een dergelijk rapport bevat dan ook altijd een conclusie. Dan is de kans groter dat de klant je geadviseerde maatregel ook gaat uitvoeren. (Teeling, Houët)

Structuur van het rapport

Bij rapporteren met een conclusie of advies gaat het erom dat je de juiste argumenten selecteert. Deze argumenten zet je in een logische volgorde zodat een overtuigend betoog ontstaat.

Bij een advies ga je uit van de boodschap en redeneer je daar vanuit terug. Het is verstandig alleen subconclusies op te nemen in de tekst wanneer die nodig zijn om de eindconclusie of het advies te ondersteunen. Dit geldt ook voor het opnemen van feiten.

Als je de lezer nog moet overtuigen is het handig om hem naar de boodschap toe te leiden. Begin met argumenten en geef daarna jouw standpunt. (Teeling, Houët)

Toegankelijk presenteren

De doorgaans gehaaste lezer (manager), op zoek naar informatie die voor hen direct van belang is, maken allereerst gebruik van de samenvatting, de conclusies en aanbevelingen, de inhoudsopgave en de inleiding. Op basis van deze rapportdelen besluiten ze of ze verder lezen. Ze oriënteren zich op die manier op het rapport. (Teeling, Houët)

Titels

Er zijn 2 soorten titels: inhoudelijke en methodische titels. Inhoudelijke titels geven het onderwerp van de tekst weer en methodische titels geven de structuur van een verhaal of een betoog weer.

Een goed adviesrapport heeft titels die helder zijn en de grote lijn van het rapport laten zien. Om dit te bereiken kies je voor titels die concreet en kort zijn, die duidelijk maken waar het precies over gaat, die onderling verwant zijn en die de lezer prikkelen.

Uitzondering op de regel van verwantschap zijn titels als inleiding, conclusie en aanbevelingen. Zij mogen wel gecombineerd worden in een inhoudsopgave met verder alleen maar inhoudelijke titels. (Teeling, Houët)

Inleiding van het rapport

Je komt aan de verwachtingen van de lezer tegemoet door de klantwereld, de expertise wereld en de rapportwereld terug te laten komen in de inleiding. Een goede inleiding is namelijk niets meer dan een omschrijving van die drie werelden. De lezer wil altijd weten waarom dit rapport nu bij hem op tafel ligt. Daarom geef je in de inleiding aan wat de aanleiding van het rapport was.

Als het geheugen van de lezer is opgefrist, is het zaak hem te vertellen wat hem te wachten staat en wat voor soort informatie hij in dit rapport krijgt.

In de leeswijzer in de inleiding geef je in de tekst globaal aan wat de lezer in de verschillende hoofdstukken kan verwachten. (Teeling, Houët)

De conclusie en het advies van het rapport

In dit deel van je rapport komt de centrale boodschap. De conclusie en eventueel het advies of de aanbevelingen vormen het sluitstuk van de redenering. Je geeft hiermee antwoord op de centrale vraag. (Teeling, Houët)

De samenvatting in het rapport

Een goede samenvatting is als complete tekst te lezen. In de allerkortste vorm bestaat de samenvatting uit de centrale vraag en de conclusie. De lengte van de samenvatting is verder afhankelijk van de uitgebreidheid van de onderbouwing. (Teeling, Houët)

Helder en aantrekkelijk verwoorden

Vaak haken lezers ook bij een goed opgebouwd rapport af. De grootste valkuil bij het daadwerkelijk formuleren van de tekst, is dat je teveel vanuit je eigen perspectief schrijft en niet de vertaalslag maakt naar de klant. Tekst is vaak te compact, er staat teveel informatie in een betrekkelijk korte tekst, waardoor een lezer behoorlijke moeite moet doen om de tekst te doorgronden.

Tekst kun je overzichtelijk maken door de tekst op te splitsen in alinea's, eenduidig gebruik van tussenkopjes en doelmatig opsomming te maken. (Teeling, Houët)

Figuren goed in de tekst gebruiken.

Figuren hebben pas zin wanneer ze goed in de tekst worden geplaatst. Hiervoor zijn 6 vuistregels:

- 1) Neem de figuur alleen op als hij één stuk tekst onderbouwt
  - 2) Kondig de figuur goed aan
  - 3) Neem zo mogelijk maar 1 figuur per pagina op
  - 4) Zorg ervoor dat een figuur in zijn geheel op de pagina staat
  - 5) Geef in het onderschrift aan welke informatie je laat zien
  - 6) Nummer de figuren
- (Teeling, Houët)

De juiste toon treffen

Met een advies of een beleidsrapport wil je een klant of een manager informeren, overtuigen of adviseren. Hij zal de boodschap beter accepteren als het rapport een professionele uitstraling heeft.

Je laat je deskundigheid als professional zien door goed en gedegen over je vak te schrijven, en dat impliceert onder meer het gebruik van vaktaal. Deskundigheid als schrijver laat je zien door een evenwichtige mix tussen vaktaal en gewonemensentaal.

In het algemeen is het aan te raden om in rapporten een stijl te hanteren die neutraal-zakelijk wordt genoemd. Deze stijl is direct, concreet serieus en daardoor professioneel. (Teeling, Houët)

Wat hoort waar?

Elk tekstonderdeel heeft zijn plaats. Het schema hieronder laat zien welk stuk waar hoort.

tekstonderdelen	plaats in de tekst	functie	wanneer	inhoud
inhoudsopgave	voor de inleiding	snel overzicht bieden	als de tekst zelf onvoldoende overzicht biedt	titels van hoofdstukken en paragrafen
inleiding	als eerste hoofdstuk of als eerste alinea	lezer op het juiste spoor zetten	altijd	- aanleiding - centrale vraag - opbouw van de tekst
conclusie	laatste onderdeel, of vóór de adviezen	overtuigen	als je de lezer wilt overtuigen van je standpunt	de centrale boodschap van het rapport
advies	laatste onderdeel	aanzetten tot actie	als je de lezer wilt aanzetten tot actie	concrete adviezen
samenvatting	helemaal vooraan in het rapport, ongenummerd	snel inhoud in hoofdlijnen geven	bij langere teksten, of als de lezer erom vraagt	- (aanleiding) - centrale vraag - conclusies/ aanbevelingen - (belangrijkste argumenten)
bijlagen	na de adviezen	achtergrond-informatie geven die niet direct tot de boodschap bijdraagt	als je extra informatie wilt leveren	onderzoeksgegevens, onderzoeksmethodes, extra stukken, artikelen

Afbeelding 3; wat hoort waar?

8.4 Conclusies

Het startpunt waarop je begint met schrijven is wanneer de adviesopdracht al in een vergevorderd stadium is, namelijk op het punt dat je al weet wat het beste voor de opdrachtgever is.

Het schrijven zelf kent geen vast begin maar wel een vast eindpunt omdat iedere schrijver zijn eigen aanpak heeft. Je hoeft de schrijftaken dus niet in een vaste volgorde uit te voeren.

De 7 deelprocessen zijn als volgt uit te splitsen.

- Schrijfopdracht af bakenen
- Schrijfaanpak kiezen
- Tekstopzet maken
- De eerste versie schrijven
- Eind versie maken
- Resultaat beoordelen (en nu')
- Vormgeven

Schrijven begint ermee dat je de schrijfopdracht zo helder mogelijk krijgt. Je weet wie het rapport gaat lezen en wat je ermee wil bereiken. Verder is het handig om een aantal zaken af te stemmen met de opdrachtgever over schrijftijd en uitgebreidheid.

Als je je schrijfpdracht hebt afgebakend, kies je voor een schrijfstrategie. Dé ideale schrijfaanpak bestaat niet. Je kunt voor jezelf het beste uitmaken welke schrijfaanpak in een gegeven situatie voor jou de beste is.

Nu kun je vaststellen welke volgorde voor de verschillende onderwerpen van je rapport het meest geschikt is, steeds weer lettend op je doelgroep en het doel van je rapport. Ook op lagere niveaus van je rapport, op die van de verschillende hoofdstukken en paragrafen ga je op deze wijze te werk.

Bij de eerste versie schrijf je zo snel mogelijk door, zodat je in snel tempo tekst produceert. Het gaat erom dat je op papier (scherm) krijgt wat je in je hoofd hebt. Typ daarom zoveel mogelijk door, zonder erop te letten of de formulering van de zinnen wel precies goed is. Het eindproduct van het doorschrijven is een eerste versie van de tekst. Stel ook vast in wat voor relatie je tot de lezer staat; dat kan namelijk van invloed zijn op de toon die je uiteindelijk hanteert.

Ben je toe aan de eindversie van het rapport, dan neem je de formulering van het rapport kritisch onder de loep en verbeter je woorden en zinnen, net zolang tot ze precies goed zijn.

Beoordelen van het schrijfsresultaat doe je minimaal één keer, maar meestal maak je meerdere tussenversies die je aan je kritische oog onderwerpt. Sluit de structuur aan bij de verwachtingen van je lezer maar is de formulering niet naar tevredenheid, dan kies je de deeltaak 'eindversie maken'. Je oordeel bepaalt dus welke deelschrijftaak je opnieuw gaat uitvoeren.

Voor de vormgeving bepaal je het lettertype, de lettergrootte, de grootte van de titels en subtitels, en eventueel de marges en de kop- en voetregels. Vaak moet ook nog de vorm en eventueel de kleur van tabellen, grafieken en andere figuren worden vastgesteld. Ook tussen de andere deelprocessen door kan vormgeven voor een prettige afwisseling binnen het schrijfproces zorgen.

Professionele rapporten kenmerken zich doordat zij optimaal zijn afgestemd op de informatiebehoefte van de lezer. De kwaliteit van je advies is sterk afhankelijk van de wijze waarop je het probleem van de klant of de vraagstelling weet te vertalen naar een heldere vraag waar jij als expert mee aan de slag kunt. De boodschap die je aan de klant brengt in je rapport is dus bepalend voor de inhoud en de structuur van het rapport.

In grote lijnen zijn allerlei soorten rapporten uiteindelijk terug te brengen naar 2 soorten rapporten, namelijk:

Rapporten die uitmonden in een conclusie of een advies

Rapporten waarin iets in kaart wordt gebracht zonder conclusie of advies.

Wil je een klant goed adviseren, dan wil je dat hij een bepaalde boodschap mee krijgt. Je kunt in zo'n geval voor een rapport kiezen waarin je je standpunt weergeeft en dit standpunt onderbouwt. Je kunt pas een maatregel voorstellen, nadat je de klant hebt overtuigd. Een dergelijk rapport bevat dan ook altijd een conclusie. Dan is de kans groter dat de klant je geadviseerde maatregel ook gaat uitvoeren.

Bij rapporteren met een conclusie of advies gaat het erom dat je de juiste argumenten selecteert. Deze argumenten zet je in een logische volgorde zodat een overtuigend betoog ontstaat.

Bij een advies ga je uit van de boodschap en redeneer je daar vanuit terug. Als je de lezer nog moet overtuigen is het handig om hem naar de boodschap toe te leiden. Begin met argumenten en geef daarna jouw standpunt. (Teeling, Houët)

De doorgaans gehaaste lezer (manager), op zoek naar informatie die voor hen direct van belang is, maken allereerst gebruik van de samenvatting, de conclusies en aanbevelingen, de inhoudsopgave en de inleiding. Op basis van deze rapportdelen besluiten ze of ze verder lezen. Ze oriënteren zich op die manier op het rapport.

Er zijn 2 soorten titel inhoudelijke en methodische titels. Inhoudelijke titels geven het onderwerp van de tekst weer en methodische titels geven de structuur van een verhaal of een betoog weer.

Uitzondering op de regel van verwantschap zijn titels als inleiding, conclusie en aanbevelingen. Zij mogen wel gecombineerd worden in een inhoudsopgave met verder alleen maar inhoudelijke titels.

Je komt aan de verwachtingen van de lezer te gemoed door de klantwereld, de expertise wereld en de rapportwereld terug te laten komen in de inleiding.. De lezer wil altijd weten waarom dit rapport nu bij hem op tafel ligt. Daarom geef je in de inleiding aan wat de aanleiding van het rapport was.

Als het geheugen van de lezer is opgefrist, is het zaak hem te vertellen wat hem te wachten staat en wat voor soort informatie hij in dit rapport krijgt.

In de leeswijzer in de inleiding geef je in de tekst globaal aan wat de lezer in de verschillende hoofdstukken kan verwachten.

De conclusie en het advies van het rapport omvatten de centrale boodschap. De conclusie en eventueel het advies of de aanbevelingen vormen het sluitstuk van de redenering.

De samenvatting in het rapport

Een goede samenvatting is als complete tekst te lezen. In de allerkortste vorm bestaat de samenvatting uit de centrale vraag en de conclusie. De lengte van de samenvatting is verder afhankelijk van de uitgebreidheid van de onderbouwing.

Vaak haken lezers ook bij een goed opgebouwd rapport af. De grootste valkuil bij het daadwerkelijk formuleren van de tekst, is dat je teveel vanuit je eigen perspectief schrijft en niet de vertaalslag maakt naar de klant. Tekst kun je overzichtelijk maken door de tekst op te splitsen in alinea's, eenduidig gebruik van tussenkopjes en doelmatig opsomming te maken.

Figuren hebben pas zin wanneer ze goed in de tekst worden geplaatst. Hiervoor zijn 6 vuistregels:

Met een advies of een beleidsrapport wil je een klant of een manager informeren, overtuigen of adviseren. Hij zal de boodschap beter accepteren als het rapport een professionele uitstraling heeft.

Je laat je deskundigheid als professional zien door goed en gedegen over je vak te schrijven, en dat impliceert onder meer het gebruik van vaktaal. Deskundigheid als schrijver laat je zien door een evenwichtige mix tussen vaktaal en gewonemensentaal.

In het algemeen is het aan te raden om in rapporten een stijl te hanteren die neutraal-zakelijk wordt genoemd. Deze stijl is direct, concreet serieus en daardoor professioneel.

Alle onderdelen hebben hun vaste plaats in de tekst

8.5 Verantwoording van de productvorm

De uiteindelijke vraag van waar uit het product is opgesteld is de volgende:

Geef ons adviezen over waar wij rekening mee moeten houden bij het opzetten van een hondencrèche als beschutte werkplek en geef bij knelpunten indien mogelijk adviezen om deze op te lossen.

Bij deze vraag zouden 2 mogelijke producten passen deze zijn:

- Een adviesrapport
- Een onderzoeksrapport

In beide vormen is het mogelijk om aanbevelingen te doen c.q. adviezen te geven.

Beiden rapporten hebben ook overeenkomsten/ overlappingsen met elkaar. Zoals wordt aangegeven door Houët en Teeling kan een onderzoeksrapport een bijproduct van een adviesrapport, en een onderzoeksrapport kan gebruikt worden als uitgangspunt voor een goed adviesrapport.

De locatiemanager heeft duidelijk gevraagd om adviezen. Ik ben dus van mening dat een adviesrapport de enige volledig juiste keuze is die bij de vraag vanuit de locatiemanager aansluit. Dit is de reden om voor een adviesrapport te kiezen.

Het adviesrapport zoals ik dat geschreven heb moet voldoen aan de eisen zoals gesteld in Afstudeerproject handleiding geschreven door H. van Eijk en E. Gomperts. (deeltijd/duaal hoofdfase 3 2003/2004 blok 1 t/m 4, OPSH 32). Specifieke eisen van het product en productverslag worden beschreven op bladzijde 5 en 6 van de handleiding. Wanneer het product het karakter van een adviesrapport krijgt dient tevens te worden voldaan aan de beoordelingscriteria voor een adviesrapport zoals beschreven wordt op bladzijde 16 van dezelfde handleiding.

Daarnaast heb ik literatuuronderzoek gedaan. Zoals eerder aangegeven vond ik dat ik te weinig houvast had aan de hierboven gestelde eisen. Mijn adviesrapport is zo geschreven dat het binnen de kaders past die uit het literatuuronderzoek naar boven zijn gekomen.

9. Verslag van het proces

9.1 Proces tot het productverslag

Halverwege het 3^e leerjaar ben ik al begonnen met de oriëntatie op mijn afstudeerproject. Ik stelde mezelf de vraag wat ik leuk vond of wat ik wilde doen. Hier kon ik echter geen antwoord op verzinnen. Ik heb een breed interessegebied en had meerdere ideeën. Ook ben ik op zoek gegaan naar ideeën in vakliteratuur. Zo heb ik o.a. de SHP bladen en de Klik (vakblad verstandelijk gehandicaptenzorg) doorgenomen. Op een bepaald moment zag ik op de TV een stukje over een hondencrèche die als dagbesteding voor verstandelijk gehandicapten dienst deed. Het item duurde maar 5 minuten maximaal maar een idee begon zich bij mij te vormen.

Privé train ik met honden en mijn cliënten hadden mijn honden ook wel eens gezien. Een aantal van hen vond ze zeer leuk en er werd regelmatig gevraagd of ik ze niet weer eens wilde meenemen als ik een dagdienst had in het weekend. Ook van collega's hoorde ik dat de sfeer anders, meer ontspannen, was wanneer de honden er waren. Daarnaast zijn er steeds meer onderzoeken die aantonen dat het verzorgen van (huis)dieren goed is voor de psychische en lichamelijke gezondheid.

Met het idee een hondencrèche als beschutte werkplaats op Ipse ben ik naar de locatiemanager Beschut Werk gegaan. Zij vertelde mij dat er in ieder geval meer cliënten met dieren wilden werken dan er nu werkplekken waren. Ook had men wel eens eerder aan honden gedacht maar omdat ze nu met werkplekken binnen een manege gingen werken was dit er nog niet van gekomen. Het leek haar erg leuk als dit te realiseren was binnen Ipse. De locatiemanager zou kijken of er een werkopdracht voor te krijgen was vanuit het management van de instelling. Dit laatste bleek echter zeer moeizaam te gaan.

Ondertussen was ik al begonnen met een inventarisatie van eventueel geïnteresseerde hondenbezitters op Ipse. Omdat ik nog steeds geen werkopdracht had vanuit de instelling ben ik aan mijn startdocument begonnen alsof deze er ook niet zou komen. De motivatie en verantwoording zijn hier ook op gebaseerd. Ook de vraagstelling moest dus veel algemener worden gesteld dan bij een specifieke werkopdracht. De deelvragen komen wel overeen met de deelvragen die uit een werkopdracht zouden zijn gekomen. De hoofddeelvragen die ik voor het startdocument had opgesteld waren:

1. Wat is stichting Ipse?
2. Wat is beschut werken?
3. Wat zijn de verschillende visies van de stichting, beschut werken en mijzelf?
4. Welke manier van begeleiding geven aan cliënten past zowel bij de visie van de stichting als het doel van beschut werken?
5. Wat zijn de eisen waaraan moet worden voldaan m.b.t. gebouw, wetten en regelgeving?
6. Hoe word de financiële dekking geregeld?
7. Hoe kan dit project geïmplementeerd worden?

Omdat ik niet meteen een Go kreeg voor mijn startdocument is al gelijk mijn planning met 2 weken vertraagd.

9.2 *Proces van het productverslag*

Het productverslag ben ik begonnen door vanuit de deelvragen onderzoek te doen. Ik ben begonnen het de vragen over Ipse en Beschut Werk omdat deze voor mij het makkelijkst te beantwoorden waren en ik deze informatie al had opgevraagd.

Hoofdstuk 1, Ipse, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Wat voor stichting is Ipse?
- Wat is de visie van Ipse?

Hoofdstuk 2, Beschut Werken, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Wat is beschut werken binnen Ipse?
- Wat is de doelstelling van beschut werken?
- Wat is de visie van beschut werken?
- Wat is het huidige aanbod?
- Wat wordt het toekomstige aanbod?
- Is er animo onder de cliënten van Ipse om te werken met honden?
- Hoe worden binnen Ipse cliënten geworven voor de werkplekken binnen beschut werken?

Hoofdstuk 3, visie, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Mijn visie op werken met verstandelijk gehandicapten binnen beschut werken
- Koppeling van de visie van de instelling, beschut werken en mijzelf.

Hoofdstuk 4, begeleiding van cliënten, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Welke vaardigheden hebben de cliënten nodig om hun werk te kunnen doen binnen de hondencrèche?
- Koppeling van het aanleren van vaardigheden met de visie van de instelling, beschut werken en de hondencrèche
- Hoe worden cliënten deze vaardigheden aangeleerd?
- Hoe word er binnen de hondencrèche geëvalueerd over de werkzaamheden van de cliënten?
- Hoe wordt en binnen de hondencrèche een begeleidingsplan voor de cliënten opgesteld?
- Hoeveel personeelsformatie, met welke functieschaal en kwaliteiten en/of ervaring, is er nodig om de gewenste begeleiding aan de cliënten te bieden?

Hoofdstuk 5, Gebouw, wetten en regelgeving, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Wat zijn de wettelijke regels waaraan een hondencrèche moet voldoen?
- Hoe moet het gebouw waarin een hondencrèche zit eruit zien?
- Wat is er nodig aan inrichting van het gebouw van de hondencrèche?
- Wat zijn de eisen die aan een locatie gesteld worden?

Hoofdstuk 6, financiën, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Wat zijn de kosten van het neerzetten van een hondencrèche?
- Wat zijn de kosten van de inrichting van de hondencrèche?
- Wat zijn de kosten van begeleiding van de hondencrèche?
- Wat zijn de kosten van onderhoud van de hondencrèche?
- Welke financiële constructie kan er gemaakt worden om het gewenste aantal uren open te zijn?
- Hoe worden de cliënten betaald?

Hoofdstuk 7, implementatie, ben ik begonnen met de deelvragen:

- Welke risicofactoren belemmeren een mogelijke implementatie?
- Zijn er implementatie middelen voor projecten binnen stichting Ipse?
- Hoe kan de al vergaarde informatie gebruikt worden binnen het projectplan?
- Welke informatie is nog nodig voor dit projectplan en hoe komt de stichting hier aan?

De hoofdstukken Ipse, beschut werk en visie stonden al vrij snel op papier ik kwam er ook gelijk al achter dat ik een fout had gemaakt in de omschrijving. Ik ging niet meteen deze hoofdstukken in het adviesrapport schrijven maar deze deelvragen waren juist onderdeel van het productverslag. Vanuit de antwoorden die ik op deze deelvragen kreeg kon ik conclusies gaan trekken en vanuit de conclusies mijn adviezen geven.

Tijdens het beantwoorden van de diverse deelvragen zijn er steeds meer deelvragen bij gekomen. Dit aantal was verschillend per hoofdstuk. De reden dat ik dit niet in het begin al wist is dat ik nog onvoldoende informatie had. N.a.v. de informatie die ik tegenkwam bij het (literatuur)onderzoek zijn er een aantal andere deelvragen geformuleerd.

Ik ben niet lukraak begonnen met de invulling van de diverse vragen. Ik heb zoveel mogelijk de oorspronkelijke volgorde van de hoofdstukken aangehouden. De reden hiervoor is dat de antwoorden die in een hoofdstuk naar boven komen soms belangrijk zijn in een ander hoofdstuk. Voorbeeld hiervan is; de vragen over de visie van de instelling uit hoofdstuk 1 en de visie van beschut werken uit hoofdstuk 2 moeten beantwoord zijn voordat ik in hoofdstuk 3 de koppeling tussen deze visies kan gaan maken.

Op deze manier heb ik puntsgewijs alle hoofdstukken afgewerkt. Hoofdstuk 8 stond niet op de lijst maar is voortgekomen uit mijn vragen omtrent het schrijven van een adviesrapport. Ook de deelvragen zijn hieruit voortgekomen.

Dit hoofdstuk (9) is ontstaan uit de vraag van de opleiding. Deze wilde graag meer weten over het proces dat we met het maken van deze opdracht hebben doorlopen. Aangezien ik mijn proces onder te verdelen vind in 3 onderdelen heb ik ook dit hoofdstuk zo opgezet.

Toen ik de meeste antwoorden op de deelvragen had ben ik gaan nadenken over mijn productopzet. Deze heb ik uiteindelijk opgezet in een bepaalde volgorde (verantwoording hiervan staat in 9.3). Deze volgorde kwam echter niet overeen met de indeling in mijn productverslag. Ik vond dit zelf niet netjes en overzichtelijk. Ik heb daarom ook de indeling van mijn productverslag aangepast. Deze indeling komt dus overeen met het product. Persoonlijk vind ik dit wel zo overzichtelijk.

Omdat de indeling van mijn verslag is aangepast is het dus niet makkelijk om bij elk hoofdstuk aan te geven welke deelvragen er bij gekomen zijn. Omdat de reden hiervoor overal gelijk is heb ik ook volstaan met het geven van deze reden.

9.3 *Proces van het product*

Nadat ik alle informatie had verzameld in mijn productverslag ben ik gaan nadenken over de indeling van mijn rapport en hoe ik mijn adviezen wilde geven. Voor de indeling van mijn rapport ben ik afgegaan op de informatie die ik in hoofdstuk 8 had verzameld.

Ik ben ook op deze manier gaan schrijven. Ik ben er al vrij snel achter gekomen dat ik een combinatieschrijver ben. Er wordt aangegeven dat er verschillende schrijfstijlen zijn bij verschillende mensen maar mijn schrijfstijl is ook afhankelijk van mijn stemming.

De verschillende opzetten die ik had gemaakt vond ik dus niet zo geslaagd. Ze waren zonder rode draad en niet samenhangend. Uiteindelijk heb ik het beoordeeld met een onvoldoende en alles in de prullenbak gegooid. Dit leverde in mijn planning veel vertraging op.

Op dat moment leek ik geheel vast te zitten. Ik ben toen gaan zoeken naar hoofdpersonen. Dit zijn de cliënten, de begeleiding en de klanten (hondenbezitters). Dit was op zich wel een handige indeling maar omvatte niet alle onderwerpen die aan bod moesten komen. Dit gaf mij wel het idee om door te gaan met hoofdonderwerpen. Deze had ik bepaald als:

- Doelstelling/ visie
- Beschutte werkplek
  - cliënten
  - begeleiding
  - klanten (hondenbezitters)
- Hondencrèche
- Financiën
- Implementatie

Ik heb mijn adviesrapport dus op deze manier opgezet. Ik vind het zelf een prettige en praktische indeling waarin ruimte is voor alle onderdelen die aan bod moeten komen.

De indeling van de hoofdstukken maar ook de titels e.d. zijn verder op basis van de literatuur. Wat ik wel anders heb gedaan zijn 2 dingen. In de literatuur wordt niet gesproken over bronvermelding en een literatuurlijst. De literatuurlijst heb ik wel toegevoegd aan het adviesrapport. Ik heb dit gedaan na een gesprek mijn begeleidster. Zij gaf aan dit graag terug te zien. Ik heb dus in mijn rapport een literatuurlijst ingevoegd. De reden om dit te doen is dat ik de redenering van mijn begeleidster begrijp en ondersteun. De literatuurlijst is hier bedoeld als aanvulling op de tekst. Hij kan dienen als bronnenlijst mocht het nodig zijn, binnen de implementatie bijvoorbeeld, om verder onderzoek te doen. Omdat ik in het rapport geen mogelijkheid zag om op een nette en consequente manier de bronnen te vermelden heb ik dit anders opgelost. Bij de literatuurlijst heb ik bij elk boek aangegeven waar ik het voor heb gebruikt.

In de opzet van het startdocument is mijn adviesrapport nog op eigen initiatief. Vlak voor het daadwerkelijke schrijven van mijn product kreeg ik gelukkig dezelfde vraag als werkopdracht vanuit de locatiemanager Beschut Werk. De opzet is hiermee niet veranderd maar het uitgangspunt wel.

Dankwoord

Geen enkel eindproduct of procesverslag (of studie) komt tot stand zonder medewerking van anderen. Dat is bij mij niet anders geweest. Als eerste wil ik mijn vriend bedanken omdat die al mijn nukken, stress en spanningen heeft verdragen en mij steeds gestimuleerd heeft om door te zetten. Ook mijn familie en vrienden moesten het vaak zonder mijn aanwezigheid doen en begrepen dan dat de studie nu even voor moest gaan. Tijdens het studeren zelf maar ook bij mijn eindopdracht heb ik veel gehad aan mijn 3 studiemaatjes, Monique van Bussel-Broers, Elise v/d Eijk en Arjen Visser, die me lieten uitrazen en klagen om me vervolgens met een figuurlijke schop onder mijn k*nt weer aan het werk te sturen.

Natuurlijk wil ik ook de mensen bedanken die direct meegeholpen hebben aan de tot stand koming van deze 2 stukken. Dit zijn:

Mevr. M. Besse;	locatiemanager Beschut Werk die ervoor gezorgd heeft dat ik mijn werkopdracht toch kreeg en mij via een interview en diverse stukken van voldoende informatie heeft voorzien
Dhr. J. Janssen:	begeleider hondencrèche Kwispel die mij met zijn tv optreden heeft geïnspireerd tot het maken van dit eindproduct en die mij vol enthousiasme te woord heeft gestaan.
Dhr. Ing. M. Rijsdijk;	projectleider bij een adviesbureau die mij heel erg geholpen heeft met de informatie betreffende de financiële en bouwkundige aspecten van de hondencrèche. Ook heeft hij geholpen met de berekeningen van de investeringen.
Mevr. H. van Eijk;	docente aan de Haagse Hoge School die mij heeft begeleid tijdens het hele proces van het product en productverslag. Ook bij het maken van het startdocument hebben haar opmerkingen mij aan het denken gezet.
Mevr. P. Schouman-Meijer;	mijn moeder; die heeft geholpen al die ellenlange bladzijden na te kijken op taalfouten.

Literatuurlijst

Boeken

Titel: Overtuigende advies- en beleidsrapporten	
Auteur: Teeling, Elsbeth Houët, Henriëtte	Jaartal uitgave: 2002
Plaats van uitgave: Den Haag	Uitgever: Performa Human Resources Information

Titel: Eigen Initiatief Model: theorie en toepassing	
Auteur: Timmer, J.T.	Jaartal uitgave: 2003
Plaats van uitgave: Utrecht	Uitgever: LKNG

Titel: Totale Communicatie	
Auteur: Oskam, Esther Scheres, Wilma	Jaartal uitgave: 2000
Plaats van uitgave: Maarssen	Uitgever: Elsevier gezondheidszorg

Titel: Feilloos adviseren	
Auteur: Block, P.	Jaartal uitgave: 1996, 4 ^e druk 1999
Plaats van uitgave: Schoonhoven	Uitgever: Academic Service

Titel: Projectmatig werken	
Auteur: Wijnen, Gert Renes, Willem Storm, Peter	Jaartal uitgave: 1985, 15 ^e druk 1998
Plaats van uitgave: Utrecht	Uitgever: Het Spectrum

Websites

Naam pagina: Eigen Initiatief Model	Url: http://members.chello.nl/jttmmer/
Auteur: Timmer, J.T.	Beschikbaar: 23-11-2003

Naam pagina: Landelijk KennisNetwerk Gehandicaptenzorg	Url: http://www.lkng.nl/producten.html
Auteur: medewerkers van het LKNG	Beschikbaar: 23-11-2003

Naam pagina: stichting dagverblijven voor gehandicapten te Kampen e.o.	Url: http://www.sdgk.nl/2_zorgaanbod/eimtraining.html
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 23-11-2003

Naam pagina: Bouwbesluitonline	Url: http://www.bouwbesluitonline.nl/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: vrom.nl	Url: http://www.vrom.nl/pagina.html?id=1042
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: arbeidsinspectie.szw.nl	Url: http://arbeidsinspectie.szw.nl/index.cfm/352F245751534628263D673341406F40342B21333259164247233B3A3F3C6D59540F7379636A67.html
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: stichting Ipse	Url: http://www.ipse.nl/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: dierenbescherming	Url: http://www.dierenbescherming.nl/content.php?gid=5&pid=8
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 1-12-2003

Naam pagina: verzendhuis witjes roswinkel	Url: http://witjesverzendhuis.store4web.com/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 22-02-2004

Naam pagina: feedbackpagina hondensportartikelen	Url: http://home.planet.nl/~reije111/verv.kennels.htm
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 22-02-2004

Naam pagina: ministerie van landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit	Url: http://www.minlnv.nl/thema/dier/welzijn/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 22-02-2004

Symposiumteksten

Symposium: Hoe bedoel je?	Onderwerp: Totale Communicatie I, inleiding en visie
Spreker: mevr. Drs. A. Algera	Functie: communicatietherapeute stichting Weerklank
Jaartal: onbekend	

Symposium: Hoe bedoel je?	Onderwerp: Totale Communicatie II, alternatieve communicatiemiddelen
Spreker: Mevr. Drs. W. Scheres	Functie: locatiehoofd en communicatietherapeute stichting Weerklank
Jaartal: onbekend	

Reader

Auteur: Eijk, H van , E. Gomperts
Gegevens: deeltijd/duaal hoofdfase 3
2003/2004 blok 1 t/m 4, OPSH 32

Titel: Afstudeerproject handleiding
Verkrijgbaar bij: Boekhandel Ruward

Bijlage 1; Interview Dhr. J. Janssen

Met: Dhr. Jan Janssen, begeleider hondencrèche Kwispel.

Dagbesteding bij de Willen v.d. Bergh stichting te Noordwijk

Door: Nathasha Schouman

1. Hoe ben je op het idee gekomen een hondencrèche te beginnen?

De instelling ging de organisatiestructuur veranderen. Hierdoor kwam mijn functie als woninghoofd te vervallen. Ik kon wel solliciteren als hogere manager maar dat wilde ik niet. Ik heb toen zitten denken wat ik zelf zou willen doen bij de stichting aangezien mijn huidige baan niet lang meer zou bestaan.

Omdat ik zelf een hond heb moest ik van alles gaan regelen als ik overdag moest gaan werken in een managementfunctie. Dit merkte ik ook op bij andere werknemers die honden hadden en regelmatig of overdag moesten werken. Daarnaast was er wel opvang voor mensen die kinderen hadden. Er waren ook cliënten op de groep waarop ik werkte die mijn honden fantastisch vonden en graag wilde dat ik ze wat vaker meenam. Er waren echter ook cliënten die doodsbang voor honden waren waardoor ik ze eigenlijk nooit meenam. Door die combinatie ben ik gaan nadenken over opvang voor de honden van werknemers van de stichting. Cliënten van de instelling die hier plezier in hadden konden dan hier aanwezig zijn/ meehelpen bij de verzorging.

2. Heb je vanaf het begin af aan medewerking gehad bij de opzet?

Ik heb vanaf het begin medewerking gehad van mijn leidinggevende. Bij de directie heb ik meer weerstand ervaren. Die moest ik echt overtuigen van de mogelijkheden en het plezier dat de cliënten eruit kunnen halen. Nu is de directie echter helemaal om, ze zijn enthousiast over deze gang van zaken.

3. Hoe ben je met deze weerstand omgegaan?

Ik heb ze vooral veel en vaak uitgelegd hoe mijn visie was en hoe ik het in de toekomst zag. Er waren bijvoorbeeld ook bezwaren m.b.t. de honden omdat deze zouden kunnen bijten. Ik heb toen uitgelegd dat een varkensbeet even pijnlijk en gevaarlijk kon zijn maar dat we cliënten hiermee wel om laten gaan. Daarnaast heb ik ook aangegeven dat het in mijn bedoeling lag honden en cliënten te “matchen” op een goede omgang met elkaar. Een soort chemie waardoor de omgang wordt vergemakkelijkt. Hierdoor zouden er vaste cliënt/ hond koppels komen. Dit komt de onderlinge relatie cliënt/ hond ook ten goede. Ook lag het in mijn bedoeling om zeker in de opzet de honden eerst te laten komen en daarna de cliënten fasegewijs. Hierdoor zou ik de hond leren kennen en dan rustig aan de diverse cliënten kunnen koppelen waardoor ik genoeg tijd heb om elke combinatie goed met elkaar om te leren gaan. Dit was allemaal overtuigend genoeg want daarna kreeg ik goedkeuring voor mijn plan.

4. Hoe lang heeft het geduurd voordat de crèche er stond vanaf het moment van goedkeuring van je plannen?

Ik heb de goedkeuring in augustus 2002 gekregen. In de winter van 2002/2003 is de crèche gebouwd en in maart 2003 zijn we open gegaan.

5. Hoeveel cliënten werken er momenteel op de hondencrèche?

Momenteel werken er nog maar 6 cliënten, maar er staan er nog een aantal op de plaatsingslijst. Ik zit nog steeds in de opbouw fase dus ik doe het rustig aan. Wel merk ik steeds meer aanloop vanuit de instelling. Het komt vaak voor dat cliënten even “hondjes gaan kijken” met de begeleiding. Uit deze groep belangstellenden zullen in de toekomst misschien nog wel meer aanmeldingen komen

6. Welke werkzaamheden voeren de cliënten allemaal uit?

Behalve de administratie, de begeleiding en het verdelen van werkzaamheden/ indelen van honden doen de cliënten alles zelf of met hulp van mij. Dit houdt in het ontvangen van de hondenbezitters en honden aannemen/ afgeven, het uitlaten van de honden (inclusief poep opruimen), de verzorging van de honden, maar ook het schoonhouden van het gebouw en de kennel, telefoon aannemen, bezoekers ontvangen, samenwerken enz.

7. Hoeveel honden heb je momenteel in de crèche?

Ook m.b.t. honden zitten we in de opbouw fase. Ik heb gemiddeld zo'n 17 hondencliënten. Die allemaal verschillende tijden/ dagen/dagdelen komen. Ik zit nu gemiddeld op 6 honden per dag bezetting.

8. Heb je nog tips of aandachtspunten voor mij?

Let goed op de wet en regelgeving die er is. Dat wil nogal eens veranderen. Zorg daarnaast voor duidelijke en heldere afspraken met de hondeneigenaren. Dit voorkomt een hoop onduidelijkheid/meningsverschillen.

Mocht je problemen krijgen met jouw directie bij het opzetten van de hondencrèche neem dan contact met mij op. Ik zal mijn directie dan wel vragen om uit te leggen wat het allemaal kan opleveren. Daarnaast zijn ze natuurlijk altijd welkom

Bijlage 2; Interview Mevr. M. Besse

Met: Marjan Besse, locatiemanager Beschut Werken bij Ipse

Door: Nathasha Schouman

1. Wat is Beschut Werken?

Beschut Werken is een werkvorm die tussen meer traditionele dagbesteding en begeleid werken inzit. Binnen Beschut Werken wordt van de cliënt verwacht dat hij/ zij ongeveer een uur zelfstandig kan werken. Bij Begeleid Werken bijvoorbeeld moet een cliënt hele dagen zelfstandig kunnen werken.

Volgens de beleidsnotitie beschut en begeleid werken van stichting Craeyenburch uit 1998 zijn onderstaande kenmerken specifiek voor Beschut Werken:

- training van arbeidsmatige vaardigheden
- de veilige condities waarbinnen dit plaatsvindt, geheel onder de vleugels van de instelling
- niet gericht op het leveren van arbeidsmatige prestaties doch bevordering van de vaardigheden van de deelnemers

2. Wat is de visie van Beschut Werken?

Visie van Beschut Werken is het trainen in en het bevorderen van het maatschappelijke functioneren van mensen met een arbeidshandicap. Wij geven ondersteuning, begeleiding en training aan cliënten in het verkrijgen of behouden van een (additionele) baan binnen een beschutte werkplek.

3. Is er animo onder de cliënten van Ipse om te werken met honden?

Er zijn cliënten die de wens hebben om met dieren te werken, en zeker ook met honden. Reacties van cliënten als personeel hun hond meeneemt zijn meestal erg positief.

4. Hoe worden binnen Ipse cliënten geworven voor de werkplekken binnen Beschut Werken?

Cliënten worden binnen Ipse op verschillende manieren geworven voor de diverse werkplekken.

- Via de oeps vacatures en vacatures die naar woningen worden verzonden.
- Via wachtlijst zorgloket
- Via een aanmeldingsformulier

5. Hoe word binnen Beschut Werken de werkzaamheden van de cliënten geëvalueerd?

In de huidige situatie wordt er elke 2 maanden samen met de cliënt een evaluatiegesprek gevoerd over het verloop van de werkzaamheden. Hiervan word een verslag gemaakt. Een kopie hiervan blijft bij Beschut Werken en een kopie hiervan wordt naar de woonvoorziening van de cliënt gezonden. Gesprekspunten zijn:

- Motivatie
- Taken
- Zelfstandigheid
- Sociale contacten

6. Hoe wordt en binnen Beschut Werken een begeleidingsplan voor de cliënten opgesteld?

Januari 2004 starten wij met het invullen van het begeleidingsplan voor de cliënten, dit wordt gedaan door de begeleider van de groep. Locatiemanager controleert en er kan beroep gedaan worden op de gedragsdeskundige.

7. Hoe wordt de begeleiding van cliënten binnen Beschut Werken momenteel bekostigd?

De begroting wordt vastgesteld door de organisatie, de formatie is 1 fte begeleider op 7 fte cliënten.

8. Zou deze manier voor de begeleiding van de hondencrèche ook haalbaar zijn?

Dit zal haalbaar zijn, worden het minder cliënten dan wordt de formatie daarop afgestemd, b.v. 4 cliënten is 50% formatie

9. Hoe worden cliënten betaald?

Binnen Beschut Werken verdienen de cliënten salaris. Dit krijgen zij contant aan het eind van de week. I.v.m. de wijong-uitkering is het bedrag wat cliënten vrij kunnen bijverdienen € 14,00 per week, bij een volledige werkweek, werkt men minder dan wordt er naar rato berekend € 2,50 per dagdeel.

10. Hoe zijn eerdere nieuwe projecten binnen Beschut Werken tot stand gekomen?

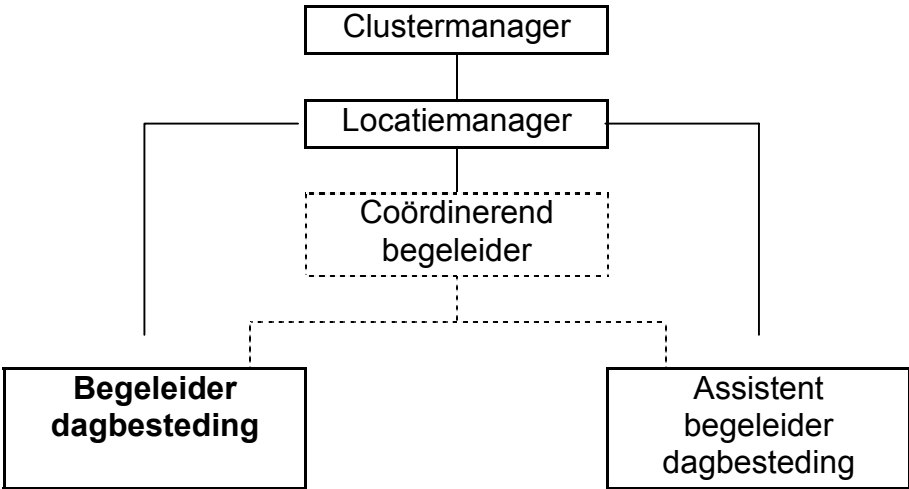
Dit is tot stand gekomen door de wensen van cliënten en de organisatie, op dit moment ontstaan er nieuwe projecten binnen de gemeente, dit is door mondelinge contacten ontstaan. En dat er mensen vanuit de gemeente ons hebben zien werken op het terrein van Buurtschap Craeyenburch.

11. Welke implementatiemiddelen zijn daarvoor gebuikt?

Hiervoor wordt het projectplan van stichting Ipse gebuikt. Dit gebeurt voor alle projecten die binnen de stichting worden opgezet.

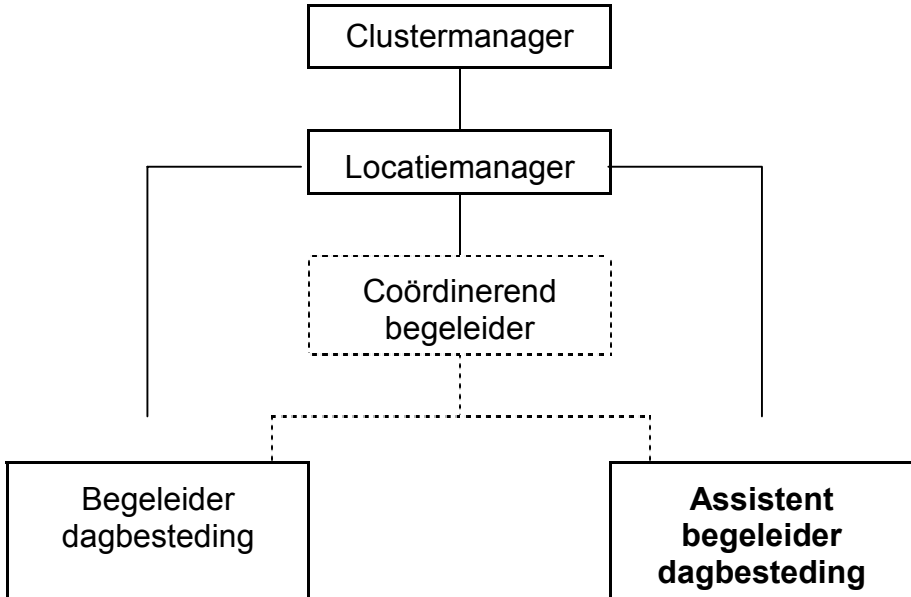

Bijlage 3; Functiebeschrijving begeleider dagbesteding

	Stichting Ipsse Brasserskade 4 2631 NC Nootdorp
BEGELEIDER DAGBESTEDING / (MEDEWERKER DAGOPVANG)	
Cluster Zorg	FWG: 40
Verantwoordelijkheidsgebied Locatie dagbesteding	Vastgesteld door de Raad van Bestuur op 1 oktober 2000.
Plaats van de functie binnen de dienst <pre> graph TD CM[Clustermanager] --- LM[Locatiemanager] LM --- CB[Coördinerend begeleider] CB -.-> BD[Begeleider dagbesteding] CB -.-> AB[Assistent begeleider dagbesteding] LM -.-> BD LM -.-> AB </pre>	
De plaats in de organisatie <i>Doelstelling van de cluster Zorg</i> Het bevorderen van het maatschappelijk functioneren van mensen met een verstandelijke of meervoudige handicap en van andere mensen die een vergelijkbare vorm van zorg of ondersteuning behoeven. <i>Doelstelling functie</i> Het begeleiden van cliënten bij diverse activiteiten, binnen de individuele begeleidingsplannen en de beleidskaders van Ipsse, met als doel ontwikkeling, in stand houden van mogelijkheden, ontplooiing, arbeid en/of activering en waar nodig verzorging van cliënten. <i>Contacten (intern en extern)</i> De begeleider dagbesteding heeft regelmatige contacten met cliënten en relaties van cliënten, collega's, vrijwilligers, locatiemanager en andere disciplines, om de doelstelling van de functie vorm te kunnen geven. Externe contacten zijn, indien nodig, aanwezig. <i>Belangrijkste activiteiten</i> De begeleider dagbesteding begeleidt, coördineert en initieert passende activiteiten en/of arbeid voor cliënten.	
De resultaatgebieden - Het aanbieden van gevarieerde activiteiten, binnen de gegeven kaders en de vraag van de cliënten, met als doel ontwikkeling, in stand houden van mogelijkheden, ontplooiing, arbeid en/of activering en waar nodig verzorging van cliënten. - het, als eerst aanspreekbare, in overleg met de cliënt, ouders/familie, collega's en betrokken disciplines, opstellen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van individuele begeleidingsplannen voor de cliënten - het stimuleren en begeleiden van groepen en/of individuele cliënten bij activiteiten, rekening	

houdend met individuele begeleidingsplannen, voorkeur van de cliënt en de mogelijkheden en eventuele productienormen van de locatie   - het observeren en rapporteren van de gesteldheid van de cliënt(en), indien nodig eigen handelen aanpassen en hierover rapporteren aan de locatiemanager en/of ouders c.q. verzorgers   - het stimuleren en bewaken van interacties tussen cliënten   - het initiëren van vernieuwingen in de cliëntenzorg
- Het voorbereiden en afronden van activiteiten, met als doel deze aan te bieden aan cliënten.   - het ontwikkelen van nieuwe activiteiten, rekening houdend met behoeften, mogelijkheden en interesses van de cliënten   - het evalueren en eventueel bijstellen van de activiteiten   - het maken en onderhouden van een activiteitenplan per cliënt en (gestructureerd) programma voor de groep   - het klaarzetten en opruimen van materialen   - Het efficiënt inzetten en benutten van middelen.   - het juist en veilig beheren en onderhouden van ruimten, materialen en middelen   - het uitvoeren van gedelegeerde taken, om de organisatie van de locatie zo soepel mogelijk te laten verlopen, waaronder planning, budgetbeheer, bijhouden van gegevens, contacten met andere disciplines, organiseren van speciale activiteiten   - Het zorgdragen voor een optimale afstemming om de locatie goed te kunnen laten functioneren.   - het evalueren en bijstellen van de (eigen) werkzaamheden, in werkoverleg, om de kwaliteit van de activiteiten en de (eigen) werkwijze te verhogen   - het leveren van een bijdrage vanuit het eigen vakgebied aan het activiteitenplan van de cliënt   - het deelnemen aan (team)overleg, om het beleid van de locatie te concretiseren   - het begeleiden van en samenwerken met collega's, stagiaires en vrijwilligers, binnen afgesproken kaders, om (nieuwe) medewerkers op te leiden en te introduceren   - zich op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen, om de kwaliteit van de activiteiten te verhogen
Het functieprofiel   <i>Kennis</i> De begeleider dagbesteding beschikt over vaardigheden en inzicht op minimaal relevant MBO-niveau. Kennis wordt bijgehouden door het volgen van interne deskundigheidsbevordering, aanvullende opleidingen c.q. cursussen, vakliteratuur, symposia.   <i>Zelfstandigheid</i> De werkzaamheden worden zelfstandig verricht binnen de gegeven richtlijnen en gemaakte afspraken. Sommige beslissingen worden achteraf getoetst door de coördinerend begeleider of de locatiemanager en/of er is terugval mogelijk op de coördinerend begeleider of de locatiemanager. Bij probleemoplossing is er meestal een keuze mogelijk uit bekende gegevens.   <i>Sociale vaardigheden</i> Cliënten op tactvolle, geduldige en dienstverlenende wijze begeleiden, stimuleren en activeren. Om kunnen gaan met specifiek gedrag; signaleren van bijzonderheden. Samenwerkingsaspecten zijn belangrijk. Om kunnen gaan met feedback en kritiek. Tact is nodig bij het hebben van enkele intensieve contacten op uitvoerend niveau.   <i>Risico's, verantwoordelijkheden en invloed</i> De begeleider dagbesteding is (mede) verantwoordelijk voor de gang van zaken binnen de groep. De begeleider dagbesteding heeft invloed op ontwikkelingen binnen de locatie, onder andere via deelname aan overleg.   <i>Overige eisen</i> Mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid zijn van belang. Eisen worden gesteld aan de beheersing van activiteitentechnieken en begeleidingstechnieken en het zorgvuldig beheren van materialen. De werkzaamheden vragen ordelijkheid, hygiëne, geduld, oplettendheid en doorzettingsvermogen. Flexibiliteit in onvoorziene situaties is nodig.   <i>Omstandigheden</i> Er kan sprake zijn van fysieke, psychische en/of emotionele belasting, afhankelijk van de doelgroep cliënten.

Bijlage 4; Functieprofiel assistent begeleider dagbesteding

		Stichting Ipse Brassersgade 4 2631 NC Nootdorp	
ASSISTENT BEGELEIDER DAGBESTEDING / (ASSISTENT MEDEWERKER DAGOPVANG)			
Cluster Zorg		FWG: 30	
Verantwoordelijkheidsgebied Locatie dagbesteding		Vastgesteld door de Raad van Bestuur op 1 oktober 2000.	
Plaats van de functie binnen de dienst			
De plaats in de organisatie Doelstelling van de cluster Zorg Het bevorderen van het maatschappelijk functioneren van mensen met een verstandelijke of meervoudige handicap en van andere mensen die een vergelijkbare vorm van zorg of ondersteuning behoeven. Doelstelling functie Het assisteren bij het begeleiden van cliënten bij diverse activiteiten, binnen de individuele begeleidingsplannen en de beleidskaders van Ipse, met als doel ontwikkeling, in stand houden van mogelijkheden, ontplooiing, arbeid en/of activering en waar nodig verzorging van cliënten. Contacten (intern en extern) De assistent begeleider dagbesteding heeft regelmatig contacten met cliënten, collega's en locatiemanager, teneinde de doelstelling van de functie vorm te kunnen geven. Belangrijkste activiteiten De assistent begeleider dagbesteding assisteert bij het begeleiden van passende activiteiten en/of arbeid voor cliënten.			

De resultaatgebieden

- Het uitvoeren van (deel)activiteiten, onder verantwoordelijkheid van een begeleider dagbesteding, met als doel ontwikkeling, in stand houden van mogelijkheden, ontplooiing, arbeid en/of activering en waar nodig verzorging van cliënten.
  - het (assisteren bij het) begeleiden van groepen en/of individuele cliënten bij activiteiten, rekening houdend met individuele begeleidingsplannen, voorkeur van de cliënt en de mogelijkheden en eventuele productienormen van de locatie
  - het overdragen van de gebeurtenissen van de dag, het geven van informatie over bijzonderheden over de groep of individuele cliënten
  - het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden en/of werkzaamheden van basaal verzorgende aard voor de cliënten binnen de locatie
  - het leveren van een bijdrage op onderdelen in het opstellen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van individuele begeleidingsplannen voor de cliënten
- Het voorbereiden en uitvoeren van activiteiten, onder verantwoordelijkheid van een begeleider dagbesteding, met als doel deze aan te bieden aan cliënten.
  - het maken van een plan voor de uitvoering van een activiteit
  - het verzamelen van materialen voor de uitvoering van een activiteit
  - het uitvoeren van activiteiten
  - het klaarzetten en opruimen van materialen
- Het efficiënt inzetten en benutten van middelen.
  - het juist, veilig en hygiënisch beheren en onderhouden van ruimten, materialen en middelen
- Het zorgdragen voor een optimale afstemming om de locatie goed te kunnen laten functioneren.
  - het evalueren en bijstellen van de (eigen) werkzaamheden, in werkoverleg, om de kwaliteit van de werkzaamheden en begeleiding te verhogen
  - het deelnemen aan overleg, om de gang van zaken binnen de locatie af te stemmen

Het functieprofiel

Kennis

De assistent begeleider dagbesteding beschikt over vaardigheden en inzicht in het aanbieden en aanpassen van activiteiten (op helpende of LBO-niveau). Elementaire kennis over de doelgroep cliënten is gewenst. Kennis wordt bijgehouden door het volgen van interne deskundigheidsbevordering, aanvullende opleidingen c.q. cursussen, vakliteratuur, symposia.

Zelfstandigheid

De werkzaamheden worden zelfstandig verricht onder directe verantwoordelijkheid van een (coördinerend) begeleider of de locatiemanager. Werkzaamheden worden onder toezicht uitgevoerd als ze afwijkend van karakter zijn. Er is steeds een directe terugvalmogelijkheid.

Sociale vaardigheden

Cliënten op tactvolle, geduldige en dienstverlenende wijze begeleiden, stimuleren en activeren. Om kunnen gaan met specifiek gedrag; signaleren van bijzonderheden. Samenwerkingsaspecten zijn van belang.

Risico's, verantwoordelijkheden en invloed

De assistent begeleider dagbesteding is medeverantwoordelijk voor de dagelijkse basale begeleiding van cliënten en huishoudelijke werkzaamheden. De assistent begeleider dagbesteding heeft invloed op de gang van zaken binnen de locatie, via deelname aan overleg.

Overige eisen

De werkzaamheden vragen ordelijkheid, hygiëne, geduld en doorzettingsvermogen. Flexibiliteit in onvoorziene situaties is nodig.

Omstandigheden

Er kan sprake zijn van enige fysieke, psychische en/of emotionele belasting.

Bijlage 5; Inventarisatie hondencreche

BELANGSTELLINGSLIJST.

1. Ik heb
☐ **één hond**
2. Mijn hond(en) zijn van het ras:
...**kruising herder / keeshond**.....
3. Het geslacht van mijn hond is:
☐ **Reu**
4. Ik werk in de volgende plaats .....**Nootdorp, Craeyenburch**.....
5. Ik werk de volgende tijden:
☐ **regelmatig van 07.30 uur tot 16.00 uur**
6. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.
7. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:
☐ **...4..... dagen in de week** (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)

BELANGSTELLINGSLIJST.

8. Ik heb
☐ **één hond**
  9. Mijn hond(en) zijn van het ras:
Kruising tussen een herder en een ?
  10. Het geslacht van mijn hond is:
☐ Reu
☐ Teef
  11. Ik werk in de volgende plaats **Nootdorp**
  12. Ik werk de volgende tijden:
☐ anders nl: **vakantiewerk**
  13. Ik ben **wel** / niet geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.
  14. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:
☐ **4   dagen in de week** (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)
-

BELANGSTELLINGSLIJST.

15. Ik heb

☐ één hond

16. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Ruwharige Teckel.....

17. Het geslacht van mijn hond is:

☐ Teef

18. Ik werk in de volgende plaats ...**Delft**.....

19. Ik werk de volgende tijden:

☐ regelmatig van 9.00... uur tot ...17.00..... uur

20. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

21. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ 1..... dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)

BELANGSTELLINGSLIJST.

22. Ik heb

☐ twee honden

23. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Labrador en Jack Russel

24. Het geslacht van mijn hond is:

☐ Reu 1x

☐ Teef 1x

25. Ik werk in de volgende plaats .....**Delft**.....

26. Ik werk de volgende tijden:

☐ regelmatig van .....0900..... uur tot ...1700..... uur

27. Ik ben **wel** / geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

28. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ ...2... dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)

☐ ..... dagdelen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)

☐ Anders nl.: .....Ik zou zeker ook de mogelijkheid overwegen om honden opvang in het weekend te doen. Mn, voor mensen die onregelmatig werken, maar ook voor mensen die een weekendje weg willen of bijvoorbeeld op vakantie.

☐ Al gedacht aan de mogelijkheid tot overnachten voor de honden?

En waarom alleen voor mensen die binnen de organisatie werken, waarom het product niet in de markt zetten en ook klanten van buitenaf

---

BELANGSTELLINGSLIJST.

29. Ik heb

☒ **één hond**

30. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**boxer**.....

31. Het geslacht van mijn hond is:

☒ **Teef**

32. Ik werk in de volgende plaats : 6 verschillende werkplekken: vlaardingen tot alphen

33. Ik werk de volgende tijden:

☒ regelmatig van 9..... uur tot ...17..... uur

34. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

35. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ ...**3**..... dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)

BELANGSTELLINGSLIJST.

36. Ik heb

☒ **één hond**

37. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**Sint Bernard**.....

38. Het geslacht van mijn hond is:

☒ **Teef**

39. Ik werk in de volgende plaats .....**medische dienst hoofdgebouw**, Nootdorp.....

40. Ik werk de volgende tijden:

☐ **regelmatig van** .....**8**..... **uur tot** .....**17**..... **uur**

41. Ik ben **wel** / ~~niet~~ geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

42. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ **Anders nl.: ...incidenteel, maar zeker eerst eens uitproberen, onze hond heeft wel gebruiksaanwijzing.**

BELANGSTELLINGSLIJST.

1. Ik heb
☐ **één hond**
  2. Mijn hond(en) zijn van het ras:
Golden Retriever...(nu 6 mnd oud)
  3. Het geslacht van mijn hond is:
☐ Teef
  4. Ik werk in de volgende plaats **KDC Vlaardingen** (zonnehof)
  5. Ik werk de volgende tijden:
☐ **anders nl;...di van 8.30- 16.30 , do van 12.30- 16.30, vr van 8.30- 16.30**
  6. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.
  7. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:
☐ **...2..... dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)**
-

BELANGSTELLINGSLIJST.

43. Ik heb
☐ **één hond**
  44. Mijn hond(en) zijn van het ras:
.....Friese Stabij.....
  45. Het geslacht van mijn hond is:
☐ Reu
  46. Ik werk de volgende tijden:
☐ **regelmatig van ...Half acht..... uur tot Half zes..... uur**
  47. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.
  48. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:
☐ **Anders nl.: ...Op afspraak, gemm 1 a twee keer per week.....**
-

BELANGSTELLINGSLIJST.

49. Ik heb

☐ **één hond**

50. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**flatcoated retriever**.....

51. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

52. Ik werk de volgende tijden:

☐ **regelmatig van ...8.30-..... uur tot .....17.00..... uur**

53. Ik ben **wel** / niet geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

54. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ **...1 à 2..... dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)**

BELANGSTELLINGSLIJST.

55. Ik heb

☐ **één hond**

56. Mijn hond(en) zijn van het ras:

...**Bastaard Herder...(groot)**.....

57. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

58. Ik werk de volgende tijden:

☐ **onregelmatige diensten met verschillende tijden**

59. Ik ben **wel** / geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

60. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ **...1..... dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)**

BELANGSTELLINGSLIJST.

61. Ik heb

☒ 1 hond

62. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Kruising flatcoated retriever / labrador retriever

63. Het geslacht van mijn hond is:

☒ Teef

64. Ik werk de volgende tijden:

☒ regelmatig van 9 uur tot 3uur

65. Ik ben **Wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

66. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

Anders nl.: vakantie opvang

BELANGSTELLINGSLIJST.

67. Ik heb

☐ één hond

68. Mijn hond is van het ras:

.....**bastaard**.....

69. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

70. Ik werk in de volgende plaats : **Nootdorp**

71. Ik werk de volgende tijden:

☐ **Onregelmatige diensten met verschillende tijden**

72. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

73. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ **3** dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven)0.

BELANGSTELLINGSLIJST.

74. Ik heb

☐ **twee honden**

75. Mijn hond is van het ras:

.....**Jack Russel terriër**.....

76. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

☐ **Teef**

77. Ik werk in de volgende plaats : **Nootdorp**

78. Ik werk de volgende tijden:

☐ **Onregelmatige diensten met verschillende tijden**

79. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

80. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ 4/5 dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven).

BELANGSTELLINGSLIJST.

81. Ik heb

☐ **één hond**

82. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**Jack Russel Terriër**.....

83. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

84. Ik werk in de volgende plaats .....**Nootdorp**.....

85. Ik werk de volgende tijden:

☐ **regelmatig van ...8..... uur tot ...16.30..... uur**

86. Ik ben **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

87. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:.....

BELANGSTELLINGSLIJST.

88. Ik heb

☐ **twee honden**

89. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Drentse patrijshond en teckel

90. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

91. Ik werk in de volgende plaats .....**nootdorp**.....

92. Ik werk de volgende tijden:

☐ **onregelmatige diensten met verschillende tijden**

Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

93. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

3 dagdelen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven).

BELANGSTELLINGSLIJST.

94. Ik heb

☐ **een honden**

95. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Drentse patrijshond

96. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **teef**

97. Ik werk in de volgende plaats .....**nootdorp**.....

98. Ik werk de volgende tijden:

☐ **onregelmatige diensten met verschillende tijden**

Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

99. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

1 dag in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven). Vaste vroege dienst

BELANGSTELLINGSLIJST.

100. Ik heb

☐ **een hond**

101. Mijn hond(en) zijn van het ras:

labrador

102. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **reu**

103. Ik werk in de volgende plaats .....**nootdorp**.....

104. Ik werk de volgende tijden:

☐ **onregelmatige diensten met verschillende tijden**

Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

105. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

Kan ik nog niets van zeggen, wat zijn de kosten e.d?

BELANGSTELLINGSLIJST.

106. Ik heb

☐ **een hond**

107. Mijn hond(en) zijn van het ras:

bastaard

108. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **teef**

109. Ik werk in de volgende plaats .....**nootdorp**.....

110. Ik werk de volgende tijden:

☐ **Regelmatig van 8.15 tot 17.00**

Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

111. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

5 dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven).

BELANGSTELLINGSLIJST.

112. Ik heb

☐ **één hond**

113. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**labrador**.....

114. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

115. Ik werk de volgende tijden:

☐ **regelmatig van ...8.30..... uur tot ...15.300..... uur**

116. Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

117. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:.....

4 dagen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven).

BELANGSTELLINGSLIJST.

118. Ik heb

☐ **twee honden**

119. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Boxer en appentzeller

120. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

121. Ik werk de volgende tijden:

☐ **Regelmatig van 8 tot 14.00 uur**

Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

122. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

2 dagdelen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven).

BELANGSTELLINGSLIJST.

123. Ik heb
☐ **twee honden**

124. Mijn hond(en) zijn van het ras:
Beagel en golden retriever

125. Het geslacht van mijn hond is:
☐ **Reu**
☐ **Teef**

126. Ik werk de volgende tijden:
☐ **Regelmatig van 9 tot 14.00 uur**

Ik ben **wel** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

127. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:
3 dagdelen in de week (bij onregelmatige diensten kan je een gemiddelde aangeven). Ws maar 1 hond

---

BELANGSTELLINGSLIJST.

128. Ik heb
☐ **een hond**

129. Mijn hond(en) zijn van het ras:
golden retriever

130. Het geslacht van mijn hond is:
☐ **Teef**

131. Ik werk de volgende tijden:
☐ **Regelmatig van 9 tot 14.00 uur**

Ik ben **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

132. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

BELANGSTELLINGSLIJST.

133. Ik heb

☐ één hond

134. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**Boxer**.....

135. Het geslacht van mijn hond is:

☐ Reu

136. Ik werk in de volgende plaats .....**Nootdorp**.....

137. Ik werk de volgende tijden:

☐ **regelmatig van ...9..... uur tot ...17..... uur**

138. Ik ben **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

139. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:.....

BELANGSTELLINGSLIJST.

140. Ik heb

☒ **x één hond**

141. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....**labrador**.....

142. Het geslacht van mijn hond is:

☒ **X Teef**

143. Ik werk in de volgende plaats .....**delft**.....

144. Ik werk de volgende tijden:

☒ **x onregelmatige diensten met verschillende tijden**

145. Ik ben wel / **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

146. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om: .....

BELANGSTELLINGSLIJST.

147. Ik heb

☐ één hond

148. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Onbekend.

149. Het geslacht van mijn hond is:

☐ Reu

150. Ik werk de volgende tijden:

☐ anders nl;.....2 hele dagen en 3 ochtenden.....

151. Ik ben niet geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

152. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

BELANGSTELLINGSLIJST.

153. Ik heb

☒ **x één hond**

154. Mijn hond(en) zijn van het ras:

.....ruwharige teckel.....

155. Het geslacht van mijn hond is:

☒ **X Reu**

156. Ik werk in de volgende plaats .....nootdorp.....

157. Ik werk de volgende tijden:

☒ **x onregelmatige diensten met verschillende tijden**

158. Ik ben wel / niet geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

159. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om: .....

BELANGSTELLINGSLIJST.

160. Ik heb

X drie of meer honden

161. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Schapendoes.....

162. Het geslacht van mijn hond is:

X Reu 1x

X Teef 2x

163. Ik werk de volgende tijden:

X regelmatig van 9.00 uur tot 14.00 uur

164. Ik ben **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

165. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

Mijn honden zijn maar 3 dagen per week gedurende ongeveer 5,5 uur alleen thuis, zonder problemen. Ik heb dus geen hondenopvang nodig, maar vind het wel een heel goed initiatief. Als ik in de omstandigheden zou komen dat ik fulltime zou werken en mijn honden de hele dag alleen zouden moeten zijn, zou ik zeer zeker gebruik maken van hondenopvang!!!
Succes met je onderzoek.

BELANGSTELLINGSLIJST.

166. Ik heb

☐ **één hond**

167. Mijn hond(en) zijn van het ras:

Onbekend.

168. Het geslacht van mijn hond is:

☐ **Reu**

169. Ik werk de volgende tijden:

☐ anders nl;.....**2 hele dagen en 3 ochtenden**.....

170. Ik ben **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

171. Indien ik mijn hond zou laten opvangen gaat dit om:

☐ nvt.....

BELANGSTELLINGSLIJST.

172. Ik heb

☐ één hond

173. Mijn hond is van het ras:

.....**Huski X bastaard**.....

174. Het geslacht van mijn hond is:

☐ Reu

175. Ik werk in de volgende plaats : **Alphen aan den Rijn**

176. Ik werk de volgende tijden:

☐ **regelmatig van 8.00 uur tot 16.30 uur**

177. Ik ben **niet** geïnteresseerd in opvang voor mijn hond(en) als dit project start.

Overzicht interesse hondencrèche

Aantal	Aantal dagen	Aantal dagdelen	Totaal aantal dagdelen
Een hond	1 dag per week		2 dagdelen
Een hond	1 a 2 dagen per week		4 a 6 dagdelen
Een hond	1 a 2 dagen per week		6 a 10 dagdelen
Een hond	3 dagen per week		12 a 16 dagdelen
Een hond	2 dagen per week	1 dagdeel per week	17 a 21 dagdelen
Een hond	1 dag per week		19 a 23 dagdelen
Een hond	4 dagen		27 a 31 dagdelen
Een hond	5 dagen		37 a 41 dagdelen
Een hond	3 dagen in de week		43 a 47 dagdelen
Een hond	1 dag per week		45 a 49 dagdelen
Een hond	4 dagen per week		53 a 57 dagdelen
Een hond		3 dagdelen	56 a 60 dagdelen
Twee honden	2 dagen per week		64 a 68 dagdelen
Twee honden		2 dagdelen	66 a 70 dagdelen
Twee honden	4 dagen		82 a 86 dagdelen
Een hond		incidenteel	Extra dagdelen
Een hond	4 dagen	vakantiewerk	Extra dagdelen
Een hond		vakantieopvang	Extra dagdelen

Bijlage 6; Interview Dhr. Ing. M. Rijsdijk

Met: Dhr. Ing. M. Rijsdijk, elektrotechnisch ingenieur bij een adviesbureau in de utiliteitsbouw

Door: Nathasha Schouman

1. Welke wetten zijn van toepassing als iemand een gebouw wil bouwen?

Op alle gebouwen die gebouwd zijn/ worden is het bouwbesluit van toepassing, deze vloeit voort uit de Woningwet. Deze wet geeft regels voor gebouwen t.a.v. veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Daarnaast moet ook voldaan worden aan de Milieuwet, de Wet op de Geluidshinder en moet er een gebruikersvergunning worden aangevraagd.

2. Hoe kan je bepalen wat het kost om een bepaald gebouw te bouwen?

Om hier duidelijkheid over te krijgen wordt er door de gebruiker een programma van eisen opgesteld. Een dergelijk programma valt uiteen in een functioneel (functie) en ruimtelijk (soort ruimtes) programma van eisen. Het kan zo zijn dat door hoge “luke” eisen een gebouw heel duur wordt terwijl het soms veel goedkoper kan als men alleen de basiseisen stelt.

Met de eisen zullen de architect en de aannemers/ ingenieurs moeten werken. Op basis van deze gegevens kan een kostenraming m.b.v. kentallen worden gemaakt. Deze kentallen worden algemeen gebruikt binnen de bouw en deze zijn gebaseerd op ervaring.

3. Met welke financiële risico's moet ik rekening houden als ik een gebouw wil bouwen?

Financiële risico's die de realisatie van een hondencrèche met zich mee brengen kunnen zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
- Veranderingen in de economie die de prijzen binnen de markt en dus de kosten van investering beïnvloeden
- De mogelijke aankoop van een geschikte locatie indien deze niet op het terrein gevonden kan worden.

- 4. Ik weet nog niet of het mogelijk is om een geschikte locatie te vinden binnen het terrein van Buurtschap Craeyenburch. Als dit niet lukt moet ik een andere locatie zoeken van ongeveer 500m². Heeft u enig idee hoeveel geld dit zou moeten kosten?**

Ik denk dat je rekening moet houden met een aanvullende investering variërend tussen de € 550.000,00 en € 950.000,00 afhankelijk van de staat van de grond (bouwrijp of niet).

- 5. Ik wil een ruwe begroting maken in mijn product voor de kosten van de hondencrèche maar ik weet niet hoe dit moet en waar ik moet beginnen. Zou u mij daarmee willen helpen?**

Ja hoor daar wil ik best mee helpen. Als jij een programma van eisen opstelt dan zetten we die samen om in een eerste investeringsbegroting. Hierbij houden we al zoveel mogelijk rekening met de wetten waaraan moet worden voldaan dus wil jij informatie over de wetten voor de honden meenemen? (NS: ik geef aan dit te zullen doen)

- 6. Zijn er nog andere kosten waarmee ik rekening moet houden?**

Voor de budgetaanvraag zal een post van 15% extra opgenomen moeten worden voor directiekosten en onvoorziene kosten. Hiermee voorkom je dat je meteen krap komt te zitten mocht er iets tegenvallen en vang je ook snel wisselende kosten op.

Bijlage 7; Programma van eisen

Het programma van eisen dat ik heb opgesteld n.a.v. het interview met Dhr. In. M. Rijsdijk. Dit programma van eisen gaat als uitgangspunt dienen voor de eerste kostenraming.

Functioneel programma van eisen

- Een hondencrèche volgens de eisen van het Honden en KattenBesluit
- Een werkomgeving voor verstandelijk gehandicapten waarvan ook rolstoel/ hulpmiddelen gebonden cliënten gebruik kunnen maken
- Eén werkplek voor een begeleider waar de volgende werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd
  - Administratief werk
  - Begeleidingsplannen schrijven
  - Begeleidingsgesprekken kunnen voeren
  - Telefoongesprekken kunnen voeren
  - Financiële administratie
- Het invullen van de pauzes tijdens het werk
- Het samen spelen van cliënten en honden
- Mogelijkheid tot toiletgebruik van cliënten en personeel
- Het gebouw moet voldoen aan alle geldende wetten en regelgevingen.

Ruimtelijk programma van eisen

- Kennelruimte:
  - De kennel dient geschikt te zijn voor de opvang van 21 honden.
  - Maatgevingen van de kennelruimte moet voldoen aan het Honden en KattenBesluit
  - Inrichting van de kennels moeten voldoen aan het Honden en KattenBesluit
  - Er moet een binnen- en buitenren aanwezig zijn die indien gewenst van elkaar gescheiden kunnen worden
  - Buitenren moet overdekt zijn
  - Opbergruimte bevatten voor schoonmaak artikelen en voorraden t.b.v. de kennel
- Algemene ruimte
  - Toegankelijkheid voor rolstoel gebruikers.
  - ruimte om middelen t.b.v Totale Communicatie neer te hangen (planborden/ fotoborden)+
  - werkplek voor minstens 7 verstandelijk gehandicapten
  - banken zijn met minstens 7 zitplaatsen
  - een eettafel zijn met 6 zitplaatsen
  - een keukenblok aanwezig zijn dat bij de spoelbak en gedeelte aanrechtblad is aangepast voor rolstoelgebruikers
  - keukenblok moet diverse keukenapparatuur kunnen herbergen
  - keukenblok moet 2 bovenkaste bevatten
  - keukenblok moet koel-vriescombinatie kunnen herbergen
  - keukenblok moet 2 onderkasten hebben
  - voldoende ruimte zijn om er met een rolstoel te bewegen
  - algemene ruimte moet d.m.v. (deelbare) deuren af te sluiten zijn van alle aangrenzende ruimtes
- ruimte-indeling moet voldoen aan de arbeidsomstandighedenwet

- Kantoorruimte:
  - een ergonomisch bureau, waarop geplaatst:
    - een computer
    - een telefoon
  - Rolblok onder het bureau
  - Een ergonomisch bureaustoel
  - Een kleine vergadertafel zijn voor 2 personen met stoelen, eventueel gecombineerd met bureau
  - een afsluitbare dubbeldeurs-archiefkast
  - De kantoorruimte mag niet direct aan kennelruimte grenzen
  - De ruimte-indeling moet voldoen aan de arbeidsomstandighedenwet
- Toiletruimtes
  - Een toilet aangepast voor rolstoelgebruikers met wasbak
  - Een toilet met wastafel voor begeleider met wasbak
  - Indien mogelijk kunnen de twee toiletruimten aansluitend worden gepositioneerd waardoor er een gezamenlijke voorruimte met wasbak kan worden toegepast.
- Technische ruimte
  - Technische ruimte voor het onderbrengen van de centrale werktuigkundige en elektrotechnische installaties.
- Entree ruimte
  - Er moet een mogelijkheid zijn om (kap)laarzen/ schoenen droog weg te zetten
  - Entree moet rolstoelgeschikt zijn

Bijlage 8, Overzicht kostenraming

Dit is de kostenraming die gemaakt is door N. Schouman in samenwerking met Dhr. Ing. M. Rijdijs. Uitgangspunt hiervoor is en eerder gesteld programma van eisen en voor zover mogelijk is al rekening gehouden met de wetgeving waaraan moet worden voldaan.

Bouwkundig	m2	kosten	totaal
algemene ruimte	78	€ 1.300,00	€ 101.400,00
kantoor	23	€ 1.300,00	€ 29.900,00
kennels binnen	100	€ 750,00	€ 75.000,00
kennels buiten	20	€ 300,00	€ 6.000,00
algemene kosten 20%			€ 42.460,00
totale kosten bouwkundig			€ 254.760,00

Interieur

		Kosten
	Ruimte	
Garnituur	<i>Toilet</i>	€ 500,00
Kapstok	<i>entree</i>	€ 100,00
Spiegel	<i>entree</i>	€ 50,00
Schoenenbank	<i>entree</i>	€ 70,00
Bureau	<i>Kantoor</i>	€ 1.500,00
Bureaustoel	<i>Kantoor</i>	€ 500,00
Rolkast	<i>Kantoor</i>	€ 250,00
Dossierkast	<i>Kantoor</i>	€ 400,00
Computer	<i>Kantoor</i>	€ 2.000,00
Telefoontoestel	<i>Kantoor</i>	€ 200,00
Bureaulamp	<i>Kantoor</i>	€ 150,00
Diversen	<i>Kantoor</i>	€ 350,00
Keukenblok	<i>Algemene ruimte</i>	€ 7.500,00
Div. t.b.v. keuken	<i>Algemene ruimte</i>	€ 350,00
Banken	<i>Algemene ruimte</i>	€ 3.500,00
Salontafel	<i>Algemene ruimte</i>	€ 400,00
Stoelen	<i>Algemene ruimte</i>	€ 2.500,00
Tafel	<i>Algemene ruimte</i>	€ 1.700,00
Opbergkasten	<i>Algemene ruimte</i>	€ 2.500,00
Diversen	<i>Algemene ruimte</i>	€ 1.500,00
Schoonmaak middelen	<i>Kennels</i>	€ 1.000,00
Kennel compleet 11x	<i>Kennels</i>	€ 12.000,00
Diverse materialen	<i>Kennels</i>	€ 500,00
Onvoorzien	<i>Algemeen</i>	€ 5.000,00
		€ 44.520,00

werkkleding

kledingset+ schoeisel   per cliënt

€   100,00

totale kosten investering

bouwkundige kosten

€   254.760,00

technische installaties

€   23.980,00

interieur

€   44.520,00

kennelruimte

€   6.263,00

totale kosten

€   329.523,00

**Technische
Installaties**

		algemene	kantoor	kennels	kennels		
		ruimten 78 m2	ruimte 23 m2	binnen 100 m2	buiten 20 m2		totaal
	Opmerkingen						
Warmte opwekking	<i>HR ketel</i>	€ 940,00	€ 280,00	€ 1.200,00			€ 2.420,00
Afvoerleidingen		€ 470,00	€ 140,00	€ 600,00	€ 240,00		€ 1.450,00
Water, warm en koud		€ 550,00	€ 160,00	€ 700,00	€ 140,00		€ 1.550,00
Gasleidingen		€ 80,00	€ 25,00	€ 100,00			€ 205,00
Hoofdverdeling		€ 240,00	€ 70,00	€ 300,00			€ 610,00
Distributie, warmte	<i>vloerverwarming</i>	€ 1.800,00	€ 550,00	€ 2.300,00			€ 4.650,00
Mechanische ventilatie	<i>WTW</i>	€ 1.250,00	€ 370,00	€ 1.600,00			€ 3.220,00
Regeltechniek		€ 80,00	€ 25,00	€ 100,00			€ 205,00
Sanitaire toestellen		€ 2.600,00					€ 2.600,00
Veiligheidsaarding		€ 80,00	€ 25,00	€ 100,00	€ 20,00		€ 225,00
Verdeelinrichtingen	<i>incl. leidingen</i>	€ 480,00	€ 140,00	€ 600,00	€ 120,00		€ 1.340,00
Verlichtingsarmaturen		€ 1.250,00	€ 250,00	€ 700,00	€ 140,00		€ 2.340,00
Lichtinstallatie		€ 1.340,00	€ 400,00	€ 1.700,00	€ 340,00		€ 3.780,00
Noodverlichting		€ 400,00	€ 115,00	€ 500,00	€ 100,00		€ 1.115,00
Communicatie	<i>data/telefonie</i>	€ 225,00	€ 450,00				€ 675,00
Brandmeldsysteem		€ 1.250,00	€ 370,00	€ 1.600,00			€ 3.220,00
		€ 10.995,00	€ 2.765,00	€ 9.500,00	€ 720,00		€ 23.980,00

Bijlage 9; Projectplan

Algemeen

Probleemstelling:

Doel:

Projectresultaat:

Ingangsdatum :

Fasering

1. Initiatiefase

Inhoudelijke werkzaamheden:

- Bepalen project:
  - Projectkaart maken (betrokken personen en partijen)
- Aard van het idee verkennen, globaal resultaat definiëren

Beheersmatige werkzaamheden:

- Tijdpad bepalen:
- Globale kosten:
- Kwaliteitseisen stellen:
- Interne informatiestroom regelen (notulen, dossiervorming)
- Organisatievoorstel doen:

→ **Projectopdracht voor akkoord naar opdrachtgever**

2. Definitiefase

Inhoudelijke werkzaamheden:

- Zo nodig haalbaarheidsonderzoek
- Programma van Eisen, functionele eisen (waar moet het voor de klant of opdrachtgever aan voldoen)
- Projectgrenzen
- Projectvoorwaarden (bijv. voldoen aan wetten, voorschriften)
- Activiteitsvolgorde (werkzaamheden in de verschillende fases plaatsen)
- Alle werkzaamheden relateren aan de projectkaart (voor cliënten moeten andere werkzaamheden gedaan worden dan voor externe instanties)
- Zo nodig deelprojecten maken

Beheersmatige werkzaamheden:

- Tijd, Geld, Kwaliteit, Informatie aanpassen
- Organisatie: vaststellen opdrachtgever, projectgroep e.d.

→ **Projectprogramma voor akkoord naar opdrachtgever**

3. Ontwerpfase

Inhoudelijke werkzaamheden:

- bepalen hoe het projectresultaat er concreet qua vorm en inhoud uit gaat zien (bijv. bouwtekeningen, ontwerpschema, organisatieschema). E.e.a. conform de eisen uit de definitiefase
- werkzaamheden relateren aan projectkaart

Beheersmatige werkzaamheden:

- T,G,K,I,O aanpassen
- Beheersaspect 'Informatie' krijgt in deze fase ook een externe dimensie (PR)

→ **Projectontwerp voor akkoord naar opdrachtgever**

4. Voorbereidingsfase

Inhoudelijke werkzaamheden:

- Bijvoorbeeld trainen cliënten, aanstellen personeel, inkopen materiaal
- Maken van draaiboek voor realisatie
- Inventarislijsten, contracten e.d.

Beheersmatige werkzaamheden:

- Aanpassen

→ **Realisatieprogramma voor akkoord naar opdrachtgever**

5. Realisatiefase

Inhoudelijke werkzaamheden:

- Projectresultaat is behaald conform realisatieprogramma
- Beschrijving van het gerealiseerde projectresultaat t.b.v. wijzigingen, aanpassingen, onderhoud
- Bepalen evaluatiedatum

Beheersmatige werkzaamheden:

- Overdragen naar staande organisatie

→ **Nazorgprogramma voor akkoord naar opdrachtgever**

6. Nazorgfase

Werkzaamheden:

Evaluatie met betrokkenen

Bijstellen van de zaken die uit de evaluatie zijn gekomen

Einde project

Projectgroep heft zich op, alle werkzaamheden worden overgedragen aan de staande organisatie

Een hondencrèche; als beschutte werkplek

Nathasha Schouman

Sociaal Pedagogische Hulpverlening 4B deeltijd

begeleiding/ beoordeling door:

Hetty van Eijk & Bas de Jong

Onderdeel: Product

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Samenvatting	3
1. Inleiding	6
2. Advies over de doelstelling.....	8
2.1 Doelstelling	8
3. Advies voor de Beschutte Werkplek	9
3.1 Wet en regelgeving	9
3.2 De cliënten.....	9
3.2.1 Vaardigheden die cliënten moeten leren	9
3.2.2 Totale Communicatie ter verbetering van communicatie	11
3.2.3 Het Eigen Initiatief Model voor vergroting zelfstandigheid	11
3.3 De begeleiding.....	12
3.3.1 Begeleider volgt cursussen	12
3.3.2 Functie begeleider dagbesteding	12
3.4 De klanten (hondenbezitters)	12
3.4.1 Animo onder hondenbezitters	12
3.4.2 Openingstijden hondencrèche	13
4. Adviezen over het gebouw.....	14
4.1 Wet en regelgeving	13
4.2 Consult specialist.....	14
5. Adviezen over de financiën.....	15
5.1 investeringskosten.....	14
5.1.1 Investeringskosten gebouw.....	15
5.1.2 Grond en verwervingskosten	15
5.1.3 Sponsoring/ subsidies als alternatieve geldbron	15
5.2 Financiële risico's	16
5.3 Personeelskosten	16
5.3.1 Functie begeleider dagbesteding	16
5.3.2 Aanstellen van een beheerder	16
5.3.3 Creëer een cursusbudget voor de hondencrèche	17
5.4 Hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde.....	17
5.5 Eigen bijdrage hondeneigenaren	17

6.	Adviezen voor implementatie	18
6.1	Gebruik het huidige model voor projectplannen	18
6.2	Informeren hondenbezitters	18
6.3.1	Plaatsing van vacatures	18
6.3.2	Aanpassing arbeidsinteressesettest	19
6.4	Draagvlak hondencrèche binnen Ipse	19
	Literatuurlijst.....	20
	Bijlage 1; programma van eisen	22
	Bijlage 2; overzicht investeringskosten	24

Samenvatting

De locatiemanager Beschut Werken heeft de vraag gesteld waar Ipse rekening mee moet houden bij het opzetten van een hondencrèche als beschutte werkplek. En ook wil zij adviezen over eventuele knelpunten bij de opzet.

Alle gegeven adviezen passen binnen de visie van Ipse en de doelstelling van Beschut Werken.

De doelstelling zoals deze voor de hondencrèche is ontworpen is als volgt:

De hondencrèche is een beschutte werkplek waar cliënten begeleid worden in het werken en omgaan met de honden die daar worden opgevangen. De honden die opgevangen worden zijn van werknemers van Ipse. De interactie tussen de cliënten en begeleiders gaat op basis van zelfstandigheid, respect voor elkaar, en een goede communicatie.

Alle wet en regelgeving die gelden op een beschutte werkplek in de vorm van een hondencrèche zijn:

1. Arbeidsomstandighedenwet
2. Arbeidstijdenwet
3. Wet arbeid vreemdelingen
4. Milieuwet
5. Woningwet
6. Bouwbesluit
7. Gezondheids- en welzijnswet voor dieren
8. Honden en Katten Besluit
9. Verkrijgen van een gebruikersvergunning
10. Voldoen aan de wet geluidshinder

Binnen de hondencrèche wordt geadviseerd om Totale Communicatie en het Eigen Initiatief Model (EIM) als methodieken in te zetten. Deze 2 methodieken verbeteren de kwaliteit van de interactie en van de geleverde zorg aan de cliënten. Omdat beide methodieken om speciale vaardigheden vragen wordt aangeraden de begeleider van de crèche hierin cursussen te laten volgen. Diezelfde begeleider zou ook het diploma vakbekwaam beheerder kunnen halen dat is vereist volgens het Honden en Katten Besluit. Dit heeft dit als voordeel dat er niet apart een beheerder in dienst is. Hierdoor wordt bespaard op de personeelskosten. Omdat al deze opleidingen geld kosten word er aangeraden een cursusbudget voor de hondencrèche te reserveren.

Vanwege alle kennis en vaardigheden die de begeleider moet bezitten wordt aangeraden deze in de functie van begeleider dagbesteding aan te nemen.

Er is uit onderzoek gebleken dat er op dit moment 22 hondenbezitters zijn die in totaal behoefte hebben aan 80 dagdelen opvang voor hun hond. Dit gaat voornamelijk om vroege diensten en kantoortijden. De geadviseerde openingstijden van de hondencrèche zijn dan ook van 7.00 tot 17.00, met een pauze tussen de middag van 12.00 tot 13.00 uur. Van 9.00 tot 17.00 zijn ook de werktijden van cliënten binnen Beschut Werken.

De locatie is nog een onzekere factor. Er zal een specialist op dit gebied geconsulteerd moeten worden om te onderzoeken of er op het terrein van Buurtschap Craeyenburch een geschikte locatie gevonden kan worden.

Daarbij zou gedacht kunnen worden aan een architect of een bouwkundige aannemer.

Het is wenselijk om een locatie op het terrein van het Buurtschap te vinden omdat de investeringskosten voor de hondencrèche flink omhoog gaan wanneer er grond moet worden aangekocht. Dit zal waarschijnlijk een aanvullende investering worden variërend tussen de € 50.000,00 en € 950.000,00, afhankelijk van de staat van de grond (bouwrijp).

Wanneer geen grond hoeft te worden aangekocht zal het investeringsbudget voor het gebouw ongeveer € 350.000,00 kosten. Dit bedrag dekt de kosten voor het gebouw, de technische installatie, de inventaris, de kennelruimte en de initieel benodigde werkkleding. Voor de budgetaanvraag zal een post van 15% extra opgenomen moeten worden voor directiekosten en onvoorziene kosten.

Wanneer de investeringskosten en/of grond en verwervingskosten voor de hondencrèche niet binnen beschikbare gelden van Ipse gevonden kunnen worden kan gezocht worden naar middelen als aanvraag van subsidies of sponsoring om benodigde gelden bij elkaar te krijgen.

Het opzetten van een hondencrèche als beschutte werkplek brengt ook financiële risico's met zich mee. Deze risico's zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen
- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
- Veranderingen in de economie die de prijzen binnen de markt en dus de kosten van investering beïnvloeden
- De mogelijke aankoop van een geschikte locatie indien deze niet op het terrein gevonden kan worden.

Momenteel bestaat de mogelijkheid om binnen een CAO afspraken te maken over een keuzesysteem voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Wanneer blijkt dat de behoefte hieraan onder de werknemers van Ipse voldoende is zou u kunnen onderzoeken, in overleg met de ondernemingsraad, of het mogelijk is om de opvang als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden.

Wanneer dit niet mogelijk is zou een eigen bijdrage van € 2,00 per hond per dagdeel mogelijk zijn. Hierdoor zou het mogelijk zijn om nog een extra begeleider voor FTE 0,30 (10,8 uur per week) aan te nemen. Door dit te doen ontstaat de mogelijkheid de gewenste uren ook daadwerkelijk open te zijn en toch begeleiding aan de cliënten aan te bieden.

Ipse beschikt over een goede opzet voor de invoering van projectplannen dus deze kan gebruikt worden. De implementatie zal hierdoor efficiënt verlopen.

Bij de implementatie moet ervoor gezorgd worden dat zowel de klanten als de cliënten goed bereikt worden en op de hoogte zijn van het project.

Mogelijke klanten (hondenbezitters) kunnen op de hoogte gebracht worden via oproepen op het intranet en in het interne magazine. De cliënten kunnen, zoals gebruikelijk is bij Beschut Werken, geworven worden via een vacature. Wanneer er niet voldoende cliënten zich aanmelden voor de werkplekken zouden deze ook aangeboden kunnen worden aan cliënten uit andere instellingen. Ook kan door het daadwerkelijk gaan draaien van de hondencrèche de interesse van cliënten vergroten in een werkplek.

Momenteel is de mogelijkheid om met dieren te werken binnen Ipse zeer klein. Alleen op de kinderboerderij is dit mogelijk. Wanneer de mogelijkheid wordt vergroot door realisatie van de hondencrèche zou opname van vragen, over het werken met dieren, in de arbeidsinteressesettest ervoor kunnen zorgen dat ook cliënten beter kunnen aangeven wat voor werk zij willen doen. Ook cliënten die niet uit zichzelf aangeven dat zij werken met dieren leuk vinden, kunnen zo gestimuleerd worden over deze keuze na te denken. Deze manier van keuzes aanbieden past ook binnen het EIM en de visie van Ipse om een passend aanbod aan te bieden.

In de initiatieffase zou er voor het plan als geheel onvoldoende steun kunnen zijn binnen het management van de stichting. Een oplossing zou kunnen zijn om te kijken hoeveel plezier cliënten in hun werk hebben en hoe de interactie met de honden is. De begeleider van de hondencrèche bij de Willem van der Bergh stichting heeft het aanbod gedaan om over hun ervaringen te vertellen. Daar draait een dergelijk project al in de vorm van dagopvang.

1. Inleiding

Voor u ligt het adviesrapport “Een hondencrèche; als beschutte werkplek”. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van een vraag vanuit Beschut Werken. Hier werd door zowel cliënten als begeleiders aangegeven dat er meer behoefte was aan het werken/werkplekken met dieren. Er zijn al werkplekken op een kinderboerderij en met werkplekken op een manege was men op dat moment ook bezig. Een groep dieren die nog niet aanbod was gekomen waren honden. Omdat Ipse hier nog helemaal geen ervaring mee had moest er dus een hoop uitgezocht worden. De vraag die vanuit de locatiemanager Beschut Werken werd gesteld is:

Geef ons adviezen over de omstandigheden waar wij rekening mee moeten houden bij het opzetten van een hondencrèche als beschutte werkplek en geef bij knelpunten indien mogelijk adviezen om deze op te lossen.

Bij het opzetten van een hondencrèche komt meer kijken dan op het eerste gezicht wordt gedacht. Om de informatie voor u overzichtelijk te houden heb ik deze onderverdeeld in de volgende hoofdstukken:

- Advies over de doelstelling
- Adviezen over de Beschut Werkplek
- Adviezen over het gebouw
- Adviezen over financiën
- Adviezen over implementatie

In hoofdstuk 2 wordt een advies gegeven over de doelstelling zoals deze voor de hondencrèche zou kunnen gelden. Dit wordt gedaan aan de hand van de visie van Ipse en de doelstelling van Beschut Werk.

In hoofdstuk 3 worden adviezen gegeven over de beschutte werkplek. Hier is een verdeling gemaakt met de volgorde, wet en regelgeving, cliënten, begeleiding en klanten (hondenbezitters).

In wet en regelgeving worden de wetten besproken die op een beschutte werkplek van toepassing zijn. De cliënten is een deel waarin 2 methodieken worden besproken die op de Beschut Werkplaats worden geadviseerd.

Bij de begeleiding wordt aangegeven wat een begeleider nodig heeft aan cursussen om zijn/haar werk goed te kunnen doen en de functie waarin geadviseerd wordt deze begeleider aan te nemen. Als laatste wordt bij de klanten adviezen gegeven over de aanwezige animo onder werknemers van Ipse en mogelijkheden deze animo te vergroten. Ook wordt er een advies gegeven over de openingstijden van de hondencrèche.

In hoofdstuk 4 worden adviezen gegeven over het gebouw van de hondencrèche. Aangegeven wordt aan welke wet en regelgeving moet worden voldaan en wordt een advies gegeven hoe te zoeken naar een geschikte locatie.

Hoofdstuk 5 is een hoofdstuk over financiën. Als eerste worden de geschatte kosten van het gebouw weergegeven. Ook wordt aangegeven met welk bedrag rekening moet worden gehouden als er grond moet worden aangekocht. Daarna wordt advies gegeven hoe eventueel extra financiële ruimte gecreëerd kan worden.

Hoofdstuk 6 behandelt adviezen voor de implementatie van het project. Er wordt een advies gegeven over het implementatiemiddel dat gebruikt kan worden. Daarna worden adviezen gegeven over de werving van cliënten en klanten (hondenbezitters). Als laatste wordt er een advies gegeven over de intergratie van deze werkplek in een arbeidsinteressesettest die wordt gebruikt op Ipse.

2. Advies over de doelstelling

2.1 Doelstelling

Ik adviseer u om onderstaande doelstelling voor de hondencrèche te nemen, deze is:

De hondencrèche is een beschutte werkplek waar cliënten begeleid worden in het werken en omgaan met de honden die daar worden opgevangen. De honden die opgevangen worden zijn van werknemers van Ipse. De interactie tussen de cliënten en begeleiders gaat op basis van zelfstandigheid, respect voor elkaar, en een goede communicatie.

Deze doelstelling past binnen de visie zoals deze is uitgezet door Ipse in het strategisch plan en het jaarverslag. Hierin worden vernieuwing, afstemming van aanbod en interactie als kenmerken van uw organisatie genoemd.

Daarnaast sluit deze doelstelling aan bij de doelen zoals die omschreven zijn voor Beschutte Werkplekken binnen Ipse en past hij bij de visie op Beschut Werken binnen de instelling.

3. Advies voor de Beschutte Werkplek

3.1 Wet en regelgeving

Omdat er in de hondencrèche personeel aanwezig zal zijn adviseer ik u rekening te houden met de volgende arbeidswetten:

1. *Arbeidsomstandighedenwet*
2. *Arbeidstijdenwet*
3. *Wet arbeid vreemdelingen*

Aangezien er in de hondencrèche zowel cliënten als personeelsleden werken zijn de wetten over arbeidsomstandigheden, arbeidstijden en de wet arbeid vreemdelingen van toepassing. Aangezien er voor deze wetten geen alternatieven zijn kan ik alleen adviseren om deze wetten te volgen.

3.2 De cliënten

3.2.1 Vaardigheden die cliënten moeten leren

Ik adviseer u rekening te houden bij de werving van cliënten dat zij een gedeelte van de volgende vaardigheden moeten uitvoeren, namelijk;

Sociaal:

- Contact met hondeneigenaren aangaan/ onderhouden
  - Het begroeten van de hondeneigenaar
  - Het communiceren met de eigenaar over de toestand van de hond
  - Eventuele bijzonderheden doorgeven
  - Afscheid nemen van de hondeneigenaar
- Samenwerken met andere cliënten
  - Kunnen communiceren over het werk
  - Een taakverdeling kunnen afspreken
  - Zich aan gemaakte afspraken kunnen houden
  - Elkaar kunnen complimenteren
  - Elkaar kunnen aanspreken op vergissingen

Honden:

- Honden aannemen/ afgeven
  - Het aanpakken van de riem
  - Met de hond kunnen voortbewegen (lopen/rolstoel)
  - De hond naar de kennel kunnen brengen
  - De kennel openen/ sluiten
  - De hond uit de kennel kunnen halen
- Honden aan/ aflijnen
  - De riem kunnen losmaken van de halsband
  - Indien dit niet mogelijk is door motoriek problemen zou gekeken kunnen worden naar het verwijderen van de riem met de halsband
- Honden uitlaten
  - Met de hond kunnen voortbewegen (lopen/rolstoel)
  - De riem kunnen vasthouden of aan de rolstoel binden

- Hondenpoep opruimen
  - Kunnen bukken
  - Met een schep of poepzak de hondendrol opscheppen
  - De hondenpoep weggooien in bosjes of poepzak in vuilnisbak deponeren
- Met honden spelen
  - Een bal of speeltje kunnen vastpakken, gooien, aanpakken evt. m.b.v. hulpmiddelen
  - Snoepjes of speeltjes kunnen verstoppertje voor de hond
  - De hond kunnen aaien
- Honden borstelen/ kammen
  - Een borstel of kam kunnen vasthouden
  - De hond kunnen borstelen/kammen zonder de hond pijn te doen

Algemeen:

- Kennels schoonmaken
  - Omgaan met schoonmaakmiddelen
  - Omgaan met koud en heet water
  - Kunnen moppen
  - Emmers kunnen verplaatsen
  - Zien wat schoon is en wat niet
  - Omgaan met hogedruk reiniger
- Buitenruimte vegen
  - Zien wat schoon is en wat niet
  - Kunnen vegen met een bezem
- Algemene ruimte/ toilet schoonmaken
  - Omgaan met schoonmaakmiddelen
  - Omgaan met koud en heet water
  - Kunnen bukken
  - Zien wat schoon is en wat niet
  - Kunnen afwassen/ afdrogen
  - Kunnen poetsen
- Drinken maken/ inschenken
  - Water kunnen pakken voor koffie/ thee
  - Apparaat kunnen bedienen
  - Kopjes/bekers klaar kunnen zetten
  - Evt. melk en suiker klaar kunnen zetten
  - Water en limonadesiroop in juiste hoeveelheid kunnen mengen
  - Kopjes/bekers kunnen inschenken
- Telefoon aannemen
  - Telefoon kunnen vasthouden
  - Verstaanbaar kunnen praten
  - Zich netjes kunnen voorstellen bij het opnemen van de telefoon
  - Begeleiders kunnen roepen indien nodig
  - Een boodschap kunnen onthouden/ doorgeven

De cliënten moeten met zijn allen de werkzaamheden die nodig zijn binnen de hondencrèche kunnen vervullen. Natuurlijk hoeft niet iedere cliënt alles te kunnen. Er moet bij de aanname van cliënten wel gekeken worden naar de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd. Wanneer dit wordt gedaan zullen de cliënten ook in staat zijn om met zijn allen het werk te doen. Dit vergroot zelfvertrouwen en past ook binnen het EIM en de doelstelling van de hondencrèche.

3.2.2 Totale Communicatie ter verbetering van communicatie

Ik adviseer u om Totale Communicatie als methodiek in te zetten ter verbetering van de communicatie en sociale vaardigheden

Binnen Ipse wordt Totale Communicatie momenteel al voor dit doel ingezet. Voordelen van het gebruik voor de instelling zijn:

- Totale Communicatie past binnen de conceptdoelstelling van de hondencrèche en de doelstelling van Beschut Werken en de visie van Ipse
- Door het gebruik van Totale Communicatie is de communicatie tussen cliënt en begeleider beter. Zowel cliënten als begeleider(s) hebben betere mogelijkheden zich naar elkaar te uiten. Het kan hierbij gaan om werkzaamheden, samenwerking, wensen maar ook om begeleidings- en evaluatiegesprekken. Hierdoor zal de kwaliteit van de geboden zorg verbeteren.

Voordelen van het gebruik van Totale Communicatie voor cliënten zijn:

- Totale Communicatie zorgt ervoor dat cliënten en begeleiders beter kunnen communiceren, waardoor zij elkaar beter gaan begrijpen.
- Omdat cliënten ook samenwerken, draagt Totale Communicatie ook bij aan de onderlinge verstaanbaarheid waardoor de kwaliteit van de werkzaamheden verbeterd.
- Totale Communicatie zorgt ervoor dat de werkplanning voor de cliënten wordt verduidelijkt waardoor zij zelf meer overzicht hebben op hun werkzaamheden en daardoor zelfstandiger kunnen werken.
- Cliënten komen in contact met de hondenbezitters die hun honden laten opvangen. Omdat niet alle cliënten goed te verstaan zijn zorgen aanvullende communicatiemiddelen ervoor dat zij toch de mogelijkheid krijgen om zelfstandig met deze mensen te communiceren.

3.2.3 Het Eigen Initiatief Model voor vergroting zelfstandigheid

Ik adviseer u om het Eigen Initiatief Model (EIM) als methodiek in te zetten om cliënten vaardigheden aan te leren, waardoor zij in staat zullen zijn zelfstandiger te werken.

Voor het aanleren van vaardigheden wordt er binnen de instelling geen standaard methodiek gebruikt. Het EIM is een leermodel dat de vaardigheden van cliënten vergroot door een denkmodel aan te bieden. Dit denkmodel helpt de cliënt zelf zijn handelingen te bepalen en vaardigheden (zelfstandig) uit te voeren. De cliënt krijgt in dit model de ruimte om leerervaringen op te doen waardoor deze zelfstandigheid wordt bereikt. De begeleider ondersteunt de cliënten, op methodische wijze, in dit proces. Ipse is met ingang van januari 2004 begonnen met de invoering van het nieuwe begeleidingsplan. In dit plan worden de hulp/ begeleidingsvragen uitgewerkt in daadwerkelijke actieplannen. Het EIM kan goed toegepast worden om op een methodische manier vaardigheden aan te leren, en zichtbaar te maken in de actieplannen.

Het EIM is een methodiek die past bij de doelstelling van Beschut Werken, de conceptdoelstelling van de hondencrèche en de visie van Ipse. Het EIM en Totale Communicatie zijn beide methodieken die de cliënt ondersteunen in het dagelijks leven. Totale Communicatie en het EIM zijn een waardevolle aanvulling op elkaar en kunnen elkaars werking versterken.

3.3 De begeleiding

3.3.1 Begeleider volgt cursussen

Ik adviseer u om de begeleider van de cliënten een cursus Totale Communicatie en een cursus Eigen Initiatief Model te laten volgen, wanneer de begeleider deze methodieken niet kan toepassen.

Totale Communicatie en het Eigen Initiatief Model zijn beiden methodieken die goed aansluiten bij de visie van de instelling en de doelstelling van Beschut Werken en de hondencrèche. Het zijn echter beiden ook methodieken die om speciale vaardigheden en gedegen kennis vragen. Wanneer zonder voldoende opleiding (cursussen) de begeleider cliënten in deze methodieken gaat begeleiden is de kans zeer groot dat dit niet volgens de juiste manier gebeurt. De methodieken komen dan niet tot hun recht. Hierbij is zowel de cliënt, als de begeleider, als de instelling niet gebaat.

3.3.2 Functie begeleider dagbesteding

Ik adviseer u om de werknemer die de cliënten gaat begeleiden aan te nemen in de functie van begeleider dagbesteding m/v.

Wanneer gekeken wordt naar de attitude en de vaardigheden die de begeleider moet beheersen past dit bij de functie van een begeleider dagbesteding. Vaardigheden die een begeleider onder andere moet beheersen zijn:

- De begeleider heeft voldoende kennis van Totale Communicatie, en de theoretische achtergronden, om in de dagelijkse praktijk hier op een effectieve manier gebruik van te maken.
- de begeleider heeft voldoende kennis van het EIM en de toepassing hiervan om dit in de dagelijkse praktijk op een effectieve manier in te zetten in de omgang met cliënten.
- De begeleider kan evalueren zoals dit binnen Beschut Werken gebruikelijk is.
- De begeleider kan het begeleidingsplan zoals dit door Ipse wordt gebruikt invullen.

3.4 De klanten (hondenbezitters)

3.4.1 Animo onder hondenbezitters

Ik adviseer u rekening te houden met een aanloop van 80 dagdelen opvang per week voor de hondencrèche.

Om na te gaan of er onder de medewerkers die een hond hebben ook daadwerkelijk behoefte is aan opvang heb ik op het intranet van Ipse een oproep gedaan aan deze doelgroep. De vraag was of zij mee wilden werken aan een klein onderzoek dat ging over opvang van hun hond. Hierop heb ik 33 reacties gekregen. Van deze mensen waren er 20 mensen die interesse hadden in opvang voor hun hond. Het gaat hierbij om een totaal van 80 dagdelen opvang verdeeld over de hele week. Bij dit getal heb ik niet de aanmeldingen meegenomen van mensen die vakantiewerk doen of onregelmatige opvang nodig hebben. Wanneer de hondencrèche er is en meer naamsbekendheid heeft is het waarschijnlijk dat er meer aanmeldingen zullen volgen.

3.4.2 Openingstijden hondencrèche

Ik adviseer u de openingstijden van de hondencrèche vast te stellen van 7.00 tot 17.00, met een pauze tussen de middag van 12.00 tot 13.00 uur.

De medewerkers die geïnteresseerd zijn in opvang voor hun hond werken zowel regelmatig als wisselende diensten. Om een zo groot mogelijk bereik onder hondenbezitters te krijgen is het belangrijk te kijken wanneer de behoefte aan opvang het grootste is. Dit blijkt tijdens vroege diensten en kantoortijden te zijn. Bovengenoemde openingstijden geven daardoor de grootste zekerheid op honden om op te vangen. Daarnaast werken cliënten binnen Beschut Werken voornamelijk op werktijden tussen 9.00 en 17.00 uur.

4. Adviezen over het gebouw

4.1 Wet en regelgeving

Ik adviseer u om, voor het realiseren van een hondencrèche als Beschutte Werkplek, rekening te houden met de volgende wet en regelgeving:

- Gezondheids- en welzijnswet voor dieren
- Honden en Katten Besluit
- Woningwet
- Bouwbesluit
- Milieuwet
- Verkrijgen van een gebruikersvergunning
- Voldoen aan de wet geluidshinder

De wet die van toepassing is op de hondencrèche is de “gezondheids- en welzijnswet voor dieren” (GWWD). “Sinds 23 september 1992 is de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD) van kracht. Uit deze wet vloeit het “Honden en Katten Besluit” (HKB) voort voor bedrijfsinrichtingen (o.a. crèches).

Het bouwbesluit is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) die een nadere uitwerking is van artikel 2 van de Woningwet. Het Bouwbesluit (2003) omvat de technische bouwvoorschriften die in Nederland gelden voor elk bouwwerk.

Daarnaast moet worden voldaan aan de milieuwetgeving, de wet geluidshinder en u dient een gebruikersvergunning te verkrijgen.

4.2 Consult specialist

Ik adviseer u om een specialist te consulteren die kan adviseren over een geschikte locatie voor de hondencrèche. Hierbij valt onder andere te denken aan een architect of bouwkundig aannemer met ervaring op het gebied van huisvesting van mensen en dieren.

Voor de selectie van een geschikte locatie zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- Voldoet aan Honden en Katten Besluit
- Voldoet aan Bouwbesluit
- Voldoet aan de Wet Geluidshinder

Deze opsomming is niet volledig en zal daarom door de in te huren specialist aangevuld moeten worden.

In eerste instantie is het wenselijk te onderzoeken of er een geschikte locatie is op het terrein van Buurtschap Craeyenburch van Ipse. Is deze locatie niet gevonden dan kan worden gekeken naar een locatie in de omgeving van Buurtschap Craeyenburch.

De wetgeving rond deze onderwerpen is zodanig complex en specialistisch dat het voor mij niet mogelijk is hier duidelijkheid over te krijgen. Een advies over het wel of niet aanwezig zijn van een geschikte locatie kan ik om deze reden niet geven. Doe ik dit wel dan zou de instelling daarmee een groot risico lopen op een foutief advies. Om deze reden is gekozen voor het bovenstaande advies.

5. Adviezen over de financiën

5.1 Investeringskosten

5.1.1 Investeringskosten gebouw

Ik adviseer u om rekening te houden met een investeringsbudget van € 350.000,00 exclusief kosten voor aankoop van grond. Dit bedrag dekt de kosten voor het gebouw, de technische installatie, de inventaris, de kennelruimte en de initieel benodigde werkkleding.

Deze kosten zijn een grove raming die is gemaakt op basis van het functioneel en ruimtelijk programma van eisen. Voor de budgetaanvraag zal een post van 15% extra opgenomen moeten worden voor directiekosten en onvoorziene kosten.

Bij het samenstellen van het programma van eisen en de raming is gekeken naar de wet en regelgeving waaraan de hondencrèche moet voldoen.

Het programma van eisen is opgenomen als bijlage 1.

Het kostenoverzicht is, met alle onderverdelingen, opgenomen als bijlage 2.

5.1.2 Grond en verwervingskosten

Indien, uit onderzoek van een specialist, blijkt dat er op het terrein van Buurtschap Craeyenburch geen geschikte locatie is adviseer ik u rekening te houden met extra kosten voor de aankoop van geschikt terrein en de hier bijbehorende kosten.

Indien gekeken wordt naar een geschikte locatie in de nabije omgeving van het Buurtschap Craeyenburch zal rekening gehouden moeten worden met een aanvullende investering variërend tussen de € 550.000,00 en € 950.000,00 afhankelijk van de staat van de grond (bouwrijp). Dit bedrag is gebaseerd op de kennis en ervaring van een projectleider in de utiliteitsbouw.

5.1.3 Sponsoring/ subsidies als alternatieve geldbron

Wanneer de investeringskosten en/of grond en verwervingskosten voor de hondencrèche niet binnen beschikbare gelden van Ipse gevonden kunnen worden kan gezocht worden naar middelen als aanvraag van subsidies of sponsoring om benodigde gelden bij elkaar te krijgen.

Ipse is een instelling die recentelijk te maken heeft gekregen met onverwacht hoge kosten/ uitgaven. Om deze reden is het niet zeker dat er voldoende budget is om de kosten van de opzet van de hondencrèche te betalen. Dit geldt zeker wanneer er op het terrein geen geschikte locatie gevonden kan worden. Hierdoor gaan de kosten flink omhoog. Het aanvragen van subsidies of aanvragen van sponsoring zou deze financiële druk kunnen verlagen. Hierdoor heeft het project meer financiële kans van slagen.

5.2 Financiële risico's

Ik adviseer u om rekening te houden met financiële risico's die de realisatie van een hondencrèche met zich mee brengen.

Deze risico's kunnen zijn:

- Het niet (tijdig) verkrijgen van de benodigde vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen en de kosten kunnen oplopen
- Bezwaren die gemaakt kunnen worden op het verstrekken van de vergunningen waardoor de realisatie kan vertragen en de kosten kunnen oplopen
- Extra bouwkosten door aanvullende bouwkundige of milieukundige eisen
- Veranderingen in de economie die de prijzen binnen de markt en dus de kosten van investering beïnvloeden
- De mogelijke aankoop van een geschikte locatie indien deze niet op het terrein gevonden kan worden.

5.3 Personeelskosten

5.3.1 Functie begeleider dagbesteding

Ik adviseer u om de werknemer die de cliënten gaat begeleiden aan te nemen in de functie van begeleider dagbesteding.

Zoals is aangegeven bij het hoofdstuk advies over de beschutte werkplek zal de begeleider hiervan vaardigheden moeten bezitten op het gebied van het schrijven van zorgplannen, het houden van evaluatiegesprekken met cliënten, Totale Communicatie en het EIM. Wanneer gekeken wordt naar de functieomschrijving en het opleidingsniveau dat daaraan gekoppeld is, past dit bij de functie van een begeleider dagbesteding.

5.3.2 Aanstellen van een beheerder

Ik adviseer u om een beheerder voor de hondencrèche aan te nemen die voldoet aan de eisen (diploma) zoals deze worden gesteld in het Honden en Katten Besluit (HKB) of dit wil halen voor de opening van de hondencrèche

Vanuit het HKB wordt gesteld dat de eigenaar of beheerder van een bedrijfsinrichting het diploma vakbekwaam beheerder moet hebben. Zonder dit diploma mogen er in de crèche geen honden worden opgevangen. Wanneer het om een rechtspersoon als Ipse gaat moet er een beheerder worden aangesteld. De beheerder die het diploma vakbekwaam beheerder heeft kan dezelfde medewerker zijn als de begeleider dagbesteding. Dit heeft als voordeel dat er niet apart een beheerder in dienst is. Hierdoor wordt bespaard op de totale personeelskosten.

5.3.3 Creëer een cursusbudget voor de hondencrèche

Ik adviseer u om een cursusbudget te reserveren voor de begeleider van de hondencrèche.

Totale Communicatie en het Eigen Initiatief Model zijn beiden methodieken die goed aansluiten bij de visie van de instelling en de doelstelling van Beschut Werken en de hondencrèche. Het zijn echter beiden ook methodieken die om speciale vaardigheden vragen. Een boek erover lezen is niet voldoende om deze methodes op een kwalitatief goede manier toe te passen binnen de dagelijkse praktijk. De vaardigheden in het toepassen worden hier onvoldoende mee geoefend. Een goede achtergrond (theorie en cursus) is voor toepassing van deze methodieken van belang.

Daarnaast heeft de hondencrèche een persoon nodig die de crèche voor Ipse beheert. Dit wordt vanuit het HKB bepaald. Deze beheerder moet ook in het bezit zijn van het diploma vakbekwaam beheerder.

Voor alle opleidingen geldt dat de studie op initiatief van de instelling wordt aangevraagd. Het is daarom ook wenselijk dat de instelling ook de kosten hiervan op zich neemt. Omdat het hier om meerdere studies gaat is het wenselijk dat er vanuit het totale cursusbudget een gedeelte wordt gereserveerd voor deze afdeling.

5.4 Hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde

Ik adviseer u om te onderzoeken of het mogelijk is de diensten van de hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden

Voor werknemers met kinderen is er al lange tijd de mogelijkheid tot kinderopvang waar Ipse, door CAO regelingen, een bijdrage aan levert. Voor werknemers met honden is er momenteel niets, deze regelen alles zelf. Dit houdt in de praktijk vaak in dat zij minder flexibel zijn in het rooster en/ of een voorkeur hebben voor avond- of slapdiensten. Bij werknemers die op kantoortijden werken wordt soms voor opvang in een (duur) pension gekozen, of gaat men halve dagen werken.

Momenteel bestaat de mogelijkheid om binnen een CAO afspraken te maken over een keuzesysteem voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Dit gaat in overleg met de ondernemingsraad van de instelling.

Wanneer, uit onderzoek, blijkt dat de behoefte hieraan onder de werknemers van Ipse voldoende is zou u ervoor kunnen kiezen om de opvang in overleg met de ondernemingsraad als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden. Is dit mogelijk dan zou de geplande eigen bijdrage van hondenbezitters kunnen vervallen.

5.5 Eigen bijdrage hondeneigenaren

Ik adviseer u om de hondeneigenaren een eigen bijdrage te laten betalen voor de opvang van hun hond. Deze bijdrage zou een bedrag kunnen zijn van € 2,00 per hond, per dagdeel opvang in de hondencrèche.

Dit bedrag zou een behoorlijk deel kunnen zijn van het salaris van een assistent begeleider voor FTE 0,30 (10,8 uur per week). Met het aannemen van een assistent begeleider voor deze uren ontstaat de mogelijkheid de gewenste uren ook daadwerkelijk open te zijn en toch begeleiding aan de cliënten aan te bieden. Deze eigen bijdrage zou kunnen vervallen op het moment dat het mogelijk is om de opvang in de hondencrèche als secundaire arbeidsvoorwaarde aan te bieden.

6. Adviezen voor implementatie

6.1 Gebruik het huidige model voor projectplannen

Ik adviseer om het bestaande model voor de opzet van projecten binnen Ipse te gebruiken voor de verdere ontwikkeling van dit project.

Dit model voor projectmatig werken voldoet aan de verschillende fases die projectmatig werken kent. Daarnaast is men binnen de instelling bekend met dit model. Hierdoor zal de opzet van het project op een efficiënte manier verlopen.

6.2 Informeren hondenbezitters

Ik adviseer u bij de daadwerkelijke bouw van de hondencrèche dit kenbaar te maken via het intranet en het interne magazine, en te zorgen voor inschrijfformulieren.

Om ervoor te zorgen dat er voor de cliënten ook honden zijn om mee te werken moeten er ook eigenaren zijn die voor hun hond(en) opvang nodig hebben. Om na te gaan of er mensen met deze behoefte zijn heb ik een onderzoekje gedaan via intranet. De uitkomst hiervan is op blz. 10 van dit rapport terug te vinden. De behoefte is er dus bij de werknemers van de instelling. Het is om deze reden belangrijk om de werknemers ook daadwerkelijk te bereiken. Het intranet is hier bij het onderzoek een goed medium gebleken. Om de bereikbaarheid te vergroten (niet iedereen heeft toegang tot intranet) kan gebruik worden gemaakt van een aankondiging in het interne magazine.

6.3 Werving cliënten

6.3.1 Plaatsing van vacatures

Ik adviseer u bij de daadwerkelijke realisering van de hondencrèche in het bouwstadium te gaan adverteren met vacatures voor deze beschutte werkplek. Wanneer hier niet voldoende cliënten op reageren is het een mogelijkheid om tijdelijk af te wachten of dit veranderd of om deze werkplekken aan te bieden aan cliënten van andere instellingen binnen de regio.

Binnen Beschut Werken worden cliënten geworven met behulp van vacatures. Dit hoeft niet te veranderen bij de werving van cliënten voor de hondencrèche. Er zou een risico kunnen zijn dat er onvoldoende cliënten zijn die in de hondencrèche willen werken. Volgens M. Besse, locatiemanager Beschut Werken, zijn er voldoende cliënten die dit willen. Daarnaast is het natuurlijk mogelijk dat deze groep cliënten zich uitbreidt als de crèche er staat (dit lijkt ook te gebeuren op de Willem van der Bergh stichting) en meer visueel en reëel is voor cliënten. Het daadwerkelijk laten ervaren van cliënten wat een hondencrèche inhoudt en hoe er gewerkt wordt is ook een manier die binnen het EIM past. Cliënten kunnen op basis van ervaring een keuze maken i.p.v. op basis van een veronderstelling die misschien niet klopt met de werkelijkheid. Daarnaast is het mogelijk deze werkplekken aan te bieden aan cliënten van andere instellingen binnen de regio.

6.3.2 Aanpassing arbeidsinteressesettest

Ik adviseer u om vragen, die op een voorkeur wijzen om met honden te werken, op te nemen in de arbeidsinteressesettest die binnen Ipse wordt gebruikt.

Momenteel is de mogelijkheid om met dieren te werken binnen Ipse zeer klein. Alleen op de kinderboerderij is dit mogelijk. Wanneer de mogelijkheid wordt vergroot door realisatie van de hondencrèche zou opname van vragen, over het werken met dieren, in de arbeidsinteressesettest ervoor kunnen zorgen dat ook cliënten beter kunnen aangeven wat voor werk zij willen doen. Ook cliënten die niet uit zichzelf aangeven dat zij werken met dieren leuk vinden, kunnen zo gestimuleerd worden over deze keuze na te denken. Deze manier van keuzes aanbieden past ook binnen het EIM en de visie van Ipse om een passend aanbod aan te bieden.

6.4 Draagvlak hondencrèche binnen Ipse

In de initiatieffase zou er voor het plan als geheel onvoldoende steun kunnen zijn binnen het management van de stichting. Indien blijkt dat het management er bezwaar tegen heeft vanwege problemen die zij voorzien in de interactie tussen honden en cliënten zou ik adviseren contact op te nemen met de Willem van der Bergh stichting in Noordwijk. Daar draait een dergelijk project al in de vorm van dagopvang.

Door bij een gerealiseerd project te kijken en de ervaringen te horen wordt, indien dit nog niet aanwezig is, begrip van de opzet en daarmee het draagvlak vergroot. Daarnaast kan het management zelf zien hoeveel plezier cliënten in hun werk hebben en hoe de interactie met de honden is. De begeleider van de hondencrèche daar heeft het aanbod gedaan om over hun ervaringen te vertellen.

Literatuurlijst

Boeken

Titel: Eigen Initiatief Model: theorie en toepassing	
Auteur: Timmer, J.T.	Jaartal uitgave: 2003
Plaats van uitgave: Utrecht	Uitgever: LKNG

Titel: Totale Communicatie	
Auteur: Oskam, Esther Scheres, Wilma	Jaartal uitgave: 2000
Plaats van uitgave: Maarssen	Uitgever: Elsevier Gezondheidszorg

Websites

Naam pagina: Eigen Initiatief Model	Url: http://members.chello.nl/jttmmer/
Auteur: Timmer, J.T.	Beschikbaar: 23-11-2003

Naam pagina: Landelijk Kennis Netwerk Gehandicaptenzorg	Url: http://www.lkng.nl/producten.html
Auteur: medewerkers van het LKNG	Beschikbaar: 23-11-2003

Naam pagina: stichting dagverblijven voor gehandicapten te Kampen e.o.	Url: http://www.sdgk.nl/2_zorgaanbod/eimtraining.html
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 23-11-2003

Naam pagina: bouwbesluitonline	Url: http://www.bouwbesluitonline.nl/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: vrom.nl	Url: http://www.vrom.nl/pagina.html?id=1042
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: arbeidsinspectie.szw.nl	Url: http://arbeidsinspectie.szw.nl/index.cfm/352F245751534628263D673341406F40342B21333259164247233B3A3F3C6D59540F7379636A67.html
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: stichting Ipse	Url: http://www.ipse.nl/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 30-11-2003

Naam pagina: dierenbescherming	Url: http://www.dierenbescherming.nl/content.php?gid=5&pid=8
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 1-12-2003

Naam pagina: verzendhuis witjes roswinkel	Url: http://witjesverzendhuis.store4web.com/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 22-02-2004

Naam pagina: feedbackpagina hondensportartikelen	Url: http://home.planet.nl/~reije111/verv.kennels.htm
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 22-02-2004

Naam pagina: ministerie van landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit	Url: http://www.minInv.nl/thema/dier/welzijn/
Auteur: onbekend	Beschikbaar: 22-02-2004

Symposiumteksten

Symposium: Hoe bedoel je?	Onderwerp: Totale Communicatie I, inleiding en visie
Spreker: mevr. Drs. A. Algera	Functie: communicatietherapeute stichting Weerklank
Jaartal: onbekend	

Symposium: Hoe bedoel je?	Onderwerp: Totale Communicatie II, alternatieve communicatiemiddelen
Spreker: Mevr. Drs. W. Scheres	Functie: locatiehoofd en communicatietherapeute stichting Weerklank
Jaartal: onbekend	

Bijlage 1; programma van eisen

Functioneel programma van eisen

In het te ontwerpen gebouw moet de volgende functies worden gehuisvest:

- Een hondencrèche volgens de eisen van het honden en kattenbesluit
- Een werkomgeving voor verstandelijk gehandicapten waarvan ook rolstoel/ hulpmiddelen gebonden cliënten gebruik kunnen maken
- Eén werkplek voor een begeleider waar de volgende werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd
  - Administratief werk
  - Begeleidingsplannen schrijven
  - Begeleidingsgesprekken kunnen voeren
  - Telefoongesprekken kunnen voeren
  - Financiële administratie
- Het invullen van de pauzes tijdens het werk
- Het samen spelen van cliënten en honden
- Mogelijkheid tot toiletgebruik van cliënten en personeel
- Het gebouw moet voldoen aan alle geldende wetten en regelgevingen.

Ruimtelijk programma van eisen

- Kennelruimte:
  - De kennel dient geschikt te zijn voor de opvang van 21 honden.
  - Maatgevingen van de kennelruimte moet voldoen aan het honden en kattenbesluit
  - Inrichting van de kennels moeten voldoen aan het honden en kattenbesluit
  - Er moet een binnen- en buitenren aanwezig zijn die indien gewenst van elkaar gescheiden kunnen worden
  - Buitenren moet overdekt zijn
  - Opbergruimte bevatten voor schoonmaak artikelen en voorraden t.b.v. de kennel
- Algemene ruimte
  - Toegankelijkheid voor rolstoel gebruikers.
  - ruimte om middelen t.b.v totale communicatie neer te hangen (planborden/ fotoborden)+
  - werkplek voor minstens 7 verstandelijk gehandicapten
  - banken zijn met minstens 7 zitplaatsen
  - een eettafel zijn met 6 zitplaatsen
  - een keukenblok aanwezig zijn dat bij de spoelbak en gedeelte aanrechtblad is aangepast voor rolstoelgebruikers
  - keukenblok moet diverse keukenapparatuur kunnen herbergen
  - keukenblok moet 2 bovenkaste bevatten
  - keukenblok moet koel-vriescombinatie kunnen herbergen
  - keukenblok moet 2 onderkasten hebben
  - voldoende ruimte zijn om er met een rolstoel te bewegen

- algemene ruimte moet d.m.v. (deelbare) deuren af te sluiten zijn van alle aangrenzende ruimtes
- ruimte-indeling moet voldoen aan de arbeidsomstandighedenwet
- Kantoorruimte:
  - een ergonomisch bureau, waarop geplaatst:
    - een computer
    - een telefoon
  - Rolblok onder het bureau
  - Een ergonomisch bureaustoel
  - Een kleine vergadertafel zijn voor 2 personen met stoelen, eventueel gecombineerd met bureau
  - een afsluitbare dubbeldeurs-archiefkast
  - De kantoorruimte mag niet direct aan kennelruimte grenzen
  - De ruimte-indeling moet voldoen aan de arbeidsomstandighedenwet
- Toiletruimtes
  - Een toilet aangepast voor rolstoelgebruikers met wasbak
  - Een toilet met wastafel voor begeleider met wasbak
  - Indien mogelijk kunnen de twee toiletruimten aansluitend worden gepositioneerd waardoor er een gezamenlijke voorruimte met wasbak kan worden toegepast.
- Technische ruimte
  - Technische ruimte voor het onderbrengen van de centrale werktuigkundige en elektrotechnische installaties.
- Entree ruimte
  - Er moet een mogelijkheid zijn om (kap)laarzen/ schoenen droog weg te zetten
  - Entree moet rolstoelgeschikt zijn

Bijlage 2; overzicht investeringskosten

Bouwkundig	m2	kosten	totaal
algemene ruimte	78	€ 1.300,00	€ 101.400,00
kantoor	23	€ 1.300,00	€ 29.900,00
kennels binnen	100	€ 750,00	€ 75.000,00
kennels buiten	20	€ 300,00	€ 6.000,00
algemene kosten 20%			€ 42.460,00
totale kosten bouwkundig			€ 254.760,00

Interieur

	Ruimte	Kosten
Garnituur	<i>Toilet</i>	€ 500,00
Kapstok	<i>entree</i>	€ 100,00
Spiegel	<i>entree</i>	€ 50,00
Schoenenbank	<i>entree</i>	€ 70,00
Buro	<i>Kantoor</i>	€ 1.500,00
Burostoel	<i>Kantoor</i>	€ 500,00
Rolkast	<i>Kantoor</i>	€ 250,00
Dossierkast	<i>Kantoor</i>	€ 400,00
Computer	<i>Kantoor</i>	€ 2.000,00
Telefoontoestel	<i>Kantoor</i>	€ 200,00
Burolamp	<i>Kantoor</i>	€ 150,00
Diversen	<i>Kantoor</i>	€ 350,00
Keukenblok	<i>Algemene ruimte</i>	€ 7.500,00
Div. tbv keuken	<i>Algemene ruimte</i>	€ 350,00
Banken	<i>Algemene ruimte</i>	€ 3.500,00
Salontafel	<i>Algemene ruimte</i>	€ 400,00
Stoelen	<i>Algemene ruimte</i>	€ 2.500,00
Tafel	<i>Algemene ruimte</i>	€ 1.700,00
Opbergkasten	<i>Algemene ruimte</i>	€ 2.500,00
Diversen	<i>Algemene ruimte</i>	€ 1.500,00
Schoonmaak middelen	<i>Kennels</i>	€ 1.000,00
Kennel compleet 11x	<i>Kennels</i>	€ 12.000,00
Diverse materialen	<i>Kennels</i>	€ 500,00
Onvoorzien	<i>Algemeen</i>	€ 5.000,00
		€ 44.520,00

werkkleding

kledingset+ schoeisel   per cliënt

€   100,00

totale kosten investering

bouwkundige kosten

€   254.760,00

technische installaties

€   23.980,00

interieur

€   44.520,00

kennelruimte

€   6.263,00

totale kosten

€   329.523,00

**Technische
Installatie**

		algemene	kantoor	kennels	kennels		
		ruimten 78 m2	ruimte 23 m2	binnen 100 m2	buiten 20 m2		totaal
	Opmerkingen						
Warmte opwekking	<i>HR ketel</i>	€ 940,00	€ 280,00	€ 1.200,00			€ 2.420,00
Afvoerleidingen		€ 470,00	€ 140,00	€ 600,00	€ 240,00		€ 1.450,00
Water, warm en koud		€ 550,00	€ 160,00	€ 700,00	€ 140,00		€ 1.550,00
Gasleidingen		€ 80,00	€ 25,00	€ 100,00			€ 205,00
Hoofdverdeling		€ 240,00	€ 70,00	€ 300,00			€ 610,00
Distributie, warmte	<i>vloerverwarming</i>	€ 1.800,00	€ 550,00	€ 2.300,00			€ 4.650,00
Mechanische ventilatie	<i>WTW</i>	€ 1.250,00	€ 370,00	€ 1.600,00			€ 3.220,00
Regeltechniek		€ 80,00	€ 25,00	€ 100,00			€ 205,00
Sanitaire toestellen		€ 2.600,00					€ 2.600,00
Veiligheidsaarding		€ 80,00	€ 25,00	€ 100,00	€ 20,00		€ 225,00
Verdeelinrichtingen	<i>incl. leidingen</i>	€ 480,00	€ 140,00	€ 600,00	€ 120,00		€ 1.340,00
Verlichtingsarmaturen		€ 1.250,00	€ 250,00	€ 700,00	€ 140,00		€ 2.340,00
Lichtinstallatie		€ 1.340,00	€ 400,00	€ 1.700,00	€ 340,00		€ 3.780,00
Noodverlichting		€ 400,00	€ 115,00	€ 500,00	€ 100,00		€ 1.115,00
Communicatie	<i>data/telefonie</i>	€ 225,00	€ 450,00				€ 675,00
Brandmeldsysteem		€ 1.250,00	€ 370,00	€ 1.600,00			€ 3.220,00
		€ 10.995,00	€ 2.765,00	€ 9.500,00	€ 720,00		€ 23.980,00

